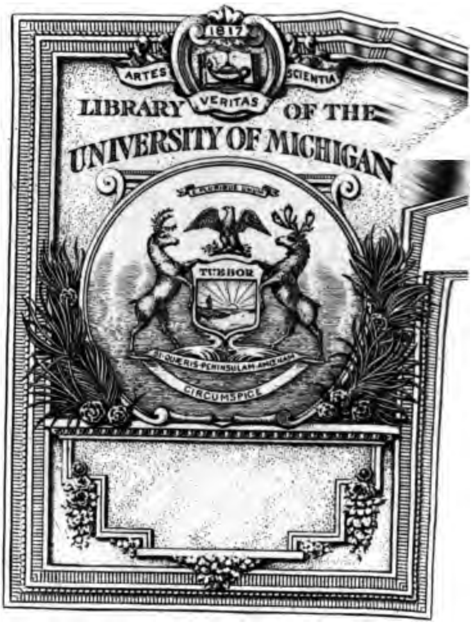

1817
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUÆRIS PENINSULAM AMŒNAM
CIRCUMSPICE

[redacted]

C. CORNELII
TACITI
OPERA
QUAE SUPERSUNT.

EX EDITIONE
JACOBI GRONOVII
FIDELITER EXPRESSA.

VOL. I.

GLASGUAE:
IN AEDIBUS ACADEMICIS
EXCUDEBANT ROB. ET AND. FOULIS
MDCCLIII.

IN VOL. I.

ALIUM Libri Sex priores.

EGREGIO VIRO;

HONORABILI

JOSEPHO YORK,

PACIS AC BELLI STUDIIS FLORENTI,

REBUSQUE GESTIS INDIES CLARESCENTI;

QUEM,

APUD FOEDERATAS BELGIAE CIVITATES

REGIS MAGNAE BRITANNIAE

LEGATUM CUM PLENA POTESTATE,

INGENUAE ARTES

EXPERTAE SUNT

AMICUM, PATRONUM, VINDICEM;

OPERA C. C. TACITI

EX AEDIBUS ACADEMIAE GLASGUENSIS

PRODEUNTIA;

AD CONSERVANDAM

NOBILISSIMI PATROCINII

MEMORIAM,

GRATO ANIMO INSCRIPSIT ROBERTUS FOULIS,

ACADEMIAE TYPOGRAPHUS

M.DCC.LIII.

In VOL. I.

IUM Libri Sex priores.

ɔEPHO YORKE,

S AC BELLI STUDIIS FLORENTI,

JSQUE GESTIS INDIES CLARESCENTI;

QUEM,

EDERATAS BELGIAE CIVITATES,

IS MAGNAE BRITANNIAE

JM CUM PLENA POTESTATE,

GENUAE ARTES

EXPERTAE SUNT

, PATRONUM, VINDICEM;

. A C. C. TACITI

IBUS ACADEMIAE GLASGUENSIS

PRODEUNTIA:

C. CORNELII

ACITI

AB EXCESSU

VI AUGUSTI

NNALES.

ANNALIUM

LIBRI PRIMI

BREVIARIUM.

Auguſtus Nolae mortem obit. Tiberius ſuccedit, tarde et cupidinem diſſimulans. Pannonicas legiones tres gravis ſeditio inceſſit; ea miſſo Druſo Ti. F. aegre componitur. idem in Germania inferiore motus, qui conſedit non ſine ſanguine et caede. Germanicus Caeſar in hoſtem ducit: eaque expeditione Marſi, Tubantes, Bructeri, Uſipetes vaſtati aut caeſi. Julia Auguſti F. Rhegii vitam finiit. ſodales in honorem Auguſti, et ludi Auguſtalia inſtituti. Germanicus iterum Rhenum tranſmittit, in Cattos ducit, agros, domos, homines, vaſtat, urit, caedit. Segeſtes obſidione Arminii liberatur. ob haec Imperator conſalutatus. bellum deinde in Cheruſcos geſtum; reliquiae Vari et militum lectae: iiſque ſuprema ſoluta. Romani in reditu, ſub Caecina duce, periclitati; tamen hoſtes proſpera eruptione fuſi, fugati. majeſtatis lex reducta et aſpere exercita. Tiberis inundat. theatralis tumultus eſt: per eam cauſſam decreta Patrum expreſſa ad coërcendos hiſtriones. poſtremo actum de ſubducendis Tiberi aquis; eoque nomine querelae civitatum Italiae et legationes. haec *biennio* fere geſta.

ANNALIUM

LIBER PRIMUS.

SEX. POMPEIO,
SEX. APULEIO,
NERONE CLAUDIO,
DRUSO CÆSARE,
C. NORBANO, } Coss.

1 URBEM Romam à principio reges habuere. libertatem et Consulatum L. Brutus inſtituit. Dictaturae ad tempus ſumebantur: neque Decemviralis poteſtas ultra biennium, neque Tribunorum militum conſulare jus diu valuit. non Cinnae, non Sullae longa dominatio: et Pompeii Craſſique potentia cito in Caeſarem; Lepidi, atque Antonii arma, in Auguſtum ceſſere; qui cuncta diſcordiis civilibus feſſa, nomine Principis ſub imperium accepit. ſed veteris populi Romani proſpera vel adverſa, claris ſcriptoribus memorata ſunt: temporibuſque Auguſti dicendis non defuere decora ingenia, donec gliſcente adulatione deterrerentur. Tiberii, Caiique,

et Claudii, ac Neronis res, florentibus
ipsis, ob metum falsae; postquam occi-
derant, recentibus odiis compositae sunt.
inde consilium mihi, pauca de Augusto,
et extrema tradere; mox Tiberii princi-
patum, et cetera, sine ira et studio, quo-
rum caussas procul habeo. Postquam 2
Bruto et Cassio caesis, nulla jam publica
arma; Pompeius apud Siciliam oppres-
sus; exutoque Lepido, interfecto Anto-
nio, ne Julianis quidem partibus nisi
Caesar dux reliquus: posito Triumviri
nomine, consulem se ferens, et ad tuen-
dam plebem tribunicio jure contentum;
ubi militem donis, populum annona,
cunctos dulcedine otii pellexit; insurge-
re paulatim, munia senatus, magistra-
tuum, legum in se trahere, nullo adver-
sante; cum ferocissimi per acies aut pro-
scriptione cecidissent: ceteri nobilium,
quanto quis servitio promptior, opibus
et honoribus extollerentur: ac novis ex
rebus aucti, tuta et praesentia, quam
vetera et periculosa mallent. neque pro-
vinciae illum rerum statum abnuebant,
suspecto senatus populique imperio ob
certamina potentium, et avaritiam ma-

…, pontifica-
dilitate; M. Agrippam ig-
bonum militia, et victo-
eminatis consulatibus ex-
uncto Marcello, generum
rium Neronem et Claudi-
ivignos, imperatoriis no-
integra etiamdum domo
os Agrippa Caium ac Lu-
m Caesarum induxerat;
puerili praetexta, *Prin-*
ppellari; destinare con-
ısantis flagrantissimè cu-
ippa vita concessit; L.
n ad Hispanienses ex-
emeantem Armenia, et
m, mors fato prope…

tea, matris artibus, sed palam hortatu;
nam senem Augustum devinxerat adeo,
uti nepotem unicum Agrippam Postu-
mum in insulam Planasiam projiceret;
rudem sane bonarum artium, et robore
corporis stolide ferocem, nullius tamen
flagitii compertum. at hercule Germa-
nicum Druso ortum, octo apud Rhenum
legionibus imposuit, adscirique per adop-
tionem a Tiberio jussit; quamquam es-
set in domo Tiberii filius juvenis: sed
quo pluribus munimentis insisteret. bel-
lum ea tempestate nullum, nisi adversus
Germanos supererat; abolendae magis
infamiae ob amissum cum Quinctilio Va-
ro exercitum, quam cupidine proferen-
di imperii, aut dignum ob praemium.
domi res tranquillae; eadem magistra-
tuum vocabula; juniores post Actiacam
victoriam, etiam senes plerique inter
bella civium nati; quotusquisque reli-
quus, qui rempublicam vidisset? Igitur 4
verso civitatis statu, nihil usquam prisci
et integri moris: omnis, exuta aequali-
tate, jussa principis aspectare; nulla in
praesens formidine, dum Augustus ae-
tate validus, seque et domum et pacem

ſuſtentavit. poſtquam provecta jam ſenectus aegro et corpore fatigabatur, aderatque finis, et ſpes novae: pauci bona libertatis incaſſum diſſerere; plures bellum paveſcere; alii cupere; pars multo maxima imminentis dominos variis rumoribus differebant: 'trucem Agrip-
'pam, et ignominia accenſum, non ae-
'tate, neque rerum experientia tantae
'moli parem. Tiberium Neronem ma-
'turum annis, ſpectatum bello: ſed ve-
'tere atque inſita Claudiae familiae ſu-
'perbia; multaque indicia ſaevitiae,
'quamquam premantur, erumpere. hunc
'et prima ab infantia eductum in domo
'regnatrice: congeſtos juveni conſula-
'tus, triumphos: ne iis quidem annis,
'quibus Rhodi ſpecie ſeceſſus exulem e-
'gerit, aliquid quam iram, et ſimulati-
'onem, et ſecretas libidines meditatum:
'accedere matrem muliebri impotentia:
'ſerviendum foeminae, duobuſque in-
'ſuper adoleſcentibus, qui rempublicam
'interim premant, quandoque diſtra-
5 'hant.' Haec atque talia agitantibus, graveſcere valetudo Auguſti; et quidam ſcelus uxoris ſuſpectabant. quippe ru-

mor incesserat, paucos ante menses, Augustum electis conscii, et comite uno Fabio Maximo Planasiam vectum, ad visendum Agrippam, multas illic utrimque lacrymas, et signa caritatis, spemque ex eo, fore ut juvenis penatibus avi redderetur. quod Maximum uxori Marciae aperuisse: illam Liviae. gnarum id Caesari: neque multo post, extincto Maximo (dubium an quaesita morte) auditos in funere ejus Marciae gemitus semet incusantis, 'quod causa exitii marito fu-'isset.' utcunque se ea res habuit, vixdum ingressus Illyricum Tiberius, properis matris litteris accitur; neque satis compertum est, spirantem adhuc Augustum apud urbem Nolam, an exanimem repererit; acribus namque custodiis domum, et vias sepserat Livia: laetique interdum nuntii vulgabantur, donec provisis quae tempus monebat, simul excessisse Augustum, et rerum potiri Neronem fama eadem tulit. Primum facinus 6
novi principatus fuit, Postumi Agrippae caedes: quem ignarum inermumque, quamvis firmatus animo centurio, aegre confecit. nihil de ea re Tiberius apud

ſenatum diſſeruit; patris juſſa ſimulabat, quibus praeſcripſiſſet tribuno cuſtodiae appoſito, 'ne cunctaretur Agrippam morte adficere, quandoque ipſe 'ſupremum diem expleviſſet.' multa ſine dubio ſaevaque Auguſtus de moribus adoleſcentis queſtus, ut exſilium ejus ſenatuſconſulto ſanciretur, perfecerat: ceterum in nullius unquam ſuorum necem duravit; neque mortem nepoti pro ſecuritate privigni inlatam, credibile erat. propius vero, Tiberium, ac Liviam, illum metu, hanc novercalibus odiis, ſuſpecti et inviſi juvenis caedem feſtinaviſſe. nuncianti centurioni, ut mos militiae, 'factum eſſe quod imperaſſet; neque imperaſſe ſeſe, et rationem facti reddendam apud ſenatum,' reſpondit. quod poſtquam Salluſtius Criſpus particeps ſecretorum (is ad tribunum miſerat codicillos) comperit: metuens ne reus ſubderetur, juxta periculoſo ficta ſeu vera promeret, monuit Liviam, 'ne arcana domus, ne conſilia amicorum, miniſteria militum vulgarentur: neve Tiberius vim principatus reſolveret, cuncta ad ſenatum vocando;

'eam conditionem eſſe imperandi, ut non 'aliter ratio conſtet, quam ſi uni redda- 'tur.' At Romae ruere in ſervitium con- 7
ſules, patres, eques; quanto quis inluſtrior, tanto magis falſi ac feſtinantes, vultuque compoſito, ne laeti exceſſu Principis, neu triſtior primordio, lacrymas, gaudium, quaeſtus, adulatione miſcebant. Sex. Pompeius et Sex. Apuleius Conſules primi in verba Tiberii Caeſaris juravere: apudque eos Seius Strabo, et C. Turranius, ille praetoriarum cohortium praefectus, hic annonae. mox ſenatus, mileſque et populus; nam Tiberius cuncta per Conſules incipiebat, tamquam vetere republica, et ambiguus imperandi; ne edictum quidem, quo patres in curiam vocabat, niſi Tribuniciae poteſtatis praeſcriptione poſuit ſub Auguſto acceptae; verba edicti fuere pauca, et ſenſu permodeſto: 'de honoribus parentis conſulturum: neque abſcedere a corpore: idque unum ex publicis 'muneribus uſurpare.' ſed defuncto Auguſto, ſignum praetoriis cohortibus, ut Imperator dederat; excubiae, arma, ce tera aulae; miles in forum, miles in c

riam comitabatur; litteras ad exercitus, tanquam adepto principatu misit: nusquam cunctabundus, nisi cum in senatu loqueretur. caussa praecipua ex formidine, ne Germanicus, in cujus manu tot legiones, immensa sociorum auxilia, mirus apud populum favor, habere imperium, quam exspectare mallet. dabat et famae, ut vocatus electusque potius à republica videretur, quam per uxórium ambitum, et senili adoptione inrepsisse. postea cognitum est, ad introspiciendas etiam procerum voluntates, inductam dubitationem; nam verba, vultus, in crimen detorquens recondebat.

8 Nihil primo senatus die agi passus, nisi de supremis Augusti; cujus testamentum inlatum per virgines Vestae Tiberium et Liviam heredes habuit. Livia in familiam Juliam nomenque Augustae adsumebatur. in spem secundam, nepotes pronepotesque: tertio gradu primores civitatis scripserat; plerosque invisos sibi, sed jactantia gloriaque ad posteros. legata non ultra civilem modum, nisi quod populo et plebi ccccxxxv. praetoriarum cohortium militibus sin-

gula nummum millia; legionariis aut cohortibus civium Romanorum, trecenos nummos viritim dedit. tum conſultatum de honoribus; ex quîs maxime inſignes viſi: ‘ ut porta triumphali ‘ duceretur funus,’ Gallus Aſinius; ‘ut ‘ legum latarum tituli, victarum ab eo ‘ gentium vocabula anteferrentur,’ L. Arruntius cenſuere; addebat Meſſala Valerius, ‘ renovandum per annos ſa‘ cramentum in nomen Tiberii;’ interrogatuſque à Tiberio, ‘ num ſe mandan‘ te eam ſententiam promſiſſet? ſponte ‘ dixiſſe,’ reſpondit; ‘ neque in iis quae ‘ ad rempublicam pertinerent, conſilio ‘ niſi ſuo uſurum, vel cum periculo of‘ fenſionis.’ ea ſola ſpecies adulandi ſupererat. conclamant patres, ‘ corpus ‘ ad rogum humeris ſenatorum feren‘ dum.’ remiſit Caeſar adroganti moderatione: populumque edicto monuit, ‘ ne, ut quondam nimiis ſtudiis funus ‘ divi Julii turbaſſent; ita Auguſtum in ‘ foro potius, quam in campo Martis ſe‘ de deſtinata cremari vellent.’ die funeris, milites velut praeſidio ſtetere, multum inridentibus, qui ipſi viderant,

quique à parentibus acceperant diem illum crudi adhuc ſervitii, et libertatis improſpere repetitae, cum occiſus dictator Caeſar, aliis peſſimum, aliis pulcerrimum facinus videretur; ‘ nunc ſenem principem, longa potentia, proviſis etiam heredum in rempublicam opibus, auxilio ſcilicet militari tuendum, ut ſepultura ejus quieta foret.’

9 Multus hinc ipſo de Auguſto ſermo pleriſque vana mirantibus: ‘ quod idem dies accepti quondam imperii princeps, et vitae ſupremus. Nolae in domo et cubiculo, in quo pater ejus Octavius, vitam finiviſſet; numerus etiam conſulatuum celebrabatur, quo Valerium Corvum et C. Marium ſimul aequaverat: continuata per ſeptem et triginta annos tribunicia poteſtas: nomen imperatoris ſemel atque vicies partum: aliaque honorum multiplicata, aut nova.’ at apud prudentes vita ejus varie extollebatur, arguebaturve. hi ‘ pietate erga parentem, et neceſſitudine reipublicae, in qua nullus tunc legibus locus, ad arma civilia actum, quae neque parari poſſent, neque ha-

beri per bonas artes. multa Antonio, dum interfectores patris ulciſceretur, multa Lepido conceſſiſſe. poſtquam hic ſocordia ſenuerit, ille per libidines peſſum datus ſit, non aliud diſcordantis patriae remedium fuiſſe, quam ut ab uno regeretur. non regno tamen, neque dictatura, ſed principis nomine conſtitutam rempublicam, mari oceano aut amnibus longinquis ſeptum imperium: legiones, provincias, claſſes, cuncta inter ſe connexa: jus apud cives, modeſtiam apud ſocios: urbem ipſam magnifico ornatu: pauca admodum vi tractata, quo ceteris quies eſſet.' Dicebatur contra, 'pietatem erga parentem, et tempora reipublicae, obtentui ſumpta. ceterum cupidine dominandi concitos per largitiones veteranos, paratum ab adoleſcente privato exercitum, corruptas conſulis legiones, ſimulatam Pompeianarum gratiam partium. mox ubi decreto patrum, faſces, et jus praetoris invaſerit, caeſis Hircio et Panſa (ſive hoſtis illos; ſeu Panſam venenum vulneri adfuſum, ſui milites Hircium,

..., arma-
... Antonium acceperit, con-
-empublicam versa. proscriptio-
civium, divisiones agrorum, ne
quidem qui fecere laudatas. sane
i, et Brutorum exitus paternis in-
tiis datos (quamquam fas sit pri-
odia publicis utilitatibus remit-
sed Pompeium imagine pacis, sed
-um specie amicitiae deceptos.
Antonium Tarentino Brundisi-
foedere, et nuptiis sororis inlec-
ibdolae adfinitatis poenas mor-
luisse. pacem sine dubio post-
-rum cruentam. Lollianas, Va-
e clades: interfectos Romae
s, Egnatios, Julios ...

‘ effigie numinum, per flamines et ſa-
‘ cerdotes coli vellet. ne Tiberium qui-
‘ dem caritate, aut reipublicae cura ſuc-
‘ ceſſorem adſcitum: ſed quoniam ad-
‘ rogantiam, ſaevitiamque ejus intro-
‘ ſpexerit, comparatione deterrima ſibi
‘ gloriam quaeſiviſſe.’ etenim Auguſ-
tus, paucis ante annis, cum Tiberio tri-
buniciam poteſtatem à patribus rurſum
poſtularet, quamquam honora oratio-
ne, quaedam de habitu cultuque et in-
ſtitutis ejus jecerat, quae velut excuſan-
do exprobraret. Ceterum ſepultura mo- 11
re perfecta, templum et coeleſtes religi-
ones decernuntur. verſae inde ad Ti-
berium preces; et ille varie diſſerebat,
de magnitudine imperii, ſua modeſtia;
‘ ſolam divi Auguſti mentem tantae mo-
‘ lis capacem: ſe in partem curarum ab
‘ illo vocatum, experiendo didiciſſe,
‘ quam arduum, quam ſubjectum fortu-
‘ nae regendi cuncta onus; proinde in
‘ civitate tot inluſtribus viris ſubnixa,
‘ non ad unum omnia deferrent; plures
‘ facilius munia reipublicae ſociatis la-
‘ boribus exſecuturos.’ plus in oratio-
ne tali dignitatis, quam fidei erat: Ti-

... ..anc
...nus suos penitus ab-
in incertum et ambiguum magis
abantur. at patres quibus unus
, si intelligere viderentur, in quest-
crimas, vota effundi: ad deos, ad
n Augusti, ad genua ipsius manus
e, cum proferri libellum recitari-
sit. opes publicae continebantur;
m civium, sociorumque in ar-
uot classes, regna, provinciae,
aut vectigalia, et necessitates ac
es; quae cuncta sua manu per-
t Augustus: addideratque con-
ercendi intra terminos impe-
tum metu an per invidiam.
: senatu ad infimas obtestatio-

ſpondit ; ‘ nequaquam decorum pu-
‘ dori ſuo legere aliquid aut evitare ex
‘ eo, cui in univerſum excuſari mallet.’
rurſus Gallus (etenim vultu offenſio-
nem conjectaverat) ‘ non idcirco in-
‘ terrogatum *ait*, ut divideret quae ſe-
‘ parari nequirent : ſed ut ſua confeſſio-
‘ ne argueretur, unum eſſe reipublicae
‘ corpus, atque unius animo regendum;’
addidit laudem de Auguſto, Tiberium-
que ipſum victoriarum ſuarum, quae-
que in toga per tot annos egregie feciſ-
ſet, admonuit. nec ideo iram ejus le-
nivit, pridem inviſus, tanquam ducta in
matrimonium Vipſania M. Agrippae fi-
lia, quae quondam Tiberii uxor fuerat,
pluſquam civilia agitaret, Pollioniſque
Aſinii patris ferociam retineret. Poſt 13
quae L. Arruntius haud multum diſcre-
pans à Galli oratione, perinde offendit;
quamquam Tiberio nulla vetus in Ar-
runtium ira : ſed divitem, promptum,
artibus egregiis, et pari fama publice,
ſuſpectabat. quippe Auguſtus ſupremis
ſermonibus cum tractaret, quinam adi-
piſci principem locum ſuffecturi abnue-
rent, aut impares vellent, vel iidem poſ-

ſent cuperentque: 'M. Lepidum *dixerat* 'capacem, ſed aſpernantem: Gallum A-'ſinium avidum, et minorem: L. Ar-'runtium non indignum, et ſi caſus da-'retur, auſurum.' de prioribus conſentitur; pro Arruntio quidam Cn. Piſonem tradidere: omneſque praeter Lepidum, variis mox criminibus, ſtruente Tiberio, circumventi ſunt. etiam Q. Haterius et Mamercus Scaurus, ſuſpicacem animum perſtrinxere. Haterius cum dixiſſet, 'quouſque patieris Caeſar non ad-'eſſe caput te reipublicae?' Scaurus quia dixerat, 'ſpem eſſe ex eo non inritas 'fore ſenatus preces, quod relationi 'conſulum jure tribuniciae poteſtatis 'non interceſſiſſet.' in Haterium ſtatim invectus eſt; Scaurum, cui implacabilius iraſcebatur, ſilentio tramiſit; feſſuſque clamore omnium, expoſtulatione ſingulorum, flexit paulatim, ut non fateretur ſuſcipi à ſe imperium, ſed ut negare et rogari deſineret. conſtat Haterium, cum deprecandi cauſſa palatium introiſſet, ambulantiſque Tiberii genua advolveretur, prope à militibus interfectum, quia Tiberius caſu, an manibus

ejus impeditus, prociderat; neque ta-
men periculo talis viri mitigatus eſt, do-
nec Haterius Auguſtam oraret, ejuſque
curatiſſimis precibus protegeretur. Mul- 14
ta patrum et in Auguſtam adulatio; a-
lii *parentem*, alii *matrem patriae* appel-
landam; plerique ut nomini Caeſaris ad-
ſcriberetur, *Juliae filius*, cenſebant, ille
moderandos feminarum honores dictitans,
'eademque ſe temperantia uſurum in
'his quae ſibi tribuerentur;' ceterum
anxius invidia, et muliebre faſtigium in
deminutionem ſui accipiens, ne licto-
rem quidem ei decerni paſſus eſt: aram-
que adoptionis, et alia hujuſcemodi pro-
hibuit. at Germanico Caeſari procon-
ſulare imperium petivit, miſſique legati
qui deferrent, ſimul moeſtitiam ejus ob
exceſſum Auguſti ſolarentur; quo mi-
nus idem pro Druſo poſtularetur, ea cau-
ſa, quod deſignatus conſul Druſus, prae-
ſenſque erat. candidatos praeturae duo-
decim nominavit, numerum ab Auguſ-
to traditum: et hortante ſenatu ut au-
geret, jurejurando obſtrinxit, ſe non ex-
ceſſurum. Tum primum è campo co- 15
mitia ad patres tranſlata ſunt; nam ad

...ibus ac precibus ſordidis ...atus
libens tenuit, moderante Tiberio, exſo-
...res quam quatuor candidatos
...ndaret, ſine repulſa et ambitu de-
...los. inter quae Tribuni plebei
..., ut proprio ſumtu ederent lu-
...i de nomine Auguſti faſtis additi
...les vocarentur; ſed decreta pe-
... aerario, utque per Circum tri-
... veſte uterentur; curru vehi
...miſſum; mox celebratio annua
...orem tranſlata, cui inter cives
...inos juriſdictio eveniſſet. Hic
...banarum ſtatus erat, cum Pan-
...egiones ſeditio inceſſit: nullis
...iſſis, niſi quod mutatus prin-
...

diſcordare, peſſimi cujuſque ſermonibus
praebere aures, denique luxum et otium
cupere, diſciplinam et laborem aſper-
nari. erat in caſtris Percennius quidam,
dux olim theatralium operarum, dein
gregarius miles, procax lingua, et miſcere
coetus hiſtrionali ſtudio doctus. is impe-
ritos animos, et quaenam poſt Auguſtum
militiae conditio ambigentes, impellere
paullatim nocturnis conloquiis, aut fle-
xo in veſperam die, et dilapſis meliori-
bus, deterrimum quemque congregare.
Póſtremo promptis jam et aliis ſeditio-
nis miniſtris, velut concionabundus in-
terrogabat, ‘ cur paucis centurioni-
‘ bus, paucioribus tribunis, in modum
‘ ſervorum obedirent? quando auſuros
‘ expoſcere remedia, niſi novum et nu-
‘ tantem adhuc principem precibus vel
‘ armis adirent? ſatis per tot annos ig-
‘ navia peccatum, quod tricena aut qua-
‘ dragena ſtipendia ſenes, et plerique
‘ truncato ex vulneribus corpore tolle-
‘ rent; ne dimiſſis quidem finem eſſe mi-
‘ litiae, ſed apud vexillum retentos, alio
‘ vocabulo, eoſdem labores perferre; ac
‘ ſi quis tot caſus vita ſuperaverit; tra-

...am ipsam gravem, ... enim-
n: denis in diem assibus animam
pus aestimari; hinc vestem, ar-
ntoria, hinc saevitiam centuri-
et vacationes munerum redi-
hercule verbera, et vulnera, du-
nem, exercitas aestates, bel-
x, aut sterilem pacem, sempi-
ec aliud levamentum, quam
ub legibus militia iniretur;
s denarios mererent; sex-
s stipendii annus finem ad-
ultra sub vexillis teneren-
em in castris praemium pe-
retur. an praetorias co-
e binos denarios acci-
...

dum corpus exprobrantes. poſtremo eò
ſuroris venere, ut tres legiones miſce-
re in unam agitaverint; depulſi aemu-
latione, quia ſuae quiſque legioni eum
honorem quaerebant, aliò vertunt, at-
que uno tres aquilas et ſigna cohorti-
um locant: ſimul congerunt ceſpites,
exſtruunt tribunal, quo magis conſpi-
cua ſedes foret. properantibus Blaeſus
advenit, increpabatque, ac retinebat ſin-
gulos, clamitans, ‘ mea potius caede
‘ imbuite manus, leviore flagitio lega-
‘ tum interficietis, quam ab imperatore
‘ deſciſcitis; aut incolumis fidem legio-
‘ num retinebo: aut jugulatus poeni-
+ ‘ tentiam adcelerabo.’ Aggerebatur 19
nihilominus ceſpes, jamque pectori uſ-
que adcreverat, cum tandem pervicacia
victi incoeptum omiſere. Blaeſus multa
dicendi arte, ‘ non per ſeditionem et
‘ turbas deſideria militum ad Caeſarem
‘ ferenda, *ait*; neque veteres ab impe-
‘ ratoribus priſcis, neque ipſos à divo
‘ Auguſto tam nova petiviſſe; et parum
‘ in tempore incipientes principis cu-
‘ ras onerari. ſi tamen tenderent in pa-
‘ ce tentare, quae ne civilium quidem

. decerne-
..., ieque coram mandata da-
adclamavere, ut filius Blaesi tri-
legatione ea fungeretur, pete-
e militibus missionem ab sedecim
, cetera mandaturos, ubi prima
nissent.' profecto juvene, mo-
otium : sed superbire miles, quod
;ati orator publicae caussae, satis
et, necessitate expressa, quae per
m non obtinuissent. Interea
ante coeptam seditionem Nau-
iissi, ob itinera, et pontes, et
postquam turbatum in castris
vexilla convellunt : direptis-
iis vicis, ipsoque Nauporto,
cipii instar erat, retin...

pularis, dein centurio, mox caſtris praefectus, antiquam duramque militiam revocabat, vetus operis ac laboris, et eo immitior quia toleraverat. Horum ad- 21
ventu redintegratur ſeditio, et vagi circumjecta populabantur. Blaeſus paucos maxime praeda onuſtos, ad terrorem ceterorum, adfici verberibus, claudi carcere jubet; nam etiam tum legato à centurionibus, et optimo quoque manipularium parebatur. illi obniti trahentibus, prenſare circumſtantium genua, ciere modo nomina ſingulorum, modo centuriam quiſque cujus manipularis erat, cohortem, legionem, *eadem omnibus imminere* clamitantes : ſimul probra in legatum cumulant, coelum ac deos obteſtantur ; nihil reliqui faciunt, quo minus invidiam, miſericordiam, metum, et iras permoverent. adcurritur ab univerſis, et carcere effracto, ſolvunt vincula : deſertoreſque ac rerum capitalium damnatos, ſibi jam miſcent. Fla- 22
grantior inde vis, plures ſeditioni duces ; et Vibulenus quidam gregarius miles, ante tribunal Blaeſi adlevatus circumſtantium humeris, apud turbatos,

et quid pararet intentos: ‘ vos quidem,
‘ *inquit*, his innocentibus et miſerrimis
‘ lucem et ſpiritum reddidiſtis: ſed quis
‘ fratri meo vitam, quis fratrem mihi
‘ reddit? quem miſſum ad vos à Germa-
‘ nico exercitu de communibus com-
‘ modis, nocte proxima jugulavit per
‘ gladiatores ſuos, quos in exitium mi-
‘ litum habet atque armat. reſponde
‘ Blaeſe, ubi cadaver abjeceris? ne hoſ-
‘ tes quidem ſepulturae invident; cum
‘ oſculis, cum lacrymis dolorem meum
‘ implevero, me quoque trucidari jube;
‘ dum interfectos nullum ob ſcelus, ſed
‘ quia utilitati legionum conſulebamus,
23 ‘ hi ſepeliant.’ Incendebat haec fletu,
et pectus atque os manibus verberans:
mox disjectis quorum per humeros ſuſ-
tinebatur, praeceps et ſingulorum pedi-
bus advolutus, tantum conſternationis
invidiaeque concivit, ut pars militum,
gladiatores qui è ſervitio Blaeſi erant,
pars ceteram ejuſdem familiam vinci-
rent, alii ad quaerendum corpus effun-
derentur; ac ni propere, neque corpus
ullum reperiri, et ſervos adhibitis cru-
ciatibus abnuere caedem, neque illi fu-

isse unquam fratrem pernotuisset, haud multum ab exitio legati aberant. tribunos tamen, ac praefectum castrorum extrusere; sarcinae fugientium direptae; et centurio Lucillius interficitur, cui militaribus facetiis vocabulum, *cedo alteram*, indiderant; quia fracta vite in tergo militis, alteram clara voce, ac rursus aliam poscebat ; ceteros latebrae texere, uno retento Clemente Julio, qui perferendis militum mandatis habebatur idoneus ob promptum ingenium. quin ipsae inter se legiones octava et quintadecuma ferrum parabant: dum centurionem cognomento Sirpicum, illa morti deposcit, quintadecumani tuentur: ni miles nonanus preces, et adversum aspernantis, minas interjecisset.

Haec audita, quamquam abstrusum et 24
tristissima quaeque maxime occultantem Tiberium perpulere, ut Drusum filium cum primoribus civitatis, duabusque praetoriis cohortibus mitteret, nullis satis certis mandatis, ex re consulturum; et cohortes delecto milite supra solitum firmatae ; additur magna pars praetoriani equitis, et robora Germanorum, qui

.. auctoritate, . magna
.., et ceteris periculorum, rector ju-
.que ostentator. Druso praemio-
.uasi per officium obviae propinquan-
., non laetae, ut adsolet, fuere legi-
.us fulgentes, sed inluvie neque in-
.tu, quamquam maestitiam deformi,
., contumaciae propiores. imita-
vallum introiit; portas Post-
mant; globos armatorum stationi-
um locis opperiri jubent; certis
l ingenti agmine circumveniunt. ceteri
.rusus silentium manu poscens;
.iens oculos ad multitudinem
.t, vocibus truculentis strepe-
n viso Caesare, trepidare: mu-
.tum, atrox ..

‘ acturum apud patres de poſtulatis eo-
‘ rum; miſiſſe interim filium, ut ſine
‘ cunctatione concederet, quae ſtatim
‘ tribui poſſent: cetera ſenatui ſervan-
‘ da, quem neque gratiae, neque ſeve-
‘ ritatis expertem haberi par eſſet.’ Re- 26
ſponſum eſt à concione, ‘ mandata Cle-
‘ menti centurioni quae perferret. *is*
‘ *orditur* de miſſione à ſedecim annis: de
‘ praemiis finitae militiae: ut denarius
‘ diurnum ſtipendium foret: ne vetera-
‘ ni ſub vexillo haberentur.’ ad ea Dru-
ſus cum arbitrium ſenatus et patris ob-
tenderet, clamore turbatur. ‘ cur ve-
‘ niſſet, neque augendis militum ſtipen-
‘ diis, neque adlevandis laboribus, de-
‘ nique nullà benefaciendi licentia? at
‘ hercule verbera et necem cunctis per-
‘ mitti. Tiberium olim nomine Auguſ-
‘ ti deſideria legionum fruſtrari ſolitum:
‘ eaſdem artes Druſum retuliſſe; num-
‘ quamne ad ſe niſi filiosfamiliarum ven-
‘ turos? novum id plane, quod impera-
‘ tor ſola militis commoda ad ſenatum
‘ rejiciat; eundem ergo ſenatum conſu-
‘ lendum, quotiens ſupplicia aut proelia
‘ indicantur; an praemia ſub dominis,

27‘ poenas ſine arbitro eſſe?’ Poſtremo
deſerunt tribunal: ut quis praetoriano-
rum militum amicorumve Caeſaris oc-
curreret, manus intentantes, cauſam
diſcordiae, et initium armorum; maxi-
me infenſi Cn. Lentulo, quod is ante
alios aetate et gloria belli, firmare Dru-
ſum credebatur, et illa militiae flagitia
primus aſpernari. nec multo poſt, di-
gredientem cum Caeſare, ac proviſu pe-
riculi hiberna caſtra repetentem, cir-
cumſiſtunt, rogitantes, ‘quo pergeret?
‘ ad imperatorem, an ad patres? ut illic
‘ quoque commodis legionum adverſa-
‘ retur?’ ſimul ingruunt, ſaxa jaciunt;
jamque lapidis ictu cruentus, et exitii
certus, adcurſu multitudinis, quae cum
28 Druſo advenerat, protectus eſt. Noc-
tem minacem, et in ſcelus erupturam
fors lenivit; nam Luna claro repente
coelo viſa langueſcere. id miles ratio-
nis ignarus omen praeſentium accepit,
ac ſuis laboribus defectionem ſideris ad-
ſimulans, ‘ proſpereque ceſſura quae per-
‘ gerent, ſi fulgor et claritudo deae red-
‘ deretur.’ igitur aeris ſono, tubarum
cornuumque concentu ſtrepere: prout

ſplendidior, obſcuriorve, laetari, aut moerere, et poſtquam ortae nubes offecere viſui, creditumque conditam tenebris; ut ſunt mobiles ad ſuperſtitionem perculſae ſemel mentes, ‘ ſibi aeternum ‘ laborem portendi, ſua facinora adver‘ ſari deos’ lamentantur. utendum inclinatione ea Caeſar, et quae caſus obtulerat in ſapientiam vertenda ratus, circumiri tentoria jubet. accitur centurio Clemens, et ſi alii bonis artibus grati in vulgus: in vigiliis, ſtationibus, cuſtodiis portarum ſe inſerunt, ſpem offerunt, metum intendunt. ‘ quouſque filium ‘ imperatoris obſidebimus? quis certa‘ minum finis? Percennione et Vibule‘ no ſacramentum dicturi ſumus? Per‘ cennius et Vibulenus ſtipendia militi‘ bus, agros emeritis largientur? denique ‘ pro Neronibus et Druſis, imperium po‘ puli Romani capeſſent? quin potius ut ‘ noviſſimi in culpam, ita primi ad poeni‘ tentiam ſumus? tarda ſunt quae in com‘ mune expoſtulantur: privatam gratiam ‘ ſtatim mereare, ſtatim recipias.’ commotis per haec mentibus, et inter ſe ſuſpectis, tironem à veterano, legionem à

...ue, et vocata concione, quamvis... Dru-
dis dicendi, nobilitate ingenita,
priora, probat praesentia: ne-
terrore et minis vinci: flexos
estiam si videat, si supplices au-
ipturum patri, ut placatus le-
reces exciperet;' orantibus,
m Blaesus et L. Apronius e-
inus è cohorte Drusi, Justus-
ius primi ordinis centurio,
n mittuntur. certatum inde
um alii 'opperiendos lega-
interim comitate permul-
litem *conferent; alii* forti-
diis agendum; nihil in vul-
: terrere, ni paveant...

corpora extra vallum abjecta oſtent
tum ut quiſque praecipuus turbat
conquiſiti; et pars extra caſtra palan
à centurionibus, aut praetoriarum
hortium militibus caeſi: quoſdam i
manipuli, documentum fidei, tradi
re. auxerat militum curas praema
ra hiems, imbribus continuis, adeoq
ſaevis, ut non egredi tentoria, cong
gari inter ſe, vix tutari ſigna poſſe
quae turbine atque unda raptabantu
durabat et formido coeleſtis irae, ' r
' fruſtra adverſus impios hebeſcere ſi
' ra, ruere tempeſtates; non aliud n
' lorum levamentum, quam ſi linq
' rent caſtra infauſta temerataque, et
' luti piaculo ſuis quiſque hibernis r
' derentur.' primum octava, dein qu
tadecuma legio rediere. nonanus *op
riendas Tiberii epiſtolas* clamitavera
mox deſolatus aliorum diſceſſione, i
minentem neceſſitatem ſponte prae
nit; et Druſus non exſpectato lega
rum regreſſu, quia praeſentia ſatis co
ſiderant, in urbem rediit. Iiſdem f
me diebus, iiſdem cauſſis, Germanic
legiones turbatae, quanto plures, tan

.... ..ant; cui nomen ſuperio-
C. Silio legato; inferiorem A.
. curabat. regimen ſummae rei
Germanicum agendo Galliarum
:um intentum. ſed quibus Sili-
:rabatur, mente ambigua fortu-
litionis alienae ſpeculabantur:
s exercitus miles in rabiem pro-
, orto ab unetviceſimanis quin-
initio, et tractis prima quoque
ıa legionibus; nam iiſdem aeſ-
ıibus Ubiorum habebantur, per
ıt levia munia. igitur audito
ſti, vernacula multitudo, nu-
ı urbe delectu, laſciviae ſueta,
ıtolerans, implere ceterorum
ıos. ... veniſſ...

res alios validiores exercitus reſpicien-
tium, ſed multa ſeditionis ora voceſque;
‘ ſua in manu ſitam rem Romanam, ſuis
‘ victoriis augeri rempublicam, in ſuum
‘ cognomentum adſciſci imperatores.’
Nec legatus obviam ibat; quippe pluri- 32
um vecordia conſtantiam exemerat; re-
pente lymphati, deſtrictis gladiis in cen-
turiones invadunt; ea vetuſtiſſima mili-
taribus odiis materies, et ſaeviendi prin-
cipium; proſtratos verberibus mulcant,
ſexageni ſingulos, ut numerum centu-
rionum adaequarent. tum convulſos la-
niatoſque, et partim exanimos, ante
vallum, aut in amnem Rhenum proji-
ciunt. Septimius cum perfugiſſet ad
tribunal, pedibuſque Caecinae advolve-
retur, eo uſque flagitatus eſt, donec ad
exitium dederetur. Caſſius Chaerea, mox
caede C. Caeſaris memoriam apud poſte-
ros adeptus, tum adoleſcens, et animi
ferox, inter obſtantes et armatos ferro
viam patefecit. non tribunus ultra, non
caſtrorum praefectus jus obtinuit: vi-
gilias, ſtationes, et ſi qua alia praeſens
uſus indixerat, ipſi partiebantur. id mi-
litares animos altius conjectantibus

....., tanta aequa-
onſtantia, ut regi crederes.
rmanico per Gallias, ut di-
cenſus accipienti, excesſiſſe
n' adfertur. neptem ejus A-
in matrimonio, pluresque ex
habebat. ipſe Druſo fratre
nitus, Auguſtae nepos: ſed
ltis in ſe patrui aviaeque o-
n cauſſae acriores, quia ini-
e Druſi magna apud popu-
m memoria, credebaturque
itus foret, libertatem red-
e in Germanicum favor, et
am juveni civile ingeni-
itas, et diverſa à Tiberii
adrogantibus ...

mos, et Belgarum civitates in verba
adigit. dehinc audito legionum tu
tu raptim profectus, obvias extra
tra habuit, dejectis in terram oculis
lut poenitentia. postquam vallum i
dissoni questus audiri coepere; et
dam prensa manu ejus per speciem
culandi, inseruerunt digitos, ut v
dentibus ora contingeret: alii cur
senio membra ostendebant. adsister
concionem, quia permixta videba
'discedere in manipulos *jubet*, sic r
'us audituros responsum: vexilla p
'ferri, ut id saltem discerneret cohor
tarde obtemperavere. tunc 'à ven
'tione Augusti *orsus*, *flexit ad* victo
'triumphosque Tiberii,' praecipuis
dibus celebrans, 'quae apud Germ
'as illis cum legionibus pulcherrim
'cisset. Italiae *inde* consensum, G
'arum fidem *extollit*, nil usquam tu
'dum aut discors.' Silentio haec,
murmure modico audita sunt; ut se
onem attigit, 'ubi modestia milita
'ubi veteris disciplinae decus? quo
'tribunos? quo centuriones exe
'sent?' rogitans; nudant universi c
pora, 'cicatrices ex vulneribus, ve

, ...ae, lignorum ad-
et si qua alia ex necessitate, aut
otium castrorum quaeruntur.
us veteranorum clamor orie-
ni tricena aut supra stipendia
es, ' mederetur fessis, neu mor-
iisdem laboribus, sed finem
ercitae militiae, neque ino-
uiem' orabant; fuere etiam
m à divo Augusto pecuni-
rent, faustis in Germanicum
et si vellet imperium, promp-
vere. tum vero quasi sce-
minaretur, praeceps tribu-
; opposuerunt abeunti ar-
tes ni regrederetur. at ille
notius quam fid...

bantur; et miles nomine Calusidius, strictum obtulit gladium, audito, *acutiorem esse*. saevum id, malique moris, etiam furentibus visum; ac spatium fuit, quo Caesar ab amicis in tabernaculum raperetur. Consultatum ibi de reme- 36
dio; etenim nuntiabatur 'parari legatos, qui superiorem exercitum ad caussam eandem traherent: destinatum excidio Ubiorum oppidum: imbutasque praeda manus, in direptionem Galliarum erupturas.' augebat metum gnarus Romanae seditionis, et si omitteretur ripa, invasurus hostis: ac si auxilia et socii adversum abscedentis legiones armarentur, civile bellum suscipi: periculosa severitas; flagitiosa largitio: seu nihil militi, seu omnia concederentur, in ancipiti respublica. igitur volutatis inter se rationibus, placitum ut epistolae nomine principis scriberentur: 'missionem dari vicena stipendia meritis, exauctorari qui senadena fecissent, ac retineri sub vexillo, ceterorum immunes, nisi propulsandi hostis: legata quae petiverant exsolvi duplicarique.'
Sensit miles in tempus conficta, statim- 37

...... amicorum ipsi-
esaris pecunia persolveretur.
: vicesimam legiones Caecina
civitatem Ubiorum reduxit,
ne, cum fisci de imperatore
signa interque aquilas vehe-
ermanicus superiorem ad ex-
ofectus, secundam et tertiam-
et sextamdecumam legiones
tas sacramento adigit. quar-
paulum dubitaverant ; pe-
fio, quamvis non flagitanti-
ft. At in Chaucis coepta-
iem praesidium agitantes ve-
rdium legionum, praesenti
itum supplicio paulum re-
iusserat id Mennius castro-

‘ imperatorem violari;’ ſimul exterritis
qui obſtiterant, raptum vexillum ad ri-
pam vertit, et ‘ ſi quis agmine deceſ-
‘ ſiſſet, pro deſertore fore’ clamitans,
reduxit in hiberna turbidos, et nihil au-
ſos. Interea legati ab ſenatu, regreſ- 39
ſum jam apud aram Ubiorum Germani-
cum adeunt. duae ibi legiones prima
atque viceſima, veteranique nuper miſſi
ſub vexillo hiemabant. pavidos et con-
ſcientia vecordes intrat metus, veniſſe
patrum juſſu, qui irrita facerent, quae
per ſeditionem expreſſerant; utque mos
vulgo, quamvis falſis reum ſubdere, Mu-
natium Plancum conſulatu functum,
principem legationis, auctorem ſenatuſ-
conſulti incuſant: et nocte concubia
vexillum in domo Germanici ſitum fla-
gitare occipiunt: concurſuque ad janu-
am facto, moliuntur fores: extractum
cubili Caeſarem tradere vexillum inten-
to mortis metu ſubigunt; mox vagi per
vias, obvios habuere legatos, audita
conſternatione ad Germanicum tenden-
tes; ingerunt contumelias; caedem pa-
rant: Planco maxime, quem dignitas
fuga impediverat; neque aliud pericli-

...iam inter hostes, ... arcuisset, ra-
ii, Romanis in castris, sanguine
aria deûm commaculavisset. luce
, postquam dux, et miles, et fac-
bantur, ingressus castra Germa-
erduci ad se Plancum imperat,
ie in tribunal. tum 'fatalem
as rabiem, neque militum, sed
a resurgere,' cur venerint lega-
'jus legationis, atque ipsius
ravem et immeritum casum, si-
itum dedecoris adierit legio,'
feratur; attonitaque magis,
a concione, legatos praesi-
ium equitum dimittit. Eo
uere Germanicum ...

'juris violatores haberet? illos ſaltem 'avo et reipublicae redderet.' diu cunctatus, aſpernantem uxorem, cum 'ſe 'divo Auguſto ortam, neque degenerem 'ad pericula' teſtaretur, poſtremo uterum ejus, et communem filium multo cum fletu complexus, ut abiret perpulit. incedebat muliebre et miſerabile agmen, profuga ducis uxor parvulum ſinu filium gerens; lamentantes circum amicorum conjuges, quae ſimul trahebantur; nec minus triſtes qui manebant. 41 Non florentis Caeſaris, neque ſuis in caſtris, ſed velut in urbe victa facies, gemituſque ac planctus, etiam militum aures oraque advertêre. progrediuntur contuberniis: 'quis ille flebilis ſonus? quod 'tam triſte? feminas inluſtres, non centurionem ad tutelam, non militem, nihil imperatoriae uxoris, aut comitatus 'ſoliti, pergere ad Treveros, et externae 'fidei.' pudor inde et miſeratio, et patris Agrippae, Auguſti avi memoria, ſocer Druſus; ipſa inſigni fecunditate, praeclara pudicitia: jam infans in caſtris genitus, in contubernio legionum eductus, quem militari vocabulo *Cali-*

... Treveros; ...que flexit,
rediret, maneret: orant, obsi-
cursantes, pars Agrippi-
gressi; plurimi ad Germani-
..., apud isque ut erat recens dolo-
...ihi uxor, circumfusos ita coepit.
cariores aut filius, patre et re-
a majestas, sunt: sed illum qui-
...eri exercitus imperium Roma-
t liberos defendent: con-
libens meos, quos pro glo-
...cul à ad exitium offerrem,
...id istuc furentibus summoveo,
...guine sceleris imminet, meo
...onepos, pietur; neve occisus
...entiores interfecta Tiberii
s dies ... vos faciat: qui ...

‘ nem exercitus verbo uno compeſcuit,
‘ *Quirites* vocando, qui ſacramentum
‘ ejus detrectabant. Divus Auguſtus
‘ vultu et aſpectu Actiacas legiones ex-
‘ terruit; nos, ut nondum eoſdem, ita
‘ ex illis ortos, ſi Hiſpaniae Syriaeve mi-
‘ les aſpernaretur, tamen mirum et in-
‘ dignum erat: primane, et viceſima le-
‘ giones, illa ſignis à Tiberio acceptis,
‘ tu tot proeliorum ſocia, tot praemiis
‘ aucta, egregiam duci veſtro gratiam
‘ refertis? hunc ego nuntium patri, lae-
‘ ta omnia aliis è provinciis audienti, fe-
‘ ram? ipſius tirones, ipſius veteranos,
‘ non miſſione, non pecunia ſatiatos:
‘ hic tantum interfici centuriones, ejici
‘ tribunos, includi legatos: infecta ſan-
‘ guine caſtra, flumina: meque precari-
‘ am animam inter infenſos trahere?
‘ Cur enim primo concionis die ferrum 43
‘ illud quod pectori meo infigere para-
‘ bam detraxiſtis, ô improvidi amici?
‘ melius et amantius ille, qui gladium
‘ offerebat: cecidiſſem certe nondum tot
‘ flagitiorum exercitui meo conſcius:
‘ legiſſetis ducem, qui meam quidem
‘ mortem impunitam ſineret, Vari ta-

. . . enime Romano no-
:ffiffe Germaniae popu-
e Augufte, coelo recepta
ater Drufe, imago, tui
em iftis cum militibus,
r et gloria intrat, elu-
lam, irafque civiles in
s vertant. vos quoque,
inc ora, alia pectora
atos fenatui, obfequi-
: mihi conjugem ac fi-
cedite à contactu, ac
; id ftabile ad poeni-
inculum erit.' Sup-
vera exprobrari fa-
uniret noxios, ig-
lucerat . . .

ad legatum legionis primae C. Cetroni-
um, qui judicium et poenas de ſingulis
in hunc modum exercuit. ſtabant pro
concione legiones deſtrictis gladiis : re-
us in ſuggeſtu per tribunum oſtendeba-
tur : ſi *nocentem* adclamaverant, prae-
ceps datus trucidabatur ; et gaudebat
caedibus miles, tanquam ſemet abſolve-
ret : nec Caeſar arcebat, quando nullo
ipſius juſſu, penes eoſdem ſaevitia facti
et invidia erat ; ſecuti exemplum vetera-
ni, haud multo poſt in Raetiam mittun-
tur, ſpecie defendendae provinciae ob
imminentis Suevos ; ceterum ut avelle-
rentur caſtris, trucibus adhuc, non mi-
nus aſperitate remedii, quam ſceleris
memoria. centurionatum inde egit ; ci-
tatus ab imperatore nomen, ordinem,
patriam, numerum ſtipendiorum, quae
ſtrenue in proeliis feciſſet, et cui erant
donaria militaria, edebat ; ſi tribuni,
ſi legio, induſtriam innocentiamque ad-
probaverant, retinebat ordines : ubi a-
varitiam, aut crudelitatem conſenſu ob-
jectaviſſent, ſolvebatur militia. Sic 4
compoſitis praeſentibus haud minor mo-
les ſupererat, ob ferociam quintae, et

......um quodque fa-
orum manibus patratum: nec
ommilitonum exterriti, nec poe-
converſi, iras retinebant. igitur
rma, claſſem, ſocios demittere
oarat, ſi imperium detrectetur,
taturus. At Romae nondum
qui fuiſſet exitus in Illyrico, et
Germanicarum motu audito,
vitas incuſare Tiberium, 'quod
res et plebem, invalida et iner-
ctatione ficta ludificetur, diſ-
erim miles, neque duorum a-
um nondum adulta auctori-
rimi queat: ire ipſum, et op-
ajeſtatem imperatoriam de-
oris. ubi principem ...

'adhibenda fomenta, ut ferre pacem velint.' Immotum adversus eos sermones fixumque Tiberio fuit, non omittere caput rerum, neque se remque publicam in casum dare. multa quippe et diversa angebant: 'validior per Germaniam exercitus; propior apud Pannoniam: ille Galliarum opibus subnixus, hic Italiae imminens: quos igitur anteferret? ac, ne postpositi contumelia incenderentur. at per filios pariter adiri, majestate salva, cui major è longinquo reverentia; simul adolescentibus excusatum quaedam ad patrem rejicere: resistentisque Germanico, aut Druso posse à se mitigari vel infringi: quod aliud subsidium si imperatorem sprevissent?' ceterum ut jam jamque iturus legit comites, conquisivit impedimenta, adornavit naves: mox hiemem, aut negotia varie caussatus, primo prudentes, dein vulgum, diutissime provincias fefellit. At Germanicus quamquam contracto exercitu, et parata in defectores ultione, dandum adhuc spatium ratus, si recenti exemplo sibi ipsi consulerent, praemittit litteras

-agneritque, et quod ma-
castrorum sincerum erat, occulte
; ' utque cunctos infamiae, seip-
torti eximant *hortatur*; nam in
caussas et merita spectari: ubi
ı ingruat, innocentes ac noxios
cadere.' illi, tentatis quos ido-
antur, postquam majorem legi-
rtem in officio vident; de sen-
tati statuunt tempus, quo foe-
quemque et seditioni promp-
invadant. tunc signo inter se
npunt contubernia, trucidant
ıullo, nisi consciis, noscente
s initium, quis finis. Di-
um, quae umquam accidere
norum

retur, pessimi quoque arma rapuerant;
neque legatus aut tribunus moderator
adfuit; permissa vulgo licentia atque ul-
tio et satietas. mox ingressus castra Ger-
manicus, *non medicinam illud* pluri-
mis cum lacrimis, *sed cladem* adpel-
lans, *cremari corpora* jubet. truces eti-
am tum animos cupido involat eundi
in hostem, piaculum furoris; nec ali-
ter posse placari commilitonum manes,
quam si pectoribus impiis honesta vul-
nera accepissent. sequitur ardorem mi-
litum Caesar, junctoque ponte tramit-
tit duodecim millia è legionibus, sex et
viginti socias cohortes, octo equitum
alas, quarum ea seditione intemerata
modestia fuit. Laeti neque procul 50
Germani agitabant, dum justitio ob a-
missum Augustum, post discordiis atti-
nemur. at Romanus agmine propero sil-
vam Caesiam, limitemque à Tiberio
coeptum scindit: castra in limite locat:
frontem ac tergum vallo; latera concae-
dibus munitus. inde saltus obscuros
permeat, consultatque, ‘ex duobus iti-
‘neribus breve et solitum sequatur; an
‘impeditius et intentatum, eoque hos-

... solemnibus epulis ludicram. ...
na cum expeditis cohortibus prae-
obstantia silvarum amoliri jube-
giones modico intervallo sequun-
ivit nox sideribus inlustris; ven-
e ad vicos Marsorum, et circum-
ationes, stratis etiam tum per
propterque mensas, nullo me-
antepositis vigiliis; adeo cunc-
a disjecta erant: neque belli ti-
ne pax quidem, nisi languida
inter temulentos. Caesar a-
ones, quo latior populatio fo-
ior in cuneos dispertit: quin-
millium spatium ferro flam-
ervastat: non sexus, non ae-
tionem ...

rum duci, incessitque itineri et proelio;
pars equitum, et auxiliariae cohortes
ducebant; mox prima legio: et mediis
impedimentis, sinistrum latus unetvice-
simani, dextrum quintani clausere; vi-
cesima legio terga firmavit, post ceteri
sociorum. sed hostes, donec agmen per
saltus porrigeretur, immoti; dein late-
ra et frontem modice adsultantes, tota
vi novissimos incurrere; turbabantur-
que densis Germanorum catervis leves
cohortes, cum Caesar advectus ad vi-
cesimanos, voce magna; 'hoc illud tem-
'pus oblitterandae seditionis *clamita-*
'*bat:* pergerent, properarent culpam
'in decus vertere.' exarsere animis, u-
noque impetu perruptum hostem redi-
gunt in aperta, caeduntque: simul pri-
mi agminis copiae evasere silvas, castra-
que communivere. quietum inde iter;
fidensque recentibus, ac priorum obli-
tus miles, in hibernis locatur. Nunci- 5
ata ea Tiberium laetitia curaque adfe-
cere: gaudebat oppressam seditionem;
sed quod largiendis pecuniis, et missio-
ne festinata favorem militum quaesivis-
set, bellica quoque Germanici gloria,

quam ut penitus sentire crede-
pauncioribus Drusum et finem Il-
otus laudavit; sed intentior, et
ione; cunctaque quae Germani-
ferat, servavit etiam apud Pan-
exercitus. Eodem anno Ju-
num diem obiit, ob impudici-
à patre Augusto Pandateria
ox oppido Rheginorum, qui
etum accolunt, clausa. fuerat
onio Tiberii florentibus Cajo
Caesaribus, spreveratque ut
nec alia tam intima Tiberio
Rhodum abscederet: impe-
us, extorrem, infamem, et
tum Posthumum Agrippam.

cax adulter contumacia et odiis in m ritum accendebat; litteraeque quas J lia patri Augusto cum insectatione T berii scripsit, a Graccho compositae c debantur. igitur amotus Cercinam, frici maris insulam, quatuordecim a nis exsilium toleravit. tunc milites caedem missi invenere in prominer littoris nihil laetum opperientem; qu rum adventu ' breve tempus *petivit*, ' suprema mandata uxori Alliariae p ' litteras daret:' cervicemque percuss ribus obtulit, constantia mortis ha indignus Sempronio nomine; vita d generaverat; quidam non Romá e milites, sed ab L. Asprenate proconsu le Africae missos tradidere, auctore T berio, qui famam caedis posse in Aspr natem verti, frustra speraverat. Ide annus novas caerimonias accepit, a dito sodalium Augustalium sacerdotic ut quondam T. Tatius retinendis S binorum sacris sodales Titios institu rat; sorte ducti è primoribus civitat unus et viginti. Tiberius, Drususqu et Claudius, et Germanicus adjiciuntu ludos Augustales tunc primum coep

...ui : neque ipſe ... ciruio in a-
diis, et civile rebatur miſceri
us vulgi ; alia Tiberio mo-
ſed populum per tot annos
bitum, nondum audebat ad-
tere. Druſo Caeſare, C.
nſulibus decernitur Ger-
phus manente bello; quod
aeſtatem ſumma ope pa-
eris et repentino in Cat-
ecepit ; nam ſpes inceſſe-
em in Arminium ac Se-
n utrumque perfidia in
rminius turbator Ger-
parari rebellionem ſae-
10 convivio poſt

manebat, auctis privatim odiis, quod Arminius filiam ejus alii pactam rapuerat; gener inviſus inimici ſoceri; quaeque apud concordes vincula caritatis, incitamenta irarum apud infenſos erant.

Igitur Germanicus quatuor legiones, 56
quinque auxiliarium millia, et tumultuarias catervas Germanorum cis Rhenum colentium Caecinae tradit: totidem legiones, duplicem ſociorum numerum ipſe ducit: poſitoque caſtello ſuper veſtigia paterni praeſidii in monte Tauno, expeditum exercitum in Cattos rapit; L. Apronio ad munitiones viarum, et fluminum relicto; nam (rarum illi coelo) ſiccitate, et amnibus modicis inoffenſum iter properaverat; imbreſque et fluminum auctus regredienti metuebantur. ſed Cattis adeo improviſus advenit, ut quod imbecillum aetate ac ſexu, ſtatim captum aut trucidatum ſit: juventus flumen Adranam nando tramiſerat, Romanoſque pontem coeptantis arcebant, dein tormentis ſagittiſque pulſi, tentatis fruſtra conditionibus pacis, cum quidam ad Germanicum perfugiſſent, reliqui omiſſis pagis viciſque in ſil-

...ntiens astu magis, quam per formidi-
... cessit. fuerat animus Cheruscis ju-
Cattos, sed exterruit Caecina huc
ferens arma: et Marsos congredi
prospero proelio cohibuit.
...lto post legati à Segeste venerunt, Ne-
...m orantes adversus vim popula-
... quîs circumsedebatur; validio-
...os Arminio, quando bellum sua-
...iàm barbaris, quanto quis au-
...mptus, tanto magis fidus, re-
...otis potior habetur. addide-
...s legatis filium, nomine Segi-
... sed juvenis conscientia cunc-
...uippe anno quo Germani...
...cerdos ...

geſtes magna cum propinquorum et cli-
entium manu. inerant feminae nobiles,
inter quas uxor Arminii, eademque fi-
lia Segeſtis, mariti magis quam parentis
animo, neque victa in lacrymas, neque
voce ſupplex, compreſſis intra ſinum
manibus, gravidum uterum intuens. fe-
rebantur et ſpolia Varianae cladis, ple-
riſque eorum, qui tum in deditionem
veniebant, praedae data. ſimul Segeſtes
ipſe ingens viſu, et memoria bonae ſo-
cietatis impavidus. Verba ejus in hunc 58
modum fuere: ‘ non hic mihi primus er-
‘ ga populum Romanum fidei et con-
‘ ſtantiae dies: ex quo à divo Auguſto
‘ civitate donatus ſum, amicos inimi-
‘ coſque ex veſtris utilitatibus delegi:
‘ neque odio patriae (quippe prodito-
‘ res etiam iis, quos anteponunt, inviſi
‘ ſunt) verum quia Romanis Germaniſ-
‘ que idem conducere: et pacem, quam
‘ bellum probabam; ergo raptorem fi-
‘ liae meae, violatorem foederis veſtri
‘ Arminium, apud Varum, qui tum ex-
‘ ercitui praeſidebat, reum feci; dilatus
‘ ſegnitia ducis, quia parum praeſidii in
‘ legibus erat, ut me, et Arminium, et

ias Arminio, ... ceterum et injeci ca-
as perpessus sum. atque ubi pri-
n tui copia; vetera novis, et quie-
rbidis antehabeo: neque ob prae-
n, sed ut me perfidia exsolvam: si-
enti Germanorum idoneus con-
r, si poenitentiam quam perni-
aluerit. pro juventa et errore
iam precor: filiam necessitate
uctam fateor; tuum erit con-
itrum praevaleat, quod ex Ar-
ncepit, an quod ex me geni-
aesar, clementi responso, li-
quisque ejus incolumitatem,
Vetera in provincia pollice-
am reduxit ...

lore accipitur. Arminium ſuper inſitam violentiam, rapta uxor, ſubjectus ſervitio uxoris uterus, vecordem agebant: volitabatque per Cheruſcos, arma in Segeſtem, arma in Caeſarem poſcens; neque probris temperabat: 'egregium patrem! magnum imperatorem! fortem 'exercitum! quorum tot manus unam 'mulierculam avexerint. ſibi tres legi'ones, totidem legatos procubuiſſe. non 'enim ſe proditione, neque adverſus 'foeminas gravidas, ſed palam adverſus 'armatos bellum tractare; cerni adhuc 'Germanorum in lucis ſigna Romana, 'quae diis patriis ſuſpenderit; coleret 'Segeſtes victam ripam; redderet filio ſa'cerdotium: hominem Germanos nun'quam ſatis excuſaturos, quod inter 'Albim et Rhenum virgas, et ſecures, 'et togam viderint; aliis gentibus, ig'norantia imperii Romani, inexperta 'eſſe ſupplicia, neſcia tributa: quae 'quando exuerint, inritusque diſceſſe'rit ille inter numina dicatus Auguſtus, 'ille delectus Tiberius, ne imperitum a'doleſcentulum, ne ſeditioſum exerci'tum paveſcerent. ſi patriam, parentes,

…us ducem … ma-
sequerentur.
per haec non modo Cherusci,
…erminae gentes: tractusque in
…guiomerus Arminii patruus, ve-
Romanos auctoritate; unde
…esari metus: et ne bellum mo-
…rueret, Caecinam cum qua-
…hortibus Romanis, distrahen-
…er Bructeros ad flumen Ami-
equitem Pedo praefectus fi-
…rum ducit; ipse impositas
…uor legiones per lacus ve-
pedes, eques, classis, apud
…nnem convenere. Chauci
…ollicerentur, in commili-
…t. Bructeros sua urentis
…

gionumque inſepultae dicebantur. Igi- 61
tur cupido Caeſarem invadit ſolvendi
ſuprema militibus, ducique; permoto ad
miſerationem omni qui aderat exercitu,
ob propinquos, amicos, denique ob ca-
ſus bellorum, et ſortem hominum; prae-
miſſo Caecina ut occulta ſaltuum ſcruta-
retur, penteſque et aggeres humido pa-
ludum et fallacibus campis imponeret,
incedunt moeſtos locos, viſuque ac me-
moria deformes. prima Vari caſtra la-
to ambitu, et dimenſis principiis, trium
legionum manus oſtentabant: dein ſe-
miruto vallo, humili foſſa, acciſae jam
reliquiae conſediſſe intelligebantur: me-
dio campi albentia oſſa, ut fugerant, ut
reſtiterant, disjecta vel aggerata: adja-
cebant fragmina telorum, equorumque
artus, ſimul truncis arborum antefixa
ora; lucis propinquis barbarae arae, a-
pud quas tribunos, ac primorum ordi-
num centuriones mactaverant; et cladis
ejus ſuperſtites pugnam aut vincula e-
lapſi, referebant, ‘ hic cecidiſſe legatos;
‘ illic raptas aquilas; primum ubi vul-
‘ nus Varo adactum; ubi infelici dex-
‘ tra, et ſuo ictu mortem invenerit; quo

-g.tur Romanus qui ... ubiam in-
sextum post cladis annum,
onum ossa, nullo noscente ali-
ias an suorum humo tegeret,
onjunctos, ut consanguine-
hostem ira, moesti simul et
bant. primum exstruendo
em Caesar posuit, gratissi-
defunctos, et praesenti-
cius. quod Tiberio haud
cuncta Germanici in de-
sive exercitum imagine
ltorumque tardatum ad
dolosiorem hostium cre-
nperatorem auguratu
aerimoniis praeditum
dol...

nova acie turbatus eques, missaeque subsidiariae cohortes, et fugientium agmine impulsae auxerant consternationem; trudebanturque in paludem gnaram vincentibus, iniquam nesciis, ni Caesar productas legiones instruxisset: inde hostibus terror, fiducia militi: et manibus aequis abscessum. mox reducto ad Amisiam exercitu, legiones classe, ut advexerat, reportat: pars equitum litore oceani petere Rhenum jussa: Caecina qui suum militem ducebat monitus, quamquam notis itineribus regrederetur, Pontes longos quam maturrime superare. angustus is trames, vastas inter paludes, et quondam à L. Domitio aggeratus: cetera limosa, tenacia gravi coeno, aut rivis incerta erant, circum silvae paulatim adclives: quas tum Arminius implevit, compendiis viarum, et cito agmine, onustum sarcinis armisque militem cum antevenisset. Caecinae dubitanti quonam modo ruptos vetustate pontes reponeret, simulque propulsaret hostem, castra metari in loco placuit; ut opus, et alii proelium inciperent. Barbari perfringere stationes, seque in- 6

. .. cuncta
..... adversa; locus uligine
, idem ad gradum instabilis,
tibus lubricus; corpora gravia
neque librare pila inter undas
. contra Cheruscis sueta apud
roelia; procera membra; has-
tes ad vulnera facienda, quam-
l; nox demum inclinantis tum
dversae pugnae exemit. Ger-
:ospera indefessi, ne tum qui-
a quiete, quantum aquarum
:ntibus jugis oritur, vertere
mersaque humo, et obruto
n operis, duplicatus militi
ragesimum id stipendium
adi aut imperitandi ...

quinta dextro lateri; unetvicesima in laevum; primani ducendum ad agmen; vicesimanus adversum secuturos. Nox 65
per diversa inquies: cum barbari festis epulis, laeto cantu, aut truci sonore subjecta vallium ac resultantis saltus complerent; apud Romanos invalidi ignes, interruptae voces, atque ipsi passim adjacerent vallo, oberrarent tentoriis, insomnes magis quam pervigiles; ducemque terruit dira quies; nam Quinctilium Varum sanguine oblitum, et paludibus emersum, cernere et audire visus est, velut vocantem, non tamen obsecutus, et manum intendentis reppulisse. coepta luce missae in latera legiones metu, an contumacia, locum deseruere; capto propere campo, humentia ultra. neque tamen Arminius, quamquam libero incursu, statim prorupit: sed ut haesere coeno fossisque impedimenta, turbati circum milites; incertus signorum ordo; utque tali in tempore, sibi quisque properus, et lentae adversum imperia aures; inrumpere Germanos jubet, clamitans, 'en Varus, et eodem iterum fato 'victae legiones!' simul haec, et cum

... icc-
...vios, proterere ja-
urimus circa aquilas labor,
e adversum ferri ingruentia
e figi limosa humo poterant.
m sustentat aciem, suffosso e-
us circumveniebatur, ni pri-
sese opposuisset; juvit hosti-
s, omissa caede praedam sec-
nisaeque legiones, vesperas-
n aperta et solida; neque is
inis; struendum vallum, pe-
: amissa magna ex parte,
itur humus, aut exciditur
tentoria manipulis, non
s: infectos coeno aut cru-
entes, funestas tenebras
...

entibus tutior. Caecina comperto vanam esse formidinem, cum tamen neque auctoritate, neque precibus, ne manu quidem obsistere, aut retinere militem quiret; projectus in limine portae, miseratione demum, quia per corpus legati eundum erat, clausit viam: simul tribuni et centuriones falsum pavorem esse docuerunt. Tunc contractos in prin- 67
cipia, jussosque dicta cum silentio accipere, temporis ac necessitatis monet: 'unam in armis salutem, sed ea consilio 'temperanda; manendumque intra val- 'lum, donec expugnandi hostes spe pro- 'pius succederent: mox undique erum- 'pendum; illa eruptione ad Rhenum 'perveniri; quod si fugerent, pluris sil- 'vas, profundas magis paludes, saevi- 'tiam hostium superesse: at victoribus 'decus, gloriam, quae domi cara, quae 'in castris honesta,' memorat: reticuit de adversis. equos dehinc, orsus à suis, legatorum tribunorumque, nulla ambitione, fortissimo cuique bellatori tradit, ut hi, mox pedes, in hostem invaderent.
Haud minus inquies Germanus spe, cu- 68
pidine, et diversis ducum sententiis age-

...iora
... barbaris, 'ut val-
mis ambirent; promptam ex-
ionem, plures captivos, incor-
praedam fore.' igitur orta die,
t fossas, injiciunt crates, summa
nsant, raro super milite, et quasi
n defixo; postquam haesere mu-
, datur cohortibus signum, cor-
ae tubae concinuere; exin cla-
mpetu tergis Germanorum cir-
ntur, exprobrantes, 'non hic
c paludes, sed aequis locis ae-
s.' hosti, facile excidium, et
mermos cogitanti, sonus tu-
or armorum, quanto inopi-
najora offunduntur: cade-
...

ria habuere. pervaſerat interim ‘ circumventi exercitus *fama*, *et* infeſto Germanorum agmine Gallias peti:’ ac ni Agrippina impoſitum Rheno pontem ſolvi prohibuiſſet, erant qui id flagitium formidine auderent; ſed femina ingens animi, munia ducis per eos dies induit, militibuſque ut quis inops, aut ſaucius, veſtem et fomenta dilargita eſt. tradit C. Plinius Germanicorum bellorum ſcriptor, ſtetiſſe apud principium pontis, laudes et grates reverſis legionibus habentem. id Tiberii animum altius penetravit; ‘ non enim ſimplices eas ‘ curas, nec adverſus externos militem ‘ quaeri; nihil relictum imperatoribus, ‘ ubi femina manipulos interviſat, ſigna ‘ adeat, largitionem tentet, tanquam pa‘ rum ambitioſe filium ducis gregali ha‘ bitu circumferat, *Caeſaremque Caligu‘ lam* appellari velit. potiorem jam a‘ pud exercitus Agrippinam, quam le‘ gatos, quam duces: compreſſam à mu‘ liere ſeditionem, cui nomen principis ‘ obſiſtere non quiverit.’ accendebat haec, onerabatque Sejanus, peritia morum Tiberii odia in longum jaciens,

...vior classis vadoso mari inna... ...ucendas tra-
l reciproco sideret. Vitellius pri-
er sicca humo, aut modice adla-
estu, quietum habuit: mox im-
'uilonis, simul sidere aequinoc-
maxime tumescit oceanus, rapi
;men; et opplebantur terrae:
to, litori, campis facies; neque
oterant incerta ab solidis, bre-
undis; sternuntur fluctibus,
gurgitibus: jumenta, sarci-
ra exanima, interfluunt, oc-
rmiscentur inter se manipu-
ctore, modo ore tenus ex-
uando subtracto solo disjec-
; non vox, et mutui ...

corpore; haud minus miſerabiles, quam quos hoſtis circumſidet; quippe illis etiam honeſtae mortis uſus: his inglorium exitium; lux reddidit terram; penetratumque ad amnem Viſurgim, quo Caeſar claſſe contenderat; impoſitae deinde legiones, vagante fama ſubmerſas; nec fides ſalutis, antequam Caeſarem exercitumque reducem videre. Jam Stertinius ad accipiendum in deditionem Segimerum fratrem Segeſtis praemiſſus, ipſum et filium ejus in civitatem Ubiorum perduxerat; data utrique venia; facile Segimero, cunctantius filio: quia Quinctilii Vari corpus inluſiſſe dicebatur. ceterum ad ſupplenda exercitus damna certavere Galliae, Hiſpaniae, Italia: quod cuique promptum, arma, equos, aurum, offerentes; quorum laudato ſtudio Germanicus, armis modo et equis ad bellum ſumptis, propria pecunia militem juvit; utque cladis memoriam etiam comitate leniret, circumire ſaucios; facta ſingulorum extollere; vulnera intuens, alium ſpe, alium gloria, cunctos alloquio et cura, ſibique et proelio firmabat. Decreta eo anno trium-

..erius a
..geitum, repudiavit:
in acta sua jurari, quamquam cen-
senatu, permisit: ' cuncta morta-
i incerta, quantoque plus adeptus
t, tanto se magis in lubrico' dic-
non tamen ideo faciebat fidem ci-
nimi; nam legem majestatis re-
it; cui nomen apud veteres idem,
in judicium veniebant: si quis
one exercitum, aut plebem sedi-
, denique male gesta republica
m populi Romani minuisset;
iebantur; dicta impunè erant.
ugustus cognitionem de famo-
s specie legis ejus tractavit,
Cassii Severi libidine. qu..

mum. Haud pigebit referre in Fala-nio, et Rubrio, modicis equitibus Ro-manis, praetentata crimina : ut, quibus initiis, quanta Tiberii arte, graviſſimum exitium irrepſerit, dein repreſſum ſit, poſtremo arſerit, cunctaque corripuerit, noſcatur. Falanio objiciebat accuſator, ‘ quod inter cultores Auguſti, qui per ‘ omnes domos in modum collegiorum ‘ habebantur, Caſſium quendam mimum ‘ corpore infamem adſciviſſet : quodque ‘ venditis hortis, ſtatuam Auguſti ſimu ‘ mancipaſſet.’ Rubrio crimini dabatur ‘ violatum perjurio nomen Auguſti. quae ubi Tiberio notuere, ſcripſit con-ſulibus ; ‘ non ideo decretum patri ſuo ‘ coelum, ut in perniciem civium is ho-‘ nor verteretur. Caſſium hiſtrionem ſo-‘ litum inter alios ejuſdem artis inter-‘ eſſe ludis, quos mater ſua in memori-‘ am Auguſti ſacraſſet. nec contra reli-‘ giones fieri, quod effigies ejus, ut a-‘ lia numinum ſimulacra, venditionibus ‘ hortorum et domuum accedant. jus-‘ jurandum perinde aeſtimandum, quam ‘ ſi Jovem fefelliſſet ; deorum injurias ‘ diis curae.’ Nec multo poſt Grani

Romano

...mam vitae iniit, quam
...a celebrem miseriae temporum, et
...ciae hominum fecerunt; nam egens,
...tus, inquies, dum occultis libellis
...itiae principis adrepit, mox clarissi-
...cuique periculum facessit; potentiam
...l unum, odium apud omes adeptus,
...t exemplum, quod secuti, ex paupe-
... divites, ex contemptis metuendi,
...ciem aliis, ac postremum sibi inve-
... sed Marcellum insimulabat ' si-
...os de Tiberio sermones habuisse;'
... bile crimen, cum ex moribus prin-
...edissima quaeque deligeret accu-
...bjectaretque reo; nam quia ve-
..., etiam dicta credebantur ...

tiam tum vestigia morientis liberta
igitur Cn. Piso, 'quo, inquit, loco cen
'bis Caesar? si primus, habebo quod
'quar: si post omnes, vereor ne imp
'dens dissentiam;' permotus his, qu
toque incautius efferbuerat, poeniter
patiens, tulit absolvi reum criminil
majestatis; de pecuniis repetundis ad
ciperatores itum est. Nec patrum c
nitionibus satiatus, judiciis adsideba
cornu tribunalis, ne praetorem cu
depelleret; multaque eo coram, adv
sus ambitum et potentium preces c
stituta; sed dum veritati consulitur,
bertas corrumpebatur. inter quae P
Aurelius senator, questus 'mole pul
'cae viae, ductuque aquarum, labef
'tas aedis suas,' auxilium patrum in
cabat; resistentibus aerarii praetorib
subvenit Caesar, pretiumque aedium A
relio tribuit, erogandae per honesta
cuniae cupiens: quam virtutem diu
tinuit, cum ceteras exueret. Proper
Celeri praetorio, veniam ordinis ob p
pertatem petenti, decies sestertium l
gitus est, satis comperto paternas ei
gustias esse; tentantis eadem alios, p

...udio prae-
...ue. Eodem anno continuis im-
bus auctus Tiberis plana urbis stag-
verat: relabentem secuta est aedifici-
am et hominum strages. igitur cen-
t Asinius Gallus, 'ut libri Sybillini
lirentur;' renuit Tiberius, perinde
ina humanaque obtegens. sed reme-
m coërcendi fluminis Atejo Capito-
et L. Arruntio mandatum. Achajam
Macedoniam onera deprecantis, le-
in praesens proconsulari imperio,
que Caesari placuit. edendis gladi-
bus, quos Germanici fratris ac suo
ine obtulerat, Drusus praesedit,
quam vili sanguine nimis gaudens:
vulgus formidolosum. et pater...

quamquam id quoque dictum eſt. At 7
Theatri licentia proximo priore anno
coepta, gravius tum erupit, occiſis non
modo è plebe, ſed militibus et centuri-
one, vulnerato tribuno praetoriae co-
hortis, dum probra in magiſtratus et diſ-
ſenſionem vulgi prohibent. actum de
ea ſeditione apud patres, dicebanturque
ſententiae, ‘ ut praetoribus jus virga-
‘ rum in hiſtriones eſſet;’ interceſſit Ha-
terius Agrippa tribunus plebei, incre-
pituſque eſt Aſinii Galli oratione, ſilen-
te Tiberio, qui ea ſimulacra libertatis
ſenatui praebebat; valuit tamen inter-
ceſſio, quia divus Auguſtus ‘ immunes
‘ verberum hiſtriones’ quondam reſpon-
derat, neque fas Tiberio infringere dic-
ta ejus. de modo lucaris, et adverſus
laſciviam fautorum, multa decernuntur;
ex quîs maxime inſignia: ‘ ne domos
‘ pantomimorum ſenator introiret, ne
‘ egredientis in publicum equites Ro-
‘ mani cingerent: aut alibi quam in the-
‘ atro ſpectarentur: et ſpectantium im-
‘ modeſtiam exſilio multandi poteſtas
‘ praetoribus fieret.’ Templum ut in co- 7
lonia Tarraconenſi ſtrueretur Auguſto,

...... deprecante populo, e-
sit Tiberius 'militare aerarium eo sub-
idio niti: simul imparem oneri rem-
publicam, nisi vicesimo militiae anno
veterani dimitterentur;' ita proximae
ditionis male consulta, quibus sedecim
pendiorum finem expresserant, aboli-
in posterum. Actum deinde in se-
u ab Arruntio et Atejo, an ob mo-
andas Tiberis exundationes verte-
ur flumina et lacus, per quos auges-
auditaeque municipiorum et colo-
m legationes; orantibus Florenti-
ne Clanis solito alveo demotus in
em Arnum transferretur, idque
perniciem adferret.' congru...
teramnates di...

'turam, quae sua ora fluminibus, suos 'cursus, utque originem, ita fines dede-'rit; spectandas etiam religiones soci-'orum, qui sacra et lucos et aras pa-'triis amnibus dicaverint; quin ipsum 'Tiberim nolle prorsus accolis fluviis 'orbatum minore gloria fluere.' seu preces coloniarum, seu difficultas operum, sive superstitio, valuit ut in sententiam Pisonis concederetur, qui nil mutandum censuerat.

Prorogatur Pop- 80
paeo Sabino provincia Moesia, additis Achaja ac Macedonia. id quoque morum Tiberii fuit, continuare imperia, ac plerosque ad finem vitae in iisdem exercitibus, aut jurisdictionibus habere. caussae variae traduntur: alii 'taedio novae curae semel placita pro aeternis servavisse:' quidam 'invidia, 'ne plures fruerentur;' sunt qui existiment, ut callidum ejus ingenium, ita anxium judicium, neque enim eminentis virtutes sectabatur, et rursum vitia oderat: ex optimis periculum sibi, à pessimis dedecus publicum metuebat; qua haesitatione postremo eo provectus est, ut mandaverit quibusdam provincias,

. . . ucre, vix
...mare ausim; adeo diversa
modo apud auctores, sed in ipsius
ionibus reperiuntur. modo subtrac-
andidatorum nominibus originem
sque, et vitam, et stipendia descrip-
t qui forent intelligeretur: aliquan-
a quoque significatione subtracta,
idatos hortatus, ne ambitu comitia
rent, suam ad id curam pollicitus
plerumque ' eos tantum apud se
'ssos disseruit, quorum nomina
libus edidisset; posse et alios pro-
si gratiae, aut meritis confide-
speciosa verbis, re inania, aut
: quantoque majore libertatis
tegebantur, tanto erunt...

LIBRI SECUNDI

BREVIARIUM.

s aliqui in Oriente. Vonones Partho-
rex solio et solo ab Artabano pellitur:
Armenios profugus, ab his in regnum
itur. qui eodem mox demovetur à
Praeside Syriae, ob metum et Arta-
ninas. at Tiberius, specie moti Ori-
Germanicum à legionibus suetis abs-
cui paret ille, sed lente. prius e-
rmaniam ingreditur, et fabricata
classe, exercitum oceano ad Ami-
nen vehit. illic Angrivarios Ster-
e populatur et sternit; mox Che-
Arminium ingenti ...
um...

pertus, et veniae nulla ſpe, gladio incubuit. M. Hortali preces (nepos is Hortenſii) in manifeſta paupertate, ſpretae à principe. Clemens Poſtumi Agrippae ſervus, domino interfecto, faciem et nomen ejus mentitur; res Romanas turbat; occulte conſcios et adjutores multos habet; opera tamen et ingenio Salluſtii Criſpi ſine motu capitur, et Romam perducitur. ſub id tempus Germanicus de Cattis, Cheruſcis, aliiſque gentibus triumphat. Archelaus Cappadocum rex in urbem accitus, et indigne habitus, fato moritur. regnum ejus in provinciam redactum. Germanico Oriens permiſſus, cum majore, quoquo adiſſet, imperio: Cn. Piſoni Syria, cum occultis (ut creditur) in Germanicum mandatis. Druſus in Illyricum it, dux contra Germanos; qui inter ſe diſcordes, otium et ſecuritatem Romanis fecere. Cheruſci duce Arminio, potentem et veterem regem Maroboduum, magno nec incruento proelio vincunt. in Aſia duodecim celebres urbes terrae motu collapſae, aut hauſtae ſunt. Tacfarinas in Africa bellum ſive latrocinium exercet; idque à Furio proconſule ſtatim repreſſum. Germanicus in Armeniam venit: regem Zenonem volentibus iis imponit. Druſus Germanos ad diſcordias inlicit, Maroboduus vi Catualdae reg-

ne pulsus in Italiam venit, et Ravennae per duodeviginti annos egit. idem Catualdae mox casus, qui Forum Julium missus. Rhescuporis Thracum rex, opera Pomponii Flacci in vincla datur: Romam perducitur. Germanicus Aegyptum lustrat; reversus, inimicitias cum Pisone exercet, et denunciat; sed paullo post morbo correptus, cum ingenti gentium omnium luctu, Antiochiae extinguitur. veneni à Pisone dati suspicio erat; qui conatus armis Syriam repetere, à Sentio aliisque Germanici amicis impeditur. honores multi Germanico mortuo Romae decreti. sanctiones contra muliebrem impudicitiam. virgo Vestalis capta. Arminius in Germania dolo caesus. haec gesta annis quatuor.

ANNALIUM
LIBER SECUNDUS.

T. STATILIO SISENNA TAURO,
L. SCRIBONIO LIBONE.
C. COELIO RUFO,
L. POMPONIO FLACCO. } COSS.
TIBERIO CAESARE AUG. III.
GERMANICO CAESARE II.
M. JUNIO SILANO,
C. NORBANO FLACCO.

SISENNA Statilio Tauro, L. Libone consulibus mota Orientis regna, provinciaeque Romanae; initio apud Parthos orto, qui petitum Roma acceptumque regem, quamvis gentis Arsacidarum, ut externum aspernabantur. is fuit Vonones, obses Augusto datus à Phrahate. nam Phrahates quamquam depulisset exercitus ducesque Romanos,

s. , quam fidei popularium perinde
Post finem Phrahatis et sequen-
ı regum, ob internas caedes, vene-
ı urbem legati à primoribus Parthis,
Vononem vetustissimum liberorum
ccirent. magnificum id sibi credi-
esar auxitque opibus. et accepere
i laetantes, ut ferme ad nova im-
mox subit pudor, ‘ degeneravis-
hos, petitum alio ex orbe regem
ı artibus infectum : jam inter
ias Romanas solium Arsacida-
eri, darique. ubi illam glori-
dantium Crassum, exturbanti-
nium ; si mancipium Caesa-
er annos servitutem perpes-
his imperi...

Parthis virtutes, nova vitia; et quia ip-
ſorum moribus aliena, perinde odium
pravis et honeſtis. Igitur Artabanus 3
Arſacidarum è ſanguine apud Dahas ad-
ultus excitur, primoque congreſſu fuſus
reparat vires, regnoque potitur. victo
Vononi perfugium Armenia fuit, vacua
tunc, interque Parthorum et Romanas
opes infida, ob ſcelus Antonii, qui Ar-
tauaſden regem Armeniorum ſpecie ami-
citiae inlectum, dein catenis oneratum,
poſtremo interfecerat. ejus filius Ar-
taxias memoria patris nobis inſenſus,
Arſacidarum vi ſeque regnumque tuta-
tus eſt; occiſo Artaxia per dolum pro-
pinquorum, datus à Caeſare Armeniis
Tigranes, deductuſque in regnum à Ti-
berio Nerone. nec Tigrani diuturnum
imperium fuit, neque liberis ejus, quam-
quam ſociatis more externo in matri-
monium regnumque. dein juſſu Auguſ-
ti impoſitus Artauaſdes, et non ſine cla-
de noſtra dejectus. Tum C. Caeſar 4
componendae Armeniae deligitur. is
Ariobarzanem origine Medum, ob in-
ſignem corporis formam, et praeclarum
animum, volentibus Armeniis praefecit.

..., incerti solutique, et
une domino, quam in libertate,
ʒum Vononen in regnum accipi-
sed ubi minitari Artabanus, et pa-
ubsidii in Armeniis, vel si nostra
enderetur, bellum adversus Par-
ımendum erat; rector Syriae Cre-
silanus excitum custodia circum-
anente luxu et regio nomine;
udibrium ut effugere agitaverit
:s, in loco reddemus. Ceterum
haud ingratum accidit turbari
tis, ut ea specie Germanicum
ionibus abstraheret; novisque
ı impositum, dolo simul et ca-
staret. at ille quanto acrio...

'vulneribus, quam ſpatiis itinerum, 'damno armorum adfici: feſſas Gallias 'miniſtrandis equis: longum impedi- 'mentorum agmen, opportunum ad in- 'ſidias, defenſantibus iniquum; ac ſi 'mare intretur, promptam ipſis poſſeſ- 'ſionem, et hoſtibus ignotam; ſimul 'bellum maturius incipi, legioneſque et 'commeatus pariter vehi; integrum e- 'quitem, equoſque, per ora et alveos 'fluminum media in Germania fore.' Igitur huc intendit: miſſis ad cenſus 6 Galliarum, P. Vitellio et Cantio; Silius, et Antejus, et Caecina fabricandae claſſi praeponuntur. mille naves ſufficere viſae, properataeque: aliae breves, anguſta puppi proraque, et lato utero, quo facilius fluctus tolerarent: quaedam planae carinis, ut ſine noxa ſiderent: plures appoſitis utrimque gubernaculis, converſo ut repente remigio, hinc vel illinc adpellerent; multae pontibus ſtratae, ſuper quas tormenta veherentur, ſimul aptae ferendis equis, aut commeatui, velis habiles, citae remis, augebantur alacritate militum in ſpeciem ac terrorem. inſula Batavorum in quam con-

..ienus uno
..us, aut modicas insulas
nveniens, apud principium agri
i velut in duos amnes dividitur:
tque nomen, et violentiam cursus,
Germaniam praevehitur, donec oce-
uiſceatur; ad Gallicam ripam latior
cidior adfluens, verso cognomen-
ıhalem accolae dicunt, mox id quo-
ocabulum mutat Mosa flumine, e-
immenso ore eundem in oceanum
tur. Sed Caesar, dum adigun-
es, Silium legatum cum expedi-
inruptionem in Cattos facere
se, audito castellum Luppiae flu-
ositum obsideri, sex legiones eo
eque Silio ob subitos imb..

ceps ipſe cum legionibus decucurrit; tumulum iterare haud viſum; et cuncta inter caſtellum, Aliſonem, ac Rhenum, novis limitibus, aggeribuſque permunita. Jamque claſſis advenerat, cum praemiſſo commeatu, et diſtributis in legiones ac ſocios navibus, foſſam cui Druſianae nomen, ingreſſus, precatuſque Druſum patrem, 'ut ſe eadem auſum, libens placatuſque exemplo ac memoria conſiliorum atque operum juvaret;' lacus inde, et oceanum, uſque ad Amiſiam flumen, ſecunda navigatione pervehitur; claſſis Amiſiae relicta, laevo amne; erratumque in eo, quod non ſubvexit: tranſpoſuit militem dexteras in terras iturum; ita plures dies efficiendis pontibus abſumpti. et eques quidem ac legiones prima aeſtuaria, nondum adcreſcente unda, intrepidi tranſiere: poſtremum auxiliorum agmen, Batavique in parte ea, dum inſultant aquis, artemque nandi oſtentant, turbati, et quidam hauſti ſunt. metanti caſtra Caeſari Angrivariorum defectio à tergo nuntiatur; miſſus illico Stertinius cum equite, et armatura levi, igne et caedibus perfidiam

... Caesar venisset?'
am adesse responsum est; 'ut li-
cum fratre conloqui' oravit. e-
exercitu cognomento Flavius,
fide, et amisso per vulnus ocu-
ante annis, duce Tiberio. tum
n: progressusque salutatur ab
qui amotis stipatoribus, 'ut
nostra pro ripa dispositi abs-
' postulat; et postquam di-
le ea deformitas oris?' inter-
m; illo locum, et proelium
quodnam praemium rece-
quirit. Flavius 'aucta sti-
quem, et coronam, aliaque
na' memorat, inridente Ar-
vitii pretia ...

'am; ne propinquorum, et adfinium, 'denique gentis suae desertor et prodi'tor, quam imperator esse mallet.' paulatim inde ad jurgia prolapsi, quo minus pugnam consererent, ne flumine quidem interjecto cohibebantur: ni Stertinius adcurrens, plenum irae, armaque et equum poscentem Flavium attinuisset; cernebatur contra minitabundus Arminius, proeliumque denuntians; nam pleraque Latino sermone interjaciebat, ut qui Romanis in castris ductor popularium meruisset. Postero die Germano- 11
rum acies trans Visurgim stetit. Caesar, nisi pontibus praesidiisque impositis, dare in discrimen legiones haud imperatorium ratus, equitem vado tramittit; praefuere Stertinius, et è numero primipilarium Aemilius, distantibus locis invecti, ut hostem diducerent; qua celerrimus amnis, Cariovalda dux Batavorum erupit; eum Cherusci fugam simulantes in planitiem saltibus circumjectam traxere: dein coorti, et undique effusi trudunt adversos, instant cedentibus, collectosque in orbem, pars congressi, quidam eminus proturbant. Ca-

quo labitur, ...gentis telis et suf-
·irca: ceteros vis sua, aut equites cum
tertinio Aemilioque subvenientes, pe-
iculo exemere. Caesar transgressus
isurgim indicio perfugae cognoscit,
electum ab Arminio locum pugnae:
nvenisse et alias nationes in silvam
rculi sacram, ausurosque noctur-
n castrorum oppugnationem;' ha-
ndici fides, et cernebantur ignes;
essique propius speculatores, 'au-
remitum equorum, immensique et
nditi agminis murmur,' attulere.
propinquo summae rei discrimi-
lorandos militum animos ratus.
id modo incorruptum f...
tabat ...

' custoditi, inter militaris. ..bos,
' aut metum proferrent.' Nocte
ta egressus augurali, per occulta et
libus ignara, comite uno, contectu
meros ferina pelle, adit castrorum
adsistit tabernaculis, fruiturque fam
cum hic ' nobilitatem ducis, dec
alius, plurimi ' patientiam, comit
' per seria per jocos eundem anin
laudibus ferrent, ' reddendamque
' am in acie' faterentur; simul ' pe
' et ruptores pacis, ultioni et g
' mactandos.' inter quae unus ho
Latinae linguae sciens, acto ad vall
quo, voce magna, ' conjuges, et
' et stipendii indies, donec bella
' sestertios centenos, si quis trans
' set,' Arminii nomine pollicetu
cendit ea contumelia legionum
' veniret dies, daretur pugna: su
' rum militem Germanorum agro
' turum conjuges; accipere omen
' trimonia ac pecunias hostium p
' destinare.' tertia ferme vigilia
tatum est castris, sine conjectu teli
quam crebras pro munimentis
tes, et nihil remissum censere.

gnae accepisse. auc-
. omine, addicentibus auspiciis, vo-
at concionem, et quae sapientia prae-
isa aptaque imminenti pugnae differit:
non campos modo militi Romano ad
proclium bonos, sed si ratio adsit, sil-
vas et saltus; nec enim immensa bar-
barorum scuta, enormis hastas, inter
truncos arborum, et enata humo vir-
gulta, perinde haberi quam pila, et gla-
dios, et haerentia corpori tegmina;
ensarent ictus, ora mucronibus quae-
rent: non loricam Germano, non
eam; ne scuta quidem ferro, ner-
ve firmata, sed viminum textus, sed
uis et fucatas colore tabulas: pri-
n utcumque aciem h...

'rum ac maris finem cupiant; hac acie
'parari: propiorem jam Albim, quam
'Rhenum; neque bellum ultra, modo
'se patris, patruique vestigia premen-
'tem iisdem in terris victorem sisterent.'
orationem ducis secutus militum ardor:
signumque pugnae datum. Nec Armi- 15
nius, aut ceteri Germanorum proceres
omittebant suos quisque testari: 'hos
'esse Romanos Variani exercitus fuga-
'cissimos, qui ne bellum tolerarent, se-
'ditionem induerint: quorum pars o-
'nusta vulneribus tergum, pars fluctibus
'et procellis fractos artus, infensis rur-
'sum hostibus, adversis diis objiciant,
'nulla boni spe; classem quippe, et avia
'oceani quaesita, ne quis venientibus
'occurreret, ne pulsos premeret: sed
'ubi miscuerint manus, inane victis ven-
'torum remorumve subsidium; memi-
'nissent modo avaritiae, crudelitatis,
'superbiae; aliud sibi reliquum, quam
'tenere libertatem aut mori ante servi-
'tium?' Sic accensos, et proelium pos- 16
centes in campum, cui Idistaviso no-
men, deducunt: is medius inter Visur-
gim et colles, ut ripae fluminis cedunt,

...ter arborum ... ramis, et pu-
ɔum et prima ſilvarum truncos. cam-
uit ; ſoli Cheruſci juga inſedere, ut
oeliantibus Romanis deſuper incurre-
nt. noſter exercitus ſic inceſſit : auxi-
es Galli Germanique in fronte : poſt
s pedites ſagittarii : dein quatuor le-
es, et cum duabus praetoriis cohor-
, ac delecto equite Caeſar : exin to-
aliae legiones, et levis armatura
quite ſagittario, ceteraeque ſoci-
cohortes. intentus paratuſque
ut ordo agminis, in aciem adſiſ-
Viſis Cheruſcorum catervis, quae
ciam proruperant, validiſſimos
incurrere latus, Stertini...
rmis cir...

ac latera impulit: mirumque dictu, d
hostium agmina diversa fuga, qui silva
tenuerant in aperta, qui campis adsti
rant in silvam ruebant; medii inter h
Cherusci collibus detrudebantur; int
quos insignis Arminius manu, voc
vulnere, sustentabat pugnam: incub
ratque sagittariis, illa rupturus, ni R
torum Vindelicorumque, et Gallicae c
hortes signa objecissent; nisu tamen co
poris, et impetu equi pervasit, oblit
faciem suo cruore, ne nosceretur; qu
dam 'agnitum à Chaucis inter auxi
'Romana agentibus emissumque' tra
derunt. virtus seu fraus eadem Ingui
mero effugium dedit; ceteri passim tr
cidati; et plerosque tranare Visurgi
conantes, injecta tela, aut vis flumin
postremo moles ruentium, et incident
ripae, operuere; quidam turpi fuga
summa arborum nisi, ramisque se c
cultantes, admotis sagittariis per luc
brium figebantur: alios prorutae arb
res adflixere. magna ea victoria, neq
cruenta nobis fuit. Quinta ab ho
diei ad noctem caesi hostes decem m
lia passuum cadaveribus atque armis o

..co proe-
. ..uperatorem ſalutavit,
tque aggerem, et in modum tropae-
arma, ſubſcriptis victarum genti-
ominibus, impoſuit. Haud per-
Germanos vulnera, luctus, excidia,
ea ſpecies dolore et ira adfecit;
odo abire ſedibus, trans Albim
lere parabant, pugnam volunt,
apiunt; plebes, primores, juven-
nes, agmen Romanum repente
nt, turbant; poſtremo deligunt
flumine et ſilvis clauſum, arta
nitie, et humida; ſilvas quoque
palus ambibat, niſi quod latus
ngrivarii lato aggere extule-
à Cheruſcis dirimerentur...

in ſilvam aditu incederet, pars objectum
aggerem eniteretur; quod arduum, ſibi;
cetera legatis permiſit; quibus plana e-
venerant, facile inrupere: quis impug-
nandus agger, ut ſi murum ſuccederent,
gravibus ſuperne ictibus conflictaban-
tur. ſenſit dux imparem cominus pug-
nam, remotiſque paulum legionibus,
funditores libritoreſque excutere tela,
et proturbare hoſtem jubet; miſſae è
tormentis haſtae, quantoque conſpicui
magis propugnatores, tanto pluribus
vulneribus dejecti. primus Caeſar cum
praetoriis cohortibus, capto vallo, de-
dit impetum in ſilvas; conlato illic gra-
du certatum: hoſtem à tergo palus, Ro-
manos flumen aut montes claudebant:
utriſque neceſſitas in loco, ſpes in virtu-
te, ſalus ex victoria. Nec minor Ger- 2
manis animus; ſed genere pugnae et ar-
morum ſuperabantur: cum ingens mul-
titudo, artis locis, praelongas haſtas
non protenderet, non colligeret, neque
adſultibus et velocitate corporum utere-
tur, coacta ſtabile ad proelium: contra
miles, cui ſcutum pectore adpreſſum, et
inſidens capulo manus, latos barbaro-

... acceptum vulnus tardaverat.
uin et Inguiomerum tota volitantem
cie, fortuna magis quam virtus defere-
at; et Germanicus quo magis adgnof-
eretur, detraxerat tegimen capiti, ora-
atque ' infifterent caedibus: nil opus
captivis, folam internicionem gentis
finem bello fore.' jamque fero diei fub-
cit ex acie legionem faciendis caftris:
erae ad noctem cruore hoftium fati-
e funt; equites ambigue certavere.
datis pro concione victoribus, Cae-
ongeriem armorum ftruxit, fuper-
um titulo: DEBELLATIS INTER
NUM ALBIMQUE NATIONIBUS
CITUM TIBERII CAESAR...

gionum aliae itinere terreſtri in hibernacula remiſſae: plures Caeſar claſſi impoſitas per flumen Amiſiam oceano invexit. ac primo placidum aequor mille navium remis ſtrepere, aut velis impelli: mox atro nubium globo effuſa grando, ſimul variis undique procellis incerti fluctus proſpectum adimere, regimen impedire: mileſque pavidus, et caſuum maris ignarus, dum turbat nautas, vel intempeſtive juvat, officia prudentium corrumpebat; omne dehinc coelum, et mare omne in auſtrum ceſſit, qui tumidis Germaniae terris, profundis amnibus, immenſo nubium tractu validus, et rigore vicini ſeptemtrionis horridior, rapuit disjecitque naves in aperta oceani, aut inſulas ſaxis abruptis, vel per occulta vada infeſtas; quibus paulum aegreque vitatis, poſtquam mutabat aeſtus, eodemque quo ventus ferebat; non adhaerere anchoris, non exhaurire inrumpentis undas poterant: equi, jumenta, ſarcinae, etiam arma praecipitantur, quo levarentur alvei manantes per latera, et fluctu ſuperurgente. Quanto violentior cetero mari oceanus, et truculentia

, ... multi nobilium
...ca: ceteros vis sua, aut equites cum
tertinio Aemilioque subvenientes, pe-
iculo exemere. Caesar transgressus
'isurgim indicio perfugae cognoscit,
delectum ab Arminio locum pugnae:
convenisse et alias nationes in silvam
Herculi sacram, ausurosque noctur-
nam castrorum oppugnationem;' ha-
ta indici fides, et cernebantur ignes;
gressique propius speculatores, ' au-
iri fremitum equorum, immensique et
conditi agminis murmur,' attulere.
ur propinquo summae rei discrimi-
explorandos militum animos ratus,
iam id modo incorruptum foret se-
agitabat. ' tribunos ...

'guas hominum et belluarum formas:'
visa, sive ex metu credita. Sed fama 25
classis amissae, ut Germanos ad spem bel-
li, ita Caesarem ad coërcendum erexit.
C. Silio cum triginta peditum, tribus e-
quitum millibus ire in Cattos imperat:
ipse majoribus copiis Marsos inrumpit:
quorum dux Malovendus nuper in de-
ditionem acceptus, 'propinquo luco de-
'fossam Varianae legionis aquilam mo-
'dico praesidio servari' indicat. missa
extemplo manus, quae hostem à fronte
eliceret; alii qui terga circumgressi reclu-
derent humum: et utrisque adfuit for-
tuna; eo promptior Caesar pergit in-
trorsus, populatur, exscindit non au-
sum congredi hostem; aut sicubi restite-
rat, statim pulsum; nec unquam magis,
ut ex captivis cognitum est, paventem.
quippe 'invictos et nullis casibus su-
'perabiles Romanos praedicabant, qui
'perdita classe, amissis armis, post con-
'strata equorum virorumque corpori-
'bus litora, eadem virtute, pari ferocia,
'et veluti aucti numero inrupissent.'
Reductus inde in hiberna miles, laetus 26
animi, quod adversa maris expeditione

pro-
nec dubium ha-
abare hostes, petendaeque pa-
cis consilia sumere, et si proxima aestas
adjiceretur, posse bellum patrari: sed
crebris epistolis Tiberius monebat, 're-
'diret ad decretum triumphum; satis
'jam eventuum, satis casuum: prospe-
ra illi et magna proelia: eorum quoque
meminisset, quae venti et fluctus, nul-
la ducis culpa, gravia tamen et saeva
lamna intulissent; se novies à divo
ugusto in Germaniam missum, plura
nsilio quam vi perfecisse; sic Sugam-
os in deditionem acceptos, sic Sue-
, regemque Maroboduum pace ob-
tum; posse et Cheruscos, ceteras-
ebellium gentes, quando R
ni consul

‘ non niſi apud Germanias adſequi no-
‘ men imperatorium, et deportare lau-
‘ ream poſſet.’ haud cunctatus eſt ultra
Germanicus, quamquam fingi ea, ſeque
per invidiam parto jam decori abſtrahi
intelligeret. Sub idem tempus è fami- 27
lia Scriboniorum Libo Druſus defertur
moliri res novas. ejus negotii initium,
ordinem, finem curatius diſſeram; quia
tum primum reperta ſunt, quae per tot
annos rempublicam exedere. Firmius
Catus Senator ex intima Libonis ami-
citia, juvenem improvidum et facilem
inanibus, ad Chaldaeorum promiſſa, Ma-
gorum ſacra, ſomniorum etiam inter-
pretes impulit: dum ‘proavum Pompei-
‘ um, amitam Scriboniam, quae quon-
‘ dam Auguſti conjunx fuerat, conſobri-
‘ nos Caeſares, plenam imaginibus do-
‘ mum’ oſtentat: hortaturque ad luxum
et aes alienum, ſocius libidinum et ne-
ceſſitatum, quo pluribus indiciis inli-
garet. Ut ſatis teſtium, et qui ſervi ea- 28
dem noſcerent, reperit, aditum ad prin-
cipem poſtulat; demonſtrato crimine et
reo per Flaccum Veſcularium equitem
Romanum, cui propior cum Tiberio u-

...que interim Libonem
...at praetura, convictibus adhibet, non
...ltu alienatus, non verbis commotior
...leo iram condiderat) cunctaque ejus
...ta factaque cum prohibere posset, sci-
malebat; donec Junius quidam ten-
...us ut infernas umbras carminibus e-
...ret, ad Fulcinium Trionem indicium
...ulit; celebre inter accusatores Trio-
ingenium erat, avidumque famae
...ae. statim corripit reum, adit con-
, cognitionem senatus poscit: et
...ntur patres, addito, 'consultandum
...r re magna et atroci.' Libo in-
veste mutata, cum primoribus fe-
circumire domos, orare adfine...
adversum peri...

pitur; mox libellos et auctores recitat
Caeſar, ita moderans, ne lenire, neve
aſperare crimina videretur. Acceſſe- 30
rant praeter Trionem et Catum accuſa-
tores, Fonteius Agrippa, et C. Livius,
certabantque cui jus perorandi in re-
um daretur: donec Livius, quia nec ipſi
inter ſe concederent, et Libo ſine patro-
no introiſſet, ſingillatim ſe crimina ob-
jecturum profeſſus, protulit libellos ve-
cordes adeo, ut conſultaverit Libo, ‘an
‘habiturus foret opes, quis viam Ap-
‘piam Brundiſium uſque pecunia ope-
‘riret;’ inerant et alia hujuſcemodi, ſto-
lida, vana; ſi mollius acciperes, miſeran-
da. uni tamen libello manu Libonis,
nominibus Caeſarum aut ſenatorum, ad-
ditas atroces vel occultas notas, accu-
ſator arguebat. negante reo, adgnoſ-
centes ſervos per tormenta interrogari
placuit. et quia vetere ſenatuſconſulto
quaeſtio in caput domini prohibebatur,
callidus et novi juris repertor Tiberius
mancipari ſingulos actori publico jubet:
ſcilicet ut in Libonem ex ſervis ſalvo ſe-
natuſconſulto quaereretur. ob quae poſ-
terum diem reus petivit; domumque di-

... ...mite domus; ſtre-
... etiam in veſtibulo,ut audiri,ut a-
...ici poſſent: cum Libo,ipſis,quas in no-
...iſſimam voluptatem adhibuerat, epulis
...cruciatus, vocare percuſſorem, pren-
re ſervorum dextras,inſerere gladium;
que illis, dum trepidant, dum refugi-
...it, evertentibus adpoſitum menſa lu-
...n, feralibus jam ſibi tenebris duos
...s in viſcera direxit. ad gemitum con-
...ntis, adcurrere liberti, et caede viſa
...s abſtitit. accuſatio tamen apud pa-
adſeveratione eadem peracta, jura-
e Tiberius, ‘ petiturum ſe vitam
...mvis nocenti, niſi voluntariam
...tem properaviſſet.’ Bona inter
...ores dividuntur: ...

'ut dona Jovi, Marti, Concordiae, utque Iduum Septembrium dies quo se Libo interfecerat, dies festus haberetur,' L. P. et Gallus Asinius, et Papius Mutilus, et L. Apronius decrevere: quorum auctoritates, adulationesque retuli, ut sciretur vetus id in republica malum. facta et de mathematicis magisque Italia pellendis senatus consulta; quorum è numero, L. Pituanius saxo dejectus est: in P. Marcium consules extra portam Exquilinam, cum classicum canere jussissent, more prisco advertere. Proximo senatus die multa in luxum ci- 3
vitatis dicta à Q. Haterio consulari, Octavio Frontone praetura functo: decretumque 'ne vasa auro solida ministrandis cibis fierent; ne vestis serica viros foedaret.' excessit Fronto, ac postulavit 'modum argento, suppellectili, familiae.' erat quippe adhuc frequens senatoribus, si quid è republica crederent, loco sententiae promere. contra Gallus Asinius disseruit: 'auctu imperii adolevisse etiam privatas opes; idque non novum, sed è vetustissimis moribus; aliam apud Fabricios, aliam apud

. . . gliscere singulos; ne-
. . . a familia et argento, quaeque ad
usum parentur, nimium aliquid, aut
modicum, nisi ex fortuna possidentis;
distinctos senatus et equitum census,
non quia diversi natura, sed ut locis,
rdinibus, dignationibus antistent, ta-
sque ad requiem animi, aut salubrita-
n corporum parentur; nisi forte cla-
mo cuique plures curas, majora pe-
la subeunda: delenimentis cura-
et periculorum carendum esse.'
adsensum Gallo, sub nominibus
s, confessio vitiorum, et similitu-
entium dedit. adjecerat et Tibe-
n id tempus censurae; nec si quid
ibus labaret, defu-

quamquam mitibus verbis Pisone
mulsisset, propinquos quoque e
pulit, ut abeuntem auctoritate
cibus tenerent. haud minus libe
ris documentum idem Piso mo
vocata in jus Urgulania, quam s
ges amicitia Augustae extulerat;
Urgulania obtemperavit, in dom
saris spreto Pisone vecta; aut i
tit, quamquam Augusta 'se vi
'imminui' quereretur. Tiber
tenus indulgere matri civile r
'se iturum ad praetoris tribu
'futurum Urgulaniae' dicere
cessit palatio, procul sequi jussi
bus; spectabatur occursante
compositus ore, et sermonibus va
pus atque iter ducens; donec pr
Pisonem frustra coërcentibus
Augusta pecuniam quae peteba
ret. isque finis rei, ex qua ne
inglorius, et Caesar majore fa
ceterum Urgulaniae potentia
mia civitati erat, ut testis in ca
dam quae apud senatum tractab
nire dedignaretur; missus est
qui domi interrogaret: cum

patres conscrip-
... quorum numerum et pueritiam
etis, non sponte sustuli, sed quia
nceps monebat: simul majores mei
ruerant, ut posteros haberent; nam
, qui non pecuniam, non studia po-
i, neque eloquentiam gentile do-
s nostrae bonum varietate tempo-
accipere vel parare potuissem, sa-
abebam, si tenues res meae nec mi-
dori, nec cuiquam oneri forent;
s ab imperatore, uxorem duxi. en
et progenies tot consulum, tot
orum; nec ad invidiam ista, sed
iandae misericordiae refero; ad-
tur florente te Caesar quos dede-
ores; interim Q. Hort...

'resp. deficiet; nec sane ideo à majori-
'bus concessum est egredi aliquando re-
'lationem, et quod in commune condu-
'cat loco sententiae proferre, ut priva-
'ta negotia, res familiares nostras hic
'augeamus; cum invidia senatus et prin-
'cipum, sive indulserint largitionem, si-
've abnuerint; non enim preces sunt
'istuc, sed efflagitatio intempestiva qui-
'dem et improvisa, cum aliis de rebus
'convenerint patres, consurgere; et nu-
'mero atque aetate liberum suorum ur-
'gere modestiam senatus, eamdem vim
'in me transmittere, ac velut perfringe-
're aerarium: quod si ambitione exhau-
'serimus, per scelera supplendum erit;
'dedit tibi, Hortale, divus Augustus pe-
'cuniam, sed non compellatus, nec ea
'lege ut semper daretur; languescet a-
'lioqui industria, intendetur socordia, si
'nullus ex se metus, aut spes; et securi
'omnes aliena subsidia exspectabunt, si-
'bi ignavi, nobis graves?' haec atque talia, quamquam cum adsensu audita ab his, quibus omnia principum honesta atque inhonesta laudare mos est, plures per silentium aut occultum murmur ex-

- ..ucretur, da-
-... iioeris ejus ducena ſeſtertia ſin-
is, qui ſexus virilis eſſent;' egere
;rates; ſiluit Hortalus, pavore, an
ıe nobilitatis etiam inter anguſtias
ınae retinens; neque miſeratus eſt
ıac Tiberius, quamvis domus Hor-
i pudendam ad inopiam dilabere-
Eodem anno mancipii unius au-
, ni mature ſubventum foret, diſ-
's armiſque civilibus rempublicam
iſſet. Poſtumi Agrippae ſervus no-
:lemens, comperto fine Auguſti,
: in inſulam Planaſiam, fraude aut
ım Agrippam ferre ad exercitus
icos, non ſervili animo conce-
ı ejus impedivit tardit.. -

grippam, occultis primum ſermonibus, ut vetita ſolent; mox vago rumore apud imperitiſſimi cujuſque promptas aures, aut rurſum apud turbidos, eoque nova cupientes; atque ipſe adire municipia obſcuro diei, neque propalam adſpici, neque diutius iiſdem locis; ſed quia veritas viſu et mora; falſa feſtinatione et incertis valeſcunt, relinquebat famam, aut praeveniebat. Vulgabatur interim per Italiam 'ſervatum munere deum Agrippam;' credebatur Romae: jamque Oſtiam invectum multitudo ingens, jam in urbe clandeſtini coetus celebrabant: cum Tiberium anceps cura diſtrahere, vine militum ſervum ſuum coërceret, an inanem credulitatem tempore ipſo vaneſcere ſineret; modo nihil ſpernendum, modo non omnia metuenda, ambiguus pudoris ac metus reputabat; poſtremo dat negotium Salluſtio Criſpo: ille è clientibus duos (quidam milites fuiſſe tradunt) deligit, atque hortatur, ſimulata conſcientia adeant, offerant pecuniam, fidem, atque pericula polliceantur. exſequuntur ut juſſum erat; de in ſpeculati noctem incuſtoditam, ac

. . . actus esset:'
. . . iertur, ' quomodo tu Cae-
.' ut ederet socios, subigi non po-
; nec Tiberius poenam ejus palam
is, in secreta palatii parte interfici
t, corpusque clam auferri; et quam-
m multi è domo principis, equitesque
ac senatores, sustentasse opibus, ju-
consiliis dicerentur, haud quaesi-
Fine anni arcus propter aedem
ni ob recepta signa cum Varo amis-
ctu Germanici, auspiciis Tiberii;
es Fortis Fortunae Tiberim juxta
is, quos Caesar dictator populo
o legaverat; sacrarium genti Ju-
igiesque divo Augusto apud Bo-
icantur. C. Coelio . . .

tium viſus eximia ipſius ſpecies, curru
que quinque liberis onuſtus; ſed ſub
rat occulta formido reputantibus, 'hau
' proſperum in Druſo patre ejus favo
' rem vulgi: avunculum ejuſdem Ma
' cellum flagrantibus plebis ſtudiis intr
' juventam ereptum: breves et infau
' tos populi Romani amores.' Cete
rum Tiberius, nomine Germanici, tre
cenos plebi ſeſtertios viritim dedit, ſe
que collegam conſulatui ejus deſtinavi
nec ideo ſincerae caritatis fidem adſecu
tus, amoliri juvenem ſpecie honoris ſta
tuit, ſtruxitque cauſſas, aut forte obla
tas arripuit. rex Archelaus quinquage
ſimum annum Cappadocia potiebatu
inviſus Tiberio, quod eum Rhodi agen
tem, nullo officio coluiſſet; nec id A
chelaus per ſuperbiam omiſerat, ſed a
intimis Auguſti monitus; quia florent
C. Caeſare, miſſoque ad res Orientis, in
tuta Tiberii amicitia, credebatur. u
verſa Caeſarum ſobole, imperium adep
tus eſt; elicit Archelaum matris litteri
quae non diſſimulatis filii offenſionibu
clementiam offerebat, ſi ad precandu
veniret; ille ignarus doli, vel ſi intelli

. ...ıenatu; non ob
... quae fingebantur, ſed angore,
feſſus ſenio, et quia regibus aequa
n infima inſolita ſunt, finem vitae,
e an fato implevit. regnum in pro-
am redactum eſt, ' fructibuſque e-
levari poſſe centeſimae vectigal'
ſſus Caeſar, ducenteſimam in poſ-
ſtatuit. per idem tempus Antio-
magenorum, Philopatore Cilicum
s defunctis, turbabantur nationes,
ıe Romanum, aliis regium impe-
ıpientibus: et provinciae Syria
ıdaea, feſſae oneribus, deminu-
tributi orabant. Igitur haec,
nenia quae ſupra memoravi a-
s diſſeruit; ' nec ...

lanum per adfinitatem connexum
manico, quia Silani filia Neroni v
tiſſimo liberorum ejus pacta erat:
feceratque Cn. Piſonem ingenio
lentum, et obſequii ignarum, inſi
rocia à patre Piſone, qui civili bell
ſurgentes in Africa partes acerrim
niſterio adverſus Caeſarem juvit:
Brutum et Caſſium ſecutus, conceſ
ditu, petitione honorum abſtinuit
nec ultro ambiretur delatum ab A
to conſulatum accipere. ſed praet
ternos ſpiritus, uxoris quoque Pl
nae nobilitate et opibus accendeb
vix Tiberio concedere; liberos ej
multum infra deſpectare: nec du
habebat, ſe delectum, qui Syriae i
neretur, ad ſpes Germanici coërce
credidere quidam data et à Tiberi
culta mandata, et Plancinam hau
bie Auguſta monuit muliebri aem
one Agrippinam inſectandi; diviſa
que et diſcors aula erat, tacitis in
ſum, aut Germanicum ſtudiis. T
us ut proprium et ſui ſanguinis Dr
ſovebat: Germanico alienatio pat
morem apud ceteros auxerat; et

_ ..mponius Atticus de
ecere Claudiorum imagines videbatur
t conjunx Germanici Agrippina, fecun·
itate ac fama Liviam uxorem Drusi
raecellebat; sed fratres egregie con-
ordes, et proximorum certaminibus in-
oncussi. Nec multo post Drusus in
llyricum missus est, ut suesceret mili-
ae, studiaque exercitus pararet; simul
venem urbano luxu lascivientem me-
is in castris haberi Tiberius, seque tu-
rem rebatur, utroque filio legiones
inente. sed Suevi praetendebantur
ilium adversus Cheruscos orantes;
a discessu Romanorum, ac vacui ex-
io metu, gentis adsuetudine, et tum
ulatione gloriae. ...

gentes Semnones, ac Langobardi, defe cere ad eum; quibus additis praepollebat ni Inguiomerus cum manu clientum a(Maroboduum perfugiſſet; non aliam ol cauſſam, quam quia fratris filio juveni, patruus ſenex parere dedignabatur. di- riguntur acies pari utrimque ſpe, nec, ut olim apud Germanos; vagis incur- ſibus, aut disjectas per catervas: quippe longa adverſum nos militia inſueverant ſequi ſigna, ſubſidiis firmari, dicta im- peratorum accipere. at tunc Arminius equo conluſtrans cuncta, ut quoſque ad- vectus erat: ‘ reciperatam libertatem, ‘ trucidatas legiones, ſpolia adhuc et te- ‘ la Romanis derepta in manibus multo- ‘ rum,’ oſtentabat contra ‘ fugacem Ma- ‘ roboduum appellans, proeliorum ex- ‘ pertem, Hercyniae latebris defenſum; ‘ ac mox per dona et legationes petiviſſe ‘ foedus, proditorem patriae, ſatellitem ‘ Caeſaris, haud minus infenſis animis ‘ exturbandum, quam Varum Quinctili- ‘ um interfecerint; meminiſſent modo ‘ tot proeliorum, quorum eventu, et ad ‘ poſtremum ejectis Romanis, ſatis pro- ‘ batum, penes utros ſumma belli ſue-

..., mio in cor-
...us omne Cherufcorum, illius
iliis gefta quae profpere cecide-
,' teftabatur; ' vecordem Armini-
et rerum nefcium, alienam glori-
in fe trahere, quoniam tres vacuas
ones et ducem fraudis ignarum per-
deceperit; magna cum clade Ger-
'ae, et ignominia fua, cum conjunx,
filius ejus fervitium adhuc tole-
at fe duodecim legionibus peti-
luce Tiberio, illibatam Germa-
gloriam fervaviffe; mox con-
bus aequis difceffum: neque
re quod ipforum in manu fit,
n adverfus Romanos bellum,
incruentam malint.'

pugna, ni Maroboduus caſtra in colles ſubduxiſſet. id ſignum perculſi fuit: et transfugis paulatim nudatus, in Marcomannos conceſſit, miſitque legatos ad Tiberium oraturos auxilia. reſponſum eſt, ‘ non jure eum adverſus Cheruſcos ‘ arma Romana invocare, qui pugnantis ‘ in eundem hoſtem Romanos nulla ope ‘ juviſſet.’ miſſus tamen Druſus, ut retulimus, pacis firmator. Eodem anno 47
duodecim celebres Aſiae urbes conlapſae nocturno motu terrae, quo improviſior graviorque peſtis fuit; neque ſolitum in tali caſu effugium ſubveniebat in aperta prorumpendi, quia diductis terris hauriebantur. ‘ ſediſſe immenſos ‘ montes, viſa in arduo quae plana fu- ‘ erint, effulſiſſe inter ruinam ignis’ memorant. aſperrima in Sardianos lues plurimum in eoſdem miſericordiae traxit; nam centies ſeſtertium pollicitus Caeſar, et quantum aerario, aut fiſco pendebant, in quinquennium remiſit. Magnetes à Sipylo, proximi damno ac remedio habiti. Temnios, Philadelphenos, Aegeatas, Apollonienſes, quique Moſceni aut Macedones Hyrcani vo-

...que, ex senatu placu-
,qui praesentia spectaret, resoveretque;
electus est M. Aletus è praetoriis, ne
onsulari obtinente Asiam, aemulatio
ater pares, et ex eo impedimentum ori-
etur. Magnificam in publicum lar-
itionem auxit Caesar haud minus gra-
ı liberalitate, quod bona Aemiliae Mu-
e locupletis intestatae petita in fiscum,
:milio Lepido, cujus è domo videba-
'; et Patulei divitis equitis Roma-
ıereditatem (quamquam ipse heres in
:e legeretur) tradidit. M. Servilio,
n prioribus neque suspectis tabulis
tum compererat; ' nobilitatem u-
sque pecunia juvandam' praefatu•
: hereditatem cuinf...

dere paſſus eſt. Iiſdem temporibus deûm
aedes vetuſtate aut igni abolitas, coeptaſ-
que ab Auguſto, dedicavit, Libero Li-
beraeque et Cereri juxta Circum maxi-
mum, quam A. Poſtumius dictator vo-
verat; eodemque in loco aedem Florae,
ab Lucio et Marco Publiciis aedilibus
conſtitutam: et Jano templum, quod a-
pud forum olitorium C. Duillius ſtruxe-
rat; qui primus rem Romanam proſpere
mari geſſit, triumphumque navalem de
Poenis meruit. Spei aedes à Germanico
ſacratur: hanc Atilius voverat eodem
bello. Adoleſcebat interea lex majeſ-
tatis; et Apulejam Variliam ſororis Au-
guſti neptem, quia probroſis ſermonibus
divum Auguſtum, ac Tiberium, et ma-
trem ejus inluſiſſet, Caeſarique connexa
adulterio teneretur, majeſtatis delator
arceſſebat. ‘ de adulterio ſatis caveri
‘ lege Julia viſum: majeſtatis crimen diſ-
‘ tingui’ Caeſar poſtulavit; ‘ damnari-
‘ que ſi qua de Auguſto inreligioſe dixiſ-
‘ ſet: in ſe jacta nolle ad cognitionem
‘ vocari.’ interrogatus à conſule ‘ quid
‘ de his cenſeret, quae de matre ejus lo-
‘ cuta ſecus argueretur,’ reticuit: dein

---, --

, - ...pulejam lege majeſtatis:
lterii graviorem poenam deprecatus,
t exemplo majorum propinquis ſuis
tra ducenteſimum lapidem remove-
tur,' ſuaſit. adultero Manlio Italia
ue Africa interdictum eſt. De prae-
e in locum Vipſanii Galli, quem mors
ulerat, ſubrogando, certamen inceſ-
Germanicus atque Druſus (nam e-
tum Romae erant) Haterium A-
am propinquum Germanici fove-
: contra plerique nitebantur, ut
rus liberorum in candidatis prae-
et, quod lex jubebat; laetabatur
ius, cum inter filios ejus et leges
s diſceptaret; victa eſt ſine dubio
ed neque ſtati...

congregare; dein more militiae pe
xilla, et turmas componere; postı
non inconditae turbae, sed Musul
rum dux haberi; valida ea gens, e
litudinibus Africae propinqua, nul
tiam tum urbium cultu, cepit arma, I
rosque accolas in bellum traxit; dı
his Mazippa; divisusque exercitus
Tacfarinas lectos viros, et Romanu
modum armatos castris attineret, ı
plina et imperiis suesceret; Mazip
vi cum copia incendia, et caedes, e
rorem circumferret; compuleran
Cinithios haud spernendam nation
eadem; cum Furius Camillus pro
sule Africae, legionem et quod sul
nis sociorum, in unum conducto
hostem duxit; modicam manum, si
titudinem Numidarum atque Maur
spectares: sed nihil aeque caveb
quam ne bellum metu eluderent
victoriae inducti sunt, ut vincerentı
gitur legio medio, leves cohortes ı
que alae in cornibus locantur; nec
farinas pugnam detrectavit; fusi N
dae, multosque post annos Furio n
ni partum decus militiae; nam p

-p... habeba·
, .. promior Tiberius res gestas apud
natum celebravit: et decrevere patres
umphalia insignia; quod Camillo ob
odestiam vitae impune fuit. sequens
nus Tiberium tertio, Germanicum i-
um consules habuit; sed eum hono-
n Germanicus iniit apud urbem A-
ijae Nicopolim, quo venerat per Il-
icam oram viso fratre Druso in Dal-
tia agente, Hadriatici ac mox Ionii
is adversam navigationem perpes-
igitur paucos dies insumpsit refici-
e classi: simul sinus Actiaca victo-
clitos, et sacratas ab Augusto ma-
s, castraque Antonii cum recorda-
majorum suorum adiit.

praeferentes, quo plus dignationis adu-
latio haberet. Petita inde Euboea, tra- 54
misit Lesbum, ubi Agrippina novissimo
partu Juliam edidit; tum extrema Asiae,
Perinthumque ac Byzantium Thracìas
urbes, mox Propontidis angustias, et os
Ponticum intrat, cupidine veteres locos
et fama celebratos noscendi; pariterque
provincias internis certaminibus, aut
magistratuum injuriis fessas refovebat;
atque illum in regressu sacra Samothra-
cum visere nitentem, obvii aquilones de-
pulere. igitur alio * quaeque ibi varietate
fortunae et nostrì origine veneranda, re-
legit Asiam, appellitque Colophona, ut
Clarii Apollinis oraculo uteretur. non
femina illic, ut apud Delphos, sed certis
è familiis, et ferme Mileto accitus sacer-
dos, numerum modo consultantium et
nomina audit: tum in specum degres-
sus, hausta fontis arcani aqua, ignarus
plerumque litterarum et carminum, edit
responsa versibus, compositis super re-
bus quas quis mente concepit; et fere-
batur Germanico per ambages, ut mos
oraculis, maturum exitium cecinisse. At 55
Cn. Piso quo properantius destinata in-

... perstringens,
. contra decus Romani nominis,
on Athenienses tot cladibus extinc-
os, sed colluviem illam nationum co-
nitate nimia coluisset; hos enim esse
Mithridatis adversus Sullam, Antonii
lversus divum Augustum socios;' eti-
vetera objectabat, quae in Macedo-
improspere, violenter in suos feciss-
: offensus urbi propria quoque ira;
Theophilum quemdam Areo judi-
ulsi damnatum, precibus suis non
derent. exin navigatione celeri
cladas, et compendia maris, adse-
Germanicum apud insulam Rho-
aud nescium quibus insectationi-
itus foret: sed tanta man...

ſimos manipularium juvando, cum veteres centuriones, ſeveros tribunos demoveret, locaque eorum clientibus ſuis, vel deterrimo cuique attribueret, deſidiam in caſtris, licentiam in urbibus, vagum ac laſcivientem per agros militem ſineret, eò uſque corruptionis provectus eſt, ut ſermone vulgi, parens legionum haberetur. nec Plancina ſe intra decora feminis tenebat; ſed exercitio equitum, decurſibus cohortium intereſſe: in Agrippinam, in Germanicum contumelias jacere: quibuſdam etiam bonorum militum ad mala obſequia promptis, quod ‘ haud invito imperato‘ re ea fieri’ occultus rumor incedebat.
Nota haec Germanico; ſed praeverti ad 56
Armenios inſtantior cura fuit. ambigua gens ea antiquitus, hominum ingeniis, et ſitu terrarum, quo noſtris provinciis late praetenta, penitus ad Medos porrigitur; maximiſque imperiis interjecti, et ſaepius diſcordes ſunt, adverſus Romanos odio, et in Parthum invidia. regem illa tempeſtate non habebant, amoto Vonone: ſed favor nationis inclinabat in Zenonem Polemonis regis Ponti-

... aua barbari
..., proceres plebemque juxta
nxerat. igitur Germanicus in urbe
ıxata, adprobantibus nobilibus, cir-
fusa multitudine, insigne regium ca-
ejus imposuit; ceteri venerantes re-
, Artaxiam consalutavere; quod illi
ıbulum indiderant ex nomine urbis.
'appadoces in formam provinciae
ti Q. Veranium legatum accepere:
uedam ex regiis tributis deminuta,
itius Romanum imperium spera-
Commagenis Q. Servaeus praepo-
um primum ad jus praetoris trans-
'umctaque socialia prospere com-
on ideo laetum Germanicum ha-
ob superbiam Pisonis ...

gerere falſa, ipſumque et Plancinam, et filios variis modis criminari; poſtremo paucis familiarium adhibitis ſermo coeptus à Caeſare qualem ira et diſſimulatio gignit: reſponſum à Piſone precibus contumacibus, diſceſſeruntque opertis odiis; poſtque rarus in tribunali Caeſaris Piſo; et ſi quando adſideret, atrox, ac diſſentire manifeſtus; vox quoque ejus audita eſt in convivio, cum apud Regem Nabataeorum coronae aureae magno pondere Caeſari et Agrippinae, leves Piſoni et ceteris offerrentur; 'principis Romani, non Parthi regis filio eas epulas dari:' abjecitque ſimul coronam, et multa in luxum addidit, quae Germanico, quamquam acerba, tolerabantur tamen. Inter quae ab rege Par- 58
thorum Artabano legati venere: miſerat 'amicitiam ac foedus memoraturos, 'et cupere renovari dextras, daturum'que honori Germanici, ut ripam Eu'phratis accederet: petere interim, ne 'Vonones in Syria haberetur, neu pro'ceres gentium propinquis nuntiis ad 'diſcordias traheret.' ad ea Germanicus, de ſocietate Romanorum Partho-

.. ompejopolim Cili-
. maritimam urbem amotus eſt; da-
ı id non modo precibus Artabani,
contumeliae Piſonis, cui gratiſſimus
t, ob plurima officia et dona, quibus
ncinam devinxerat. M. Silano, L.
rbano conſulibus, Germanicus Ae-
tum proficiſcitur, cognoſcendae an-
itatis; ſed cura provinciae praeten-
tur, levavitque apertis horreis pre-
rugum: multaque in vulgus grata
avit, ſine milite incedere, pedibus
is, et pari cum Graecis amictu, P.
nis aemulatione; quem eadem fac-
e apud Siciliam, quamvis flagran-
c Poenorum bello, accepimus.
s cultu habituque

que terrae ac maris, quamvis levi praeſidio adverſum ingentes exercitus, inſediſſet. Sed Germanicus nondum com- 60
perto profectionem eam incuſari, Nilo ſubvehebatur, orſus opido à Canopo. condidere id Spartani ob ſepultum illic rectorem navis Canopum; qua tempeſtate Menelaus Graeciam repetens, diverſum ad mare terramque Libyam dejectus. inde proximum amnis os dicatum Herculi, quem indigenae ortum apud ſe et antiquiſſimum perhibent, eoſque qui poſtea pari virtute fuerint, in cognomentum ejus adſcitos. mox viſit veterum Thebarum magna veſtigia; et manebant ſtructis molibus litterae Aegyptiae, priorem opulentiam complexae: juſſuſque è ſenioribus ſacerdotum patrium ſermonem interpretari, referebat
' habitaſſe quondam ſeptingenta millia
' aetate militari: atque eo cum exercitu
' regem Rhamſen Libya, Aethiopia, Me-'
' diſque et Perſis, et Bactriano, ac Scy-
' tha potitum; quaſque terras Suri Ar-
' meniique et contigui Cappadoces co-
' lunt, inde Bithynum, hinc Lycium ad
' mare imperio tenuiſſe;' legebantur et

...enti et omnium u-
...ium quaeque natio penderet, haud
...ius magnifica, quam nunc vi Partho-
...o, aut potentia Romana jubentur.
...terum Germanicus aliis quoque mi-
...ulis intendit animum, quorum prae-
...ua fuere, Memnonis ſaxea effigies,
...radiis ſolis icta eſt, vocalem ſonum
...lens: disjectaſque inter et vix pervi-
...renas inſtar montium eductae Pyra-
...es, certamine et opibus regum: la-
...se effoſſa humo, ſuperfluentis Nili
...tacula: atque alibi anguſtiae, et
...nda altitudo, nullis inquirentium
penetrabilis. exin ventum Ele-
...nen ac Syenen, clauſtra olim Ro-
...nperii; quod n...

rupit...

rumpit regiam, ca...

tum; veteres illic Suevorum

noſtris è provinciis lixae, ac

res reperti, quos jus comm

cupido augendi pecuniam,

oblivio patriae, ſuis quemque

hoſtilem in agrum tranſtulit.

duo undique deſerto non ali

um quam miſericordia Cae

tranſgreſſus Danubium qu

provinciam praefluit, ſcrip

non ut profugus aut ſupplex

moria prioris fortunae; '

' nationibus clariſſimum

' gem ad ſe vocantibus, R

' ...itiam praetuliſſe.' reſp

...nae hoſtis, ſua-
... m deſtruendo eo conſilia' extulit.
Maroboduus quidem Ravennae habi-
...s, ſi quando inſoleſcerent Suevi, quaſi
...diturus in regnum oſtentabatur; ſed
...on exceſſit Italia per duodeviginti an-
...os; conſenuitque multum imminuta
...aritate ob nimiam vivendi cupidinem.
...em Catualdae caſus, neque aliud per-
...gium; pulſus haud multo poſt Her-
...ndurorum opibus, et Vibilio duce;
...ptuſque, forum Julium Narbonen-
...Galliae coloniam mittitur. barbari
...nque comitati ne quietas provin-
...nmixti turbarent, Danubium ultra
...flumina Marum et Cuſum locan-
...ato Rege Vannio ...

feciſſet. igitur Rheſcuporim quoque Thraciae regem aſtu adgreditur. omnem eam nationem Rhoemetalces tenuerat: quo defuncto Auguſtus partem Thracum Rheſcuporidi fratri ejus, partem filio Cotyi permiſit. in ea diviſione arva, et urbes, et vicina Graecis, Cotyi; quod incultum, ferox, adnexum hoſtibus, Rheſcuporidi ceſſit: ipſorumque regum ingenia, illi mite, et amoenum; huic atrox, avidum, et ſocietatis impatiens erat. ſed primo ſubdola concordia egere: mox Rheſcuporis egredi fines, vertere in ſe Cotyi data, et reſiſtenti vim facere; cunctanter ſub Auguſto, quem auctorem utriuſque regni, ſi ſperneretur, vindicem metuebat; enimvero audita mutatione principis, immittere latronum globos, exſcindere caſtella, cauſſas bello. Nihil aeque Tiberium anxium ha- 65
bebat, quam ne compoſita turbarentur; deligit centurionem, qui nuntiaret regibus, 'ne armis diſceptarent:' ſtatimque à Cotye dimiſſa ſunt, quae paraverat, auxilia. Rheſcuporis ficta modeſtia, poſtulat 'eundem in locum coiretur, poſſe de 'controverſiis conloquio tranſigi;' nec

... ıe concederent,
...entque. Rhescuporis sanciendo,
dictitabat, foederi, convivium adji-
; tractaque in multam noctem laeti-
, per epulas ac vinolentiam incautum
tyn, et postquam dolum intellexerat,
acra regni, ejusdem familiae deos, et
ospitalis mensas' obtestantem, cate-
onerat. Thraciaque omni potitus,
psit ad Tiberium, 'structas sibi insi-
as, praeventum insidiatorem:' simul
m adversus Basternas, Scythasque
endens, novis peditum et equitum
sese firmabat. molliter rescrip-
si fraus abesset, posse eum inno-
ae fidere: ceterum neque se, ne-
natum, nisi cognit...

'tyn' jubet, 'mortemque ſponte ſump-'tam' ementitur. nec tamen Caeſar placitas ſemel artes mutavit, ſed defuncto Pando, quem ſibi infenſum Rheſcuporis arguebat, Pomponium Flaccum veterem ſtipendiis, et arta cum rege amicitia, eoque accommodatiorem ad fallendum, ob id maxime Moeſiae praefecit. Flaccus 67
in Thraciam tranſgreſſus, per ingentia promiſſa, quamvis ambiguum et ſcelera ſua reputantem, perpulit, ut praeſidia Romana intraret; circumdata hinc regi ſpecie honoris valida manus, tribunique, et centuriones, monendo, ſuadendo; et quanto longius abſcedebatur apertiore cuſtodia; poſtremo gnarum neceſſitatis in urbem traxere. accuſatus in ſenatu ab uxore Cotyis, damnatur, ut procul regno teneretur. Thracia in Rhoemetalcen filium, quem paternis conſiliis adverſatum conſtabat, inque liberos Cotyis dividitur: iiſque nondum adultis Trebellienus Rufus praetura functus datur, qui regnum interim tractaret, exemplo quo majores Marcum Lepidum Ptolemaei liberis tutorem, in Aegyptum miſerant. Rheſcuporis A-

...ciam memoravi, ... quem amo-
...odibus effugere ad Armenios, corruptis
...lbanos Heniochosque, et consan-
...eum sibi regem Scytharum conatus
...ecie venandi, omissis maritimis lo-
...ria saltuum petiit: mox pernicita-
... ad amnem Pyramum contendit,
...ontes accolae ruperant audita re-
...; neque vado penetrari poterat.
... ripa fluminis, à Vibio Fronto-
...fecto equitum vincitur; mox
... evocatus priori custodiae re-
...tus, quasi per iram gladio eum
... unde major fides, conscientia
... metu indicii, mortem Vono-
... At Germanicus A...
..., cuncta ...

nitate ſolvebantur, admotas hoſtias, ſacrificalem apparatum, feſtam Antiochenſium plebem, per lictores proturbat. tum Seleuciam digreditur, opperiens aegritudinem, quae rurſum Germanico acciderat; ſaevam vim morbi augebat perſuaſio veneni à Piſone accepti: et reperiebantur ſolo ac parietibus erutae humanorum corporum reliquiae, carmina, et devotiones, et nomen Germanici plumbeis tabulis inſculptum, ſemuſti cineres, ac tabe obliti, aliaque maleficia, quîs creditur animas numinibus infernis ſacrari; ſimul miſſi à Piſone incuſabantur, ut valetudinis adverſa rimantes.
70 Ea Germanico haud minus ira, quam per metum accepta; ‘ ſi limen obſideretur, ſi effundendus ſpiritus ſub oculis inimicorum foret, quid deinde miſerrimae conjugi? quid infantibus liberis eventurum? lenta videri veneficia: feſtinare et urgere, ut provinciam, ut legiones ſolus habeat; ſed non uſque eo defectum Germanicum, neque praemia caedis apud interfectorem manſura;’ componit epiſtolas, ‘ quis amicitiam ei renunciabat.’ addunt plerique juſſum

r.. uinct. Caesar
mper ad spem erectus, dein fesso cor-
e, ubi finis aderat, adsistentes ami-
in hunc modum adloquitur: ' si fa-
concederem, justus mihi dolor eti-
n adversus deos esset, quod me pa-
ntibus, liberis, patriae, intra juven-
m praematuro exitu raperent; nunc
elere Pisonis et Plancinae intercep-
, ultimas preces pectoribus vestris
nquo, referatis patri ac fratri, qui-
acerbitatibus, dilaceratus, quibus
liis circumventus, miserrimam vi-
pessima morte finierim. si quos
meae, si quos propinquus sanguis,
n quos invidia erga viventem mo-
t; inlacrymabunt, quon-

'flebunt Germanicum etiam ignoti: vin-
'dicabitis vos, si me potius quam for-
'tunam meam fovebatis. ostendite po-
'pulo Romano divi Augusti neptem, e-
'andemque conjugem meam: numerate
'sex liberos. misericordia cum accusan-
'tibus erit: fingentibusque scelesta man-
'data, aut non credent homines, aut non
'ignoscent.' juravere amici, dextram
morientis contingentes, 'spiritum ante
'quam ultionem amissuros.' Tum ad 72
uxorem versus, 'per memoriam sui, per
'communes liberos oravit, exueret fe-
'rociam, saevienti fortunae submitteret
'animum; neu regressa in urbem aemu-
'latione potentiae validiores inritaret.'
haec palam, et alia secreto, per quae os-
tendere credebatur metum ex Tiberio.
neque multo post exstinguitur, ingenti
luctu provinciae et circumjacentium po-
pulorum. indoluere exterae nationes
regesque; tanta illi comitas in socios,
mansuetudo in hostes; visuque et audi-
tu juxta venerabilis, cum magnitudi-
nem et gravitatem summae fortunae re-
tineret, invidiam et adrogantiam effu-
gerat. Funus sine imaginibus et pom- 73

...ecorum, in quibus ...
t, Magni Alexandri fatis adaequarent.
nam utrumque corpore decoro, gene-
re insigni, haud multum triginta an-
nos egressum, suorum insidiis exter-
nas inter gentes occidisse: sed hunc
nitem erga amicos, modicum volup-
atum, uno matrimonio, certis liberis
gisse: neque minus proeliatorem, eti-
n si temeritas absfuerit, praepeditus-
ue sit perculsas tot victoriis Germa-
as servitio premere; quod si solus ar-
er rerum, si jure et nomine regio
set, tanto promptius adsecuturum
riam militiae, quantum clementia,
perantia, ceteris bonis artibus prae-
set.' corpus ante...

quique alii ſenatorum aderant, ‘ quiſ-
‘ nam Suriae praeficeretur ; ’ et ceteris
modice niſis, inter Vibium Marſum, et
Cn. Sentium diu quaeſitum : dein Mar-
ſus ſeniori, et acrius tendenti Sentio
conceſſit. iſque infamem veneficiis ea in
provincia, et Plancinae percaram nomi-
ne Martinam in urbem miſit, poſtulan-
tibus Vitellio ac Veranio, ceteriſque qui
crimina et accuſationem tamquam ad-
verſus receptos jam reos inſtruebant.
At Agrippina, quamquam defeſſa luctu, 75
et corpore aegro, omnium tamen quae
ultionem morarentur intolerans, aſcen-
dit claſſem cum cineribus Germanici, et
liberis ; miſerantibus cunctis, ‘ quod fe-
‘ mina nobilitate princeps, pulcherrimo
‘ modo matrimonio inter venerantis
‘ gratantiſque aſpici ſolita, tunc feralis
‘ reliquias ſinu ferret, incerta ultionis,
‘ anxia ſui, infelici fecunditate fortunae
‘ totiens obnoxia.’ Piſonem interim a-
pud Coum inſulam nuntius adſequitur,
‘ exceſſiſſe Germanicum.’ quo intempe-
ranter accepto, cedit victimas, adit tem-
pla : neque ipſe gaudium moderans, et
magis inſoleſcente Plancina, quae luc-

...
...antque, ' prompta illi
' gionum ſtudia, repeteret provincia
' non jure ablatam, et vacuam. igitu
' quid agendum' conſultanti, M. Piſo fi
lius ' properandum in urbem' cenſebat:
' nihil adhuc inexpiabile admiſſum, ne-
' que ſuſpiciones imbecillas aut inania
' famae pertimeſcenda; diſcordiam erga
' Germanicum odio fortaſſe dignam, non
' poena: et ademptione provinciae, ſa-
' tisfactum inimicis. quod ſi regrederé-
' tur, obſiſtente Sentio, civile bellum in-
cipi; nec duraturos in partibus centu-
riones militeſque, apud quos recens
imperatoris ſui memoria, et penitus in-
ixus in Caeſares amor praeval...
ntra Domitius ...

‘ cant; plerumque innocentes, recenti
‘ invidiae impares. at ſi teneat exerci-
‘ tum, augeat vires; multa quae provi-
‘ deri non poſſint fortuito in melius ca-
‘ ſura. an feſtinamus cum Germanici
‘ cineribus adpellere, ut te inauditum et
‘ indefenſum planctus Agrippinae, ac
‘ vulgus imperitum, primo rumore ra-
‘ piant? eſt tibi Auguſtae conſcientia,
‘ eſt Caeſaris favor, ſed in occulto: et
‘ periiſſe Germanicum nulli jactantius
‘ moerent, quam qui maxime laetantur.’
Haud magna mole Piſo promptus fero- 78
cibus in ſententiam trahitur: miſſiſque
ad Tiberium epiſtolis, incuſat ‘ Germa-
‘ nicum luxus et ſuperbiae; ſeque pul-
‘ ſum, ut locus rebus novis pateſieret,
‘ curam exercitus, eadem fide qua tenu-
‘ erit, repetiviſſe.’ ſimul Domitium im-
poſitum triremi ‘ vitare litorum oram,
‘ praeterque inſulas laeto mari pergere
‘ in Suriam’ jubet; concurrentes deſer-
tores per manipulos componit, armat
lixas; trajectiſque in continentem na-
vibus, vexillum tironum in Suriam eun-
tium intercipit. Regulis Cilicum ‘ ut ſe
‘ *auxiliis* juvarent’ ſcribit; haud igna-

..., obviis navibus, q
Agrippinam vehebant, utrimque infe
arma primo expediere; dein mutua f
nidine, non ultra jurgium processum e
Marsusque Vibius nuntiavit Pisoni, 'R
mam ad dicendam caussam veniret
le eludens respondit, 'adfuturum ul
praetor qui de veneficiis quaereret
reo atque accusatoribus diem praedi
xisset.' interim Domitius Laodiceam
rem Suriae adpulsus, cum hiberna
tae legionis peteret, quod ea maxime
is consiliis idoneam rebatur, à Pacu
legato praevenitur. id Sentius Piso-
er litteras aperit, monetque, 'ne
ra corruptoribus, ne provinciam
o tentet;' quosque ...

tellum Ciliciae munitum admodum, cui nomen Celendris, occupat. nam admixtis desertoribus et tirone nuper intercepto, suisque et Plancinae servitiis, auxilia Cilicum quae reguli miserant, in numerum legionis composuerat. 'Caesarisque se legatum, testabatur, provincia quam is dedisset arceri, non à legionibus (earum quippe accitu venire) sed à Sentio, privatum odium falsis criminibus tegente; consisterent in acie, non pugnaturis militibus, ubi Pisonem ab ipsis parentem quondam appellatum; si jure ageretur, potiorem; si armis, non invalidum, vidissent.' tum pro munimentis castelli manipulos explicat, colle arduo et derupto; nam cetera mari cinguntur. contra veterani, ordinibus ac subsidiis instructi; hinc militum, inde locorum asperitas; sed non animus, non spes, ne tela quidem nisi agrestia ad subitum usum properata: ut venere in manus, non ultra dubitatum, quam dum Romanae cohortes in aequum eniterentur; vertunt terga Cilices, seque castello claudunt. *interim* Piso classem haud procul opperi-

...aemiis vocans, ... singulos nomine ciens, ...et ad-
deoque commoverat, seditionem coeptabat;
is sextae signum ad eum transtulerit. ut signifer legio-
m Sentius occanere cornua tubasque,
peti aggerem, erigi scalas jussit, ac
mptissimum quemque succedere; a-
tormentis hastas, saxa, et fasces in-
re. tandem victa pertinacia Piso o-
,' uti traditis armis maneret in cast-
o, dum Caesar cui Suriam permit-
t, consulitur.' non receptae con-
es: nec aliud quam naves et tu-
n urbem iter concessum est. At
postquam Germanici valetudo
nit, cunctaque ut ex longinquo
deterius adferebantur...

'Romanum aequo jure complecti red-'dita libertate agitaverint.' hos vulgi sermones audita mors adeo incendit, ut ante edictum magistratuum, ante senatusconsultum, sumpto justitio desererentur fora, clauderentur domus; passim silentia et gemitus, nihil compositum in ostentationem: et quamquam neque insignibus lugentium abstinerent, altius animis moerebant. forte negotiatores vivente adhuc Germanico Syria egressi, laetiora de valetudine ejus attulere: statim credita, statim vulgata sunt: ut quisque obvius, quamvis leviter audita, in alios, atque illi in plures cumulata gaudio transferunt; cursant per urbem, moliuntur templorum fores; juvit credulitatem nox, et promptior inter tenebras adfirmatio. nec obstitit falsis Tiberius, donec tempore ac spatio vanescerent. Et populus quasi rursum erep- 82
tum acrius doluit. honores ut quis amore in Germanicum aut ingenio validus, reperti, decretique: 'ut nomen e-'jus Saliari carmine caneretur: sedes 'curules sacerdotum Augustalium locis, '*super*que eas querceae coronae statue-

... Juliae,
...cus additi Romae, et a-
...am Rheni, et in monte Syriae A-
...um inſcriptione rerum geſtarum,
...rtem ob rempublicam obiiſſe;'
...rum Antiochiae ubi crematus:
... Epidaphne; quo in loco vitam
... ſtatuarum locorumve in quîs
...ur, haud facile quis numerum
... cum cenſeretur clypeus, auro
... tudine inſignis, inter auctores
... ae; adſeveravit Tiberius, 'ſo-
...remque ceteris dicaturum; ne-
... eloquentiam fortuna diſcer-
... tis inluſtre, ſi veteres inter
... haberetur.' equeſter ordo
...manici appellavit, qui ...

tanto gaudio Principem adfecit, ut non
temperaverit, quin jactaret apud patres,
'nulli ante Romanorum ejuſdem faſti-
'gii viro geminam ſtirpem editam;' nam
cuncta etiam fortuita ad gloriam verte-
bat. ſed populo tali in tempore id quo-
que dolorem tulit; tamquam auctus li-
beris Druſus, domum Germanici magis
urgeret. Eodem anno gravibus ſena- 85
tus decretis libido feminarum coërcita,
cautumque 'ne quaeſtum corpore face-
'ret, cui avus, aut pater, aut maritus
'Eques Romanus fuiſſet;' nam Viſtilia
praetoria familia genita, licentiam ſtu-
pri apud aediles vulgaverat; more inter
veteres recepto, qui ſatis poenarum ad-
verſum impudicas in ipſa profeſſione fla-
gitii credebant; exactum et à Titidio La-
beone Viſtiliae marito, 'cur in uxore
'delicti manifeſta ultionem legis omi-
'ſiſſet?' atque illo praetendente 'ſexa-
'ginta dies ad conſultandum datos nec-
'dum praeterîſſe,' ſatis viſum de Viſ-
tilia ſtatuere: eaque in inſulam Seriphon
abdita eſt. actum et de ſacris Aegyptiis
Judaiciſque pellendis: factumque pa-
trum conſultum, 'ut quatuor millia li-

... gravitatem coeli ... iatro-
t, vile damnum: ‘ceteri cederent I-
lia, nisi certam ante diem profanos
us exuissent.’ Post quae retulit Cae-
capiendam virginem in locum Oc-
,’ quae septem et quinquaginta per
summa sanctimonia Vestalibus sa-
raesederat: egitque grates Fon-
grippae, et Domitio Pollioni,
offerendo filias, de officio in rem-
am certarent;’ praelata est Pol-
ia, non ob aliud, quam quod
s in eodem conjugio manebat;
ppa discidio domum imminu-
Caesar quamvis posthabitam,
rtii dote solatus est. ‘Sa-
nonae’ ...

cupationes, ipſumque dominu
rant; unde anguſta et lubrica o
principe, qui libertatem metu
dulationem oderat. Reperio ap
tores ſenatoreſque eorundem
rum, Adgandeſtrii principis C
lectas in ſenatu litteras, quibu
' tem Arminii' promittebat, ' ſ
' dae neci venenum mitteret
ſponſum eſſe, ' non fraude neq
' tis, ſed palam et armatum
' Romanum hoſtes ſuos ulciſ
gloria aequabat ſe Tiberius p
peratoribus, qui venenum in
regem vetuerant, prodiderant
terum Arminius abſcedentibu
nis et pulſo Maroboduo, reg
ſectans, libertatem populariu
ſam habuit: petituſque armis,
ria fortuna certaret, dolo pr
rum cecidit, liberator haud du
maniae, et qui non primordi
Romani, ſicut alii reges duceſqu
rentiſſimum imperium laceſſie
liis ambiguus, bello non vict
tem et triginta annos vitae, d

... haud perinde celebr[illegible]
dum vetera extollimus, recentium in-
curiosi.

LIBRI TERTII

REVIARIUM.

na cum Germanici reliquiis Brundisi- inde Romam pervenit; eae tumulo isti illatae, et funus ductum. Drusus lyricum redit. Cn. Piso cum Romam et, veneni et Majestatis postulatur; caussa, cum omnia infensa et infesta iretur, manus sibi adfert. Tacfari- llum in Africa renovat: quod oppri- à L. Apronio Proconsule. Lepida adulterii et veneni defertur, dam- e. Papia Poppaea lex ad id tem- rius exercita, mollitur à Tiberio, ejus exsolvuntur iterum Afr- ...

tus eſt. cura luxus co
omiſſa. Druſus Tribunic
cipit. flamen Dialis v
ſortiri. Aſyla Graecor
purgata. C. Silanus rep
jeſtatis damnatus. Ta
proturbat, et fratrem
illuſtris feminae mors
ennio geſta.

ANNALIUM
LIBER TERTIUS.

M. VALERIO }
M. AURELIO }
TIBERIO IMP. IV. }
DRUSO NER[illegible]

perferre visu non toleravit; fac
diderim, Tiberio et Augusta, c
non excedebant, cohibitam; ut
ror, et matris exemplo avia q
patruus attineri viderentur. I
reliquiae tumulo Augusti infer
modo per silentium vastus, mo
tibus inquies: plena urbis itin
lucentes per campum Martis fa
miles cum armis, sine insignib
tratus, populus per tribus, ' c
' Rempublicam, nihil spei reliqu
mitabant; promptius apertiusq
ut meminisse imperitantium
nihil tamen Tiberium magis
vit, quam studia hominum a
Agrippinam; cum ' decus pa
' lum Augusti sanguinem, unic
' quitatis specimen' appellaren
que ad coelum ac deos, ' integra
' bolem, ac superstitem iniquor
carentur. Fuere qui ' public
' pompam' requirerent, comp
que ' quae in Drusum patrem G
' ci honora et magnifica Augus
' set; ipsum quippe asperrim
' Ticinum usque progressum, n

ti equites; pro opibus loci, vestem, odores, aliaque funerum solennia cremabant; etiam quorum diversa oppida, tamen obvii, et victimas atque aras Diis Manibus statuentes, lacrimis et conclamationibus dolorem testabantur. Drusus Tarracinam progressus est, cum Claudio fratre liberisque Germanici, qui in urbe fuerant. consules M. Valerius et M. Aurelius (jam enim magistratum occoeperant) et senatus, ac magna pars

[redacted]

‘ tum, et ex moerore ſolatia: ſed refe-
‘ rendum jam animum ad firmitudinem,
‘ ut quondam divus Julius amiſſa uni-
‘ ca filia, ut divus Auguſtus ereptis ne-
‘ potibus, abſtruſerint triſtitiam. nil o-
‘ pus vetuſtioribus exemplis, quotiens
‘ populus Romanus clades exercituum,
‘ interitum ducum, funditus amiſſas no-
‘ biles familias conſtanter tulerit; prin-
‘ cipes mortales, rempublicam aeternam
‘ eſſe; proin repeterent ſolennia;’ et quia
ludorum Megalenſium ſpectaculum ſub-
erat, ‘etiam voluptates reſumerent.’ Tum 7
exuto juſtitio, reditum ad munia; et
Druſus Illyricos ad exercitus profectus
eſt, erectis omnium animis petendae e
Piſone ultionis; et crebro queſtu, ‘ quod
‘ vagus interim per amoena Aſiae atque
‘ Achajae, adroganti et ſubdola mora
‘ ſcelerum probationes ſubverteret.’ nam
vulgatum erat ‘ miſſam, ut dixi, à Cn.
‘ Sentio famoſam veneficiis Martinam,
‘ ſubita morte Brundiſii exſtinctam, ve-
‘ nenumque nodo crinium ejus occulta-
‘ tum, nec ulla in corpore ſigna ſumpti
‘ exitii reperta.’ At Piſo praemiſſo in 8
urbem filio, datiſque mandatis, per quae

principem molliret; ad Drusum pergit: quem haud fratris interitu trucem, quam remoto aemulo aequiorem sibi sperabat. Tiberius quo integrum judicium ostentaret, exceptum comiter juvenem, sueta erga filiosfamiliarum nobiles liberalitate auget. Drusus Pisoni, ‘ si vera forent quae jacerentur, praecipuum in dolore suum locum respondit; sed malle falsa et inania, nec cuiquam mortem Germanici exitiosam esse.’ haec palam, et vitato omni secreto: neque dubitabantur praescripta ei à Tiberio,

[redacted]

quenti, magno clientium agmine ipſe, feminarum comitatu Plancina, et vultu alacres inceſſere. fuit inter inritamenta invidiae domus foro imminens, feſto ornatu, conviviumque, et epulae, et celebritate loci nihil occultum. Poſtera die 10
Fulcinius Trio Piſonem apud conſules poſtulavit; contra Vitellius ac Veranius ceterique Germanicum comitati tendebant, ‘ nullas eſſe partes Trioni, neque ſe accuſatores, ſed rerum indices et teſtes, mandata Germanici perlaturos.’ ille dimiſſa ejus cauſſae delatione, ‘ ut priorem vitam accuſaret’ obtinuit: petitumque eſt à principe, ‘ cognitionem exciperet:’ quod ne reus quidem abnuebat, ſtudia populi et patrum metuens: contra ‘ Tiberium ſpernendis rumoribus validum, et conſcientiae matris innexum eſſe: veraque aut in deterius credita, judice ab uno facilius diſcerni: odium et invidiam apud multos valere.’ haud fallebat Tiberium moles cognitionis, quaque ipſe fama diſtraheretur. igitur paucis familiarium adhibitis, minas accuſantium, et hinc preces audit, integramque cauſſam ad

11 ſenatum remittit. Atque interim Druſus rediens Illyrico, quamquam patres cenſuiſſent, ‘ ob receptum Maroboduum, et res priore aeſtate geſtas, ut ovans iniret,’ prolato honore urbem intravit. poſt quae reo ‘ T. Arruntium, T. Vinicium, Aſinium Gallum, Aeſerninum Marcellum, Sex. Pompeium patronos’ petenti, iiſque diverſa excuſantibus, M. Lepidus, et L. Piſo,

'obſequium erga imperatorem exuit, e-
'juſdemque morte, et luctu meo laeta-
'tus eſt; odero, ſeponamque à domo
'mea, et privatas inimicitias non Prin-
'cipis ulciſcar: ſin facinus in cujuſcun-
'que mortalium nece vindicandum de-
'tegitur; vos vero et liberos Germani-
'ci, et nos parentes juſtis ſolatiis adfici-
'te; ſimulque illud reputate, turbide et
'ſeditioſe tractaverit exercitus Piſo;
'quaeſita ſint per ambitionem ſtudia mi-
'litum; armis repetita provincia; an
'falſa haec in majus vulgaverint accu-
'ſatores; quorum ego nimiis ſtudiis ju-
're ſuccenſeo. nam quo pertinuit nu-
'dare corpus, et contrectandum vulgi
'oculis permittere, differrique etiam per
'externos, tanquam veneno intercep-
'tus eſſet, ſi incerta adhuc iſta et ſcru-
'tanda ſunt? defleo equidem filium me-
'um, ſemperque deflebo: ſed neque reum
'prohibeo, quo minus cuncta proferat,
'quibus innocentia ejus ſublevari, aut ſi
'qua fuit iniquitas Germanici, coargui
'poſſit: voſque oro, ne, quia dolori meo
'cauſſa connexa eſt, objecta crimina pro
'adprobatis accipiatis. ſi quos propin-

‘ quus ſanguis, aut fides ſua patronos
‘ dedit, quantum quiſque eloquentia et
‘ cura valet, juvate periclitantem: ad e-
‘ undem laborem, eandem conſtantiam
‘ accuſatores hortor. id ſolum Germa-
‘ nico ſuper leges praeſtiterimus, quod in
‘ curia potius quam in foro, apud ſena-
‘ tum quam apud judices, de morte e-
‘ jus anquiritur; cetera pari modeſtia
‘ tractentur; nemo Druſi lacrymas, ne-
‘ mo moeſtitiam meam ſpectet, nec ſi qua
13 ‘ in nos adverſa finguntur.’ Exin ‘ bi-

[redacted]

‘ terrimis appellaretur: contra, in op-
‘ timum quemque, maxime in comites
‘ et amicos Germanici, ſaeviſſe: poſ-
‘ tremo ipſum devotionibus et veneno
‘ peremiſſe: ſacra hinc et immolationes
‘ nefandas ipſius atque Plancinae: peti-
‘ tam armis rempublicam, utque reus
‘ agi poſſet, acie victum.’ Defenſio in 14
ceteris trepidavit; nam neque ambitio-
nem militarem, neque provinciam peſſi-
mo cuique obnoxiam, ne contumelias
quidem adverſum imperatorem infitiari
poterat: ſolum veneni crimen viſus eſt di-
luiſſe; quod ne accuſatores quidem ſa-
tis firmabant, ‘ in convivio Germanici,
‘ cum ſuper eum Piſo diſcumberet, in-
‘ fectos manibus ejus cibos’ arguentes;
quippe abſurdum videbatur, inter aliena
ſervitia, et tot adſtantium viſu, ipſo Ger-
manico coram id auſum; offerebatque
familiam reus, et miniſtros in tormenta
flagitabat. ſed judices per diverſa impla-
cabiles erant: Caeſar ob bellum provin-
ciae inlatum; Senatus, nunquam ſatis
credito, ſine fraude Germanicum interi-
iſſe; * ſcripſiſſent expoſtulantes: quod
haud minus Tiberius quam Piſo abnu-

ere. simul populi ante curiam voces audiebantur; ‘ non temperaturos manibus, si patrum sententias evasisset;’ effigiesque Pisonis traxerant in Gemonias, ac divellebant, ni jussu principis protectae repositaeque forent. igitur inditus lecticae, et à tribuno praetoriae cohortis deductus est: vario rumore, custos salutis, an mortis exactor sequeretur.

15 Eadem Plancinae invidia, major gratia: eoque ambiguum habebatur, quantum Caesari in eam liceret; atque ipsa, donec [redacted]

peretur; relatus domum, tamquam de-
fensionem in posterum meditaretur, pau-
ca conscribit, obsignatque, et liberto
tradit. tum solita curando corpori ex-
sequitur; dein multam post noctem, e-
gressa cubiculo uxore, 'operiri fores'
jussit: et coepta luce, perfosso jugulo,
jacente humi gladio, repertus est. Au- 16
dire me memini ex senioribus, visum sae-
pius inter manus Pisonis libellum, quem
ipse non vulgaverit, sed amicos ejus dic-
titavisse, 'litteras Tiberii et mandata in
'Germanicum continere: ac destina-
'tum promere apud patres, principem-
'que arguere, ni elusus à Sejano per va-
'na promissa foret; nec illum sponte
'exstinctum, verum immisso percusso-
re;' quorum neutrum adseveraverim: ne-
que tamen occulere debui narratum ab
iis, qui nostram ad juventam durave-
runt. Caesar flexo in moestitiam ore,
'suam invidiam tali morte quaesitam' a-
pud senatum, * crebrisque interrogati-
onibus exquirit 'qualem Piso diem su-
'premum, noctemque exegisset.' atque
illo pleraque sapienter, quaedam incon-
sultius respondente, recitat codicillos à

Pisone in hunc ferme modum composi-
tos : ‘ conspiratione inimicorum, et in-
‘ vidia falsi criminis oppressus, quatenus
‘ veritati et innocentiae meae nusquam
‘ locus est ; deos immortales testor vi-
‘ xisse me, Caesar, cum fide adversum te,
‘ neque alia in matrem tuam pietate :
‘ vosque oro liberis meis consulatis ; ex
‘ quibus Cn. Piso qualicumque fortunae
‘ meae non est adjunctus, cum omne hoc
‘ tempus in urbe egerit : M. Piso repe-
‘ tere Syriam dehortatus est ; atque uti-
[redacted]

cum pudore et flagitio disseruit, matris preces obtendens: in quam optimi cujusque secreti questus magis ardescebant: 'id ergo fas aviae interfectricem 'nepotis adspicere, adloqui, eripere senatui? quod pro omnibus civibus leges obtineant, uni Germanico non contigisse! Vitellii et Veranii voce deflétum Caesarem; ab imperatore et Augusta defensam Plancinam! proinde 'venena, et artes tam feliciter expertas 'verteret in Agrippinam, in liberos ejus, egregiamque avium ac patruum 'sanguine miserrimae domus exsatia- 'ret.' biduum super haec imagine cognitionis absumptum; urgente Tiberio liberos Pisonis, 'matrem uti tuerentur.' et cum accusatores ac testes certatim perorarent respondente nullo, miseratio quam invidia augebatur. primus sententiam rogatus Aurelius Cotta consul (nam referente Caesare magistratus eo etiam munere fungebantur) 'nomen Pi- 'sonis radendum fastis censuit; partem 'bonorum publicandam; pars ut Cn. 'Pisoni filio concederetur, isque prae- 'nomen mutaret. M. Piso exuta digni-

tate, et accepto quinquagies ſeſtertio in decem annos relegaretur, conceſſa Plancinae incolumitate ob preces Auguſtae.' Multa ex ea ſententia mitigata ſunt à principe: ' ne nomen Piſonis faſtis eximeretur, quando M. Antonii qui bellum patriae feciſſet, Juli Antonii qui domum Auguſti violaſſet, manerent;' et M. Piſonem ignominiae xemit, conceſſitque ei paterna bona; atis firmus, ut ſaepe memoravi, adverum pecuniam; et tum pudore abſolutae [redacted]

ſeu veterum revolvo, tanto magis ludi-
bria rerum mortalium cunctis in nego-
tiis obverſantur; quippe fama, ſpe, ve-
neratione potius omnes deſtinabantur
imperio, quam quem futurum princi-
pem fortuna in occulto tenebat. Paucis 19
poſt diebus Caeſar auctor ſenatui fuit,
‘ Vitellio, atque Veranio, et Servaeo ſa-
‘ cerdotia tribuendi.’ Fulcinio ‘ ſuffra-
‘ gium ad honores’ pollicitus, monuit,
‘ ne facundiam violentia praecipitaret.’
is finis fuit ulciſcenda Germanici morte,
non modo apud illos homines qui tum
agebant, etiam ſecutis temporibus vario
rumore jactata; adeo maxima quaeque
ambigua ſunt, dum alii quoquo modo
audita pro compertis habent; alii vera
in contrarium vertunt; et gliſcit utrum-
que poſteritate. at Druſus urbe egreſ-
ſus repetendis auſpiciis, mox ovans in-
troiit; paucoſque poſt dies Vipſania ma-
ter ejus exceſſit, una omnium Agrippae
liberorum miti obitu; nam ceteros ma-
nifeſtum ferro, vel creditum eſt veneno
aut fame exſtinctos. Eodem anno Tac- 20
farinas, quem priore aeſtate pulſum à
Camillo memoravi, bellum in Africa re-

ebatur. sed aliorum exitus, simul cete-
ra illius aetatis memorabo, si effectis in
quae tendi, plures ad curas vitam pro-
duxero. D. Silanus in nepti Augusti
adulter, quamquam non ultra foret sae-
vitum, quam ut amicitia Caesaris prohi-
beretur, exsilium sibi demonstrari intel-
lexit; nec nisi Tiberio imperitante de-
precari Senatum ac Principem ausus est,
M. Silani fratris potentia, qui per insig-
nem nobilitatem et eloquentiam
cellebat.

tate. ceterum multitudo periclitantium glifcebat, cum omnis domus delatorum interpretationibus fubverteretur: utque antehac flagitiis, ita tunc legibus laborabatur. ea res admonet ut de principiis juris, et quibus modis ad hanc multitudinem infinitam ac varietatem legum perventum fit, altius differam. Vetuf- 26
tiffimi mortalium, nulla adhuc mala libidine, fine probro, fcelere, eoque fine poena aut coërcitionibus agebant: neque praemiis opus erat, cum honefta fuopte ingenio peterentur; et ubi nihil contra morem cuperent, nihil per metum vetabantur. at poftquam exui aequalitas, et pro modeftia ac pudore ambitio et vis incedebat, provenere dominationes; multofque apud populos aeternum manfere. quidam ftatim, aut poftquam Regum pertaefum, leges maluerint. hae primo rudibus hominum animis fimplices erant: maximeque fama celebravit Cretenfium, quas Minos; Spartanorum, quas Lycurgus; ac mox Athenienfibus quaefitiores jam et plures Solon perfcripfit. nobis Romulus ut libitum imperitaverat: dein Numa reli-

..., quis etiam reges obtem
nt. Pulſo Tarquinio, adverſun
ı factiones multa populus paravit
ıe libertatis, et firmandae concor-
reatique decemviri, et accitis quae
n egregia, compoſitae duodecim
e, finis aequi juris; nam ſecutae
etſi aliquando in maleficos ex de-
ſaepius tamen diſſenſione ordi-
apiſcendi inlicitos honores, aut
claros viros, aliaque ob prava,
latae ſunt. hinc Gracchi, et Sa-
turbatores plebis; nec minor
ıomine ſenatus Druſus; cor-
aut inluſi per interceſſionem
ıe bello quidem Italico. m...
ſum. quir...

ne, ſed in ſingulos homines latae quaeſ-
tiones: et corruptiſſima republica plu-
rimae leges. Tum Cn. Pompejus ter- 28
tium conſul, corrigendis moribus delec-
tus, et gravior remediis quam delicta e-
rant, ſuarumque legum auctor idem ac
ſubverſor, quae armis tuebatur, armis
amiſit. exin continua per viginti annos
diſcordia, non mos, non jus; deterrima
quaeque impune; ac multa honeſta exi-
tio fuere. ſexto demum conſulatu Cae-
ſar Auguſtus, potentiae ſecurus, quae
triumviratu juſſerat, abolevit; deditque
jura, quîs pace et principe uteremur; a-
criora ex eo vincla, inditi cuſtodes, et
lege Papia Poppaea praemiis inducti, ut
ſi * à privilegiis parentum ceſſaretur, ve-
lut parens omnium populus vacantia te-
neret; ſed altius penetrabant; urbem-
que, et Italiam, et quod uſquam civium,
corripuerant, multorumque exciſi ſtatus:
et terror omnibus intentabatur; ni Ti-
berius ſtatuendo remedio, quinque con-
ſularium, quinque è praetoriis, totidem
è cetero ſenatu ſorte duxiſſet; apud
quos exſoluti plerique legis nexus mo-
dicum in praeſens levamentum fuere.

[redacted]

29 Per idem tempus Neronem è liberis Ger-
manici jam ingreſſum juventam, com-
mendavit patribus; utque ‘munere ca-
‘ peſſendi vigintiviratus ſolveretur, et
‘ quinquennio maturius quam per leges
‘ Quaeſituram peteret,’ non ſine inriſu
audientium poſtulavit; praetendebat ‘ſi-
‘ bi atque fratri decreta eadem, petente
‘ Auguſto;’ ſed neque tum fuiſſe dubita-
verim, qui ejuſmodi preces occulti in-
luderent; ac tamen initia faſtigii Caeſa-
ribus erant: magiſque in oculis vetus
mos, et privignis cum vitrico levior ne-

[redacted]

lia, neque tamen praeturam eg
ſe conſulatum intulit, cenſo
poteſtate legendis equitum decu
tus, opumque quîs domus illa
ſum viguit, primus adcumulat
pum equeſtri ortum loco, C.
rerum Romanarum florentiſſi
tor, ſororis nepotem in nomen
atque ille, quamquam prompt
peſſendos honores aditu, Ma
aemulatus, ſine dignitate ſenat
tos triumphalium conſulariu
tentia anteiit; diverſus à vete
tuto, per cultum et munditias;
et affluentia luxu propior: ſi
men vigor animi, ingentibus
par; eo acrior, quo ſomnum e
magis oſtentabat. igitur incol
cenate proximus; mox praec
ſecreta imperatorum inniteren
terficiendi Poſtumi Agrippae
aetate provecta ſpeciem magi
tia principis quam vim tenuit
Maecenati acciderat; fato pot
ro ſempiternae: an ſatias cap
los cum omnia tribuerunt; aut
jam nihil reliquum eſt quod

.. ..onor, neque patri
us, neque natura tam connexus fi
:. ejus anni principio Tiberius, qua
ıandae valetudini, in Campaniam
.cessit: longam et continuam absen-
n paulatim meditans; sive ut amoto
re, Drusus munia consulatus solus
oleret. ac forte parva res magnum ad
tamen progressa, praebuit juveni ma-
:m apiscendi favoris. Domitius Cor-
praetura functus de L. Sulla nobili
ıe questus est apud senatum, ' quod
inter spectacula gladiatorum, loco
decessisset;' pro Corbulone aetas,
s mos, studia seniorum erant: con-
mercus Scaurus, et L. Arruntius
Sullae propinqui ...

aetate uberrimus erat. idem Corbulo
‘ plurima per Italiam itinera, fraude
‘ mancipum et incuria magiſtratuum in-
‘ terrupta et impervia’ clamitando, ex-
ſecutionem ejus negotii libens ſuſcepit:
quod haud perinde publice uſui habitum,
quam exitioſum multis, quorum in pe-
cuniam atque famam damnationibus et
haſta ſaeviebat. Neque multo poſt miſ- 3
ſis ad ſenatum litteris Tiberius ‘ motam
‘ rurſum Africam incurſu Tacfarinatis’
docuit; ‘ judicioque patrum deligendum
‘ proconſule, gnarum militiae, corpore
‘ validum, et bello ſuffecturum;’ quod
initium Sex. Pompejus agitandi adver-
ſus M. Lepidum odii nactus, ‘ ut ſocor-
‘ dem, inopem, et majoribus ſuis dede-
‘ corum, eoque etiam Aſiae ſorte depel-
‘ lendum,’ incuſavit; adverſo ſenatu,
qui ‘ Lepidum mitem magis quam ig-
‘ navum; paternas ei anguſtias et nobi-
‘ litatem ſine probro actam, honori quam
‘ ignominiae habendam’ ducebat. Igi- 3
tur miſſus in Aſiam. et ‘ de Africa de-
‘ cretum ut Caeſar legeret, cui mandan-
‘ da foret.’ inter quae Severus Caecina
cenſuit; ‘ ne quem magiſtratum, cui pro-

'vincia obveniſſet, uxor comitaretur:' multum ante repetito, 'concordem ſibi 'conjugem et ſex partus enixam: ſeque 'quae in publicum ſtatueret domi ſerva'viſſe, cohibita intra Italiam, quam'quam ipſe pluris per provincias qua'draginta ſtipendia expleviſſet. haud 'enim fruſtra placitum olim, ne feminae 'in ſocios aut gentes externas traheren'tur; ineſſe mulierum comitatui, quae 'pacem luxu, bellum formidine moren'tur, et Romanum agmen ad ſimilitu'dinem barbari inceſſus convertant.

[redacted]

‘ Oppiis quondam, aliiſque legibus con-
‘ ſtrictae, nunc vinclis exſolutis, domos,
‘ fora, jam et exercitus regerent.’ Pau- 34
corum haec adſenſu audita, plures ob-
turbabant, ‘ neque relatum de negotio,
‘ neque Caecinam dignum tantae rei
‘ cenſorem;’ mox Valerius Meſſallinus,
cui parens Meſſalla, ineratque imago
paternae facundiae, reſpondit: ‘ multa
‘ duritiae veterum melius et laetius mu-
‘ tata; neque enim ut olim, obſideri ur-
‘ bem bellis, aut provincias hoſtilis eſ-
‘ ſe: et pauca feminarum neceſſitatibus
‘ concedi, quae ne conjugum quidem pe-
‘ nates, adeo ſocios non onerent; cete-
‘ ra promiſcua cum marito, nec ullum in
‘ eo pacis impedimentum. bella plane ac-
‘ cinctis obeunda: ſed revertentibus poſt
‘ laborem, quod honeſtius quam uxori-
‘ um levamentum? at quaſdam in ambi-
‘ tionem aut avaritiam prolapſas. quid
‘ ipſorum magiſtratuum, nonne pleroſ-
‘ que variis libidinibus obnoxios? non
‘ tamen ideo neminem in provinciam
‘ mitti; corruptos ſaepe pravitatibus u-
‘ xorum maritos: num ergo omnes coe-
‘ libes integros? placuiſſe quondam Op-

' pias leges, ſic temporibus reipublicae
' poſtulantibus : remiſſum aliquid poſt-
' ea, et mitigatum, quia expedierit. fruſ-
' tra noſtram ignaviam alia ad vocabu-
' la transferri : nam viri in eo culpam,
' ſi femina modum excedat ; porro ob u-
' nius aut alterius imbecillum animum,
' male eripi maritis conſortia rerum ſe-
' cundarum adverſarumque. ſimul ſe-
' xum natura invalidum deſeri, et expo-
' ni ſuo luxu, cupidinibus alienis ; vix
' praeſenti cuſtodia manere inlaeſa con-
' jugia : quid fore, ſi per plures annos in

[redacted]

audita amborum verba, inte
sante se Lepido, cum 'valetu
' poris, aetatem liberûm, n
' am' obtenderet: intelligere
am quod silebat, avunculum
Blaesum, atque eo praevalidu
dit Blaesus specie recusantis,
eadem adseveratione; et con
lantium haud jutus est. Ex
tum quod multorum intimis
tegebatur. incedebat enim
cuique licentia, impune pro
vidiam in bonos excitandi, a
gine Caesaris; libertique etia
patrono vel domino, cum v
manus intentarent, ultro me

:as leges, et funditus verſas, ubi
; foro, in limine curiae, ab Annia
ıſilla, quam fraudis ſub judice dam-
ıviſſet, probra ſibi et minae inten-
ntur: neque ipſe audeat jus experi-
ob effigiem imperatoris oppoſitam.'
d diſſimilia alii, et quidam atrociora
umſtrepebant; precabanturque Dru-
, 'daret ultionis exemplum:' do-
accitam convictamque attineri pub-
cuſtodia juſſit. Et Conſidius Ae-
s, et Coelius Curſor equites Roma-
uod fictis majeſtatis criminibus Ma-

[redacted]

laverat repetundis ; addito majeſtatis
crimine, quod tum omnium accuſatio-
num complementum erat. Caeſar An- 38
tiſtium Veterem è primoribus Macedo-
niae abſolutum adulterii, increpitis ju-
dicibus, ad dicendam majeſtatis cauſ-
ſam retraxit, ut turbidum, et Rheſcupo-
ridis conſiliis permixtum, qua tempeſ-
tate Cotye fratre interfecto, bellum ad-
verſus nos volverat. igitur ‘ aqua et ig-
‘ ni interdictum reo, adpoſitumque, ut
‘ teneretur inſula, neque Macedoniae
‘ neque Thraciae opportuna.’ nam
‘ Thracia diviſo imperio in Rhoemetal-
cen et liberos Cotyis, quîs ob inſanti-
am tutor erat Trebellienus Rufus, inſo-
lentia noſtri diſcors agebat ; neque mi-
nus Rhoemetalcen quam Trebellienum
incuſans, popularium injurias inultas ſi-
nere. Coelaletae, Odruſaeque, et alii,
validae nationes, arma cepere, ducibus
diverſis et paribus inter ſe per ignobili-
tatem ; quae cauſſa fuit, ne in bellum a-
trox coaleſcerent ; pars turbant prae-
ſentia ; alii montem Haemum tranſgre-
diuntur, ut remotos populos concirent:
plurimi ac maxime compoſiti regem, ur-

bemque Philippopolim à Macedone Phi-
39 lippo ſitam, circumſidunt. Quae ubi
cognita P. Vellejo, (is proximum exer-
citum praeſidebat) alarios equites ac le-
ves cohortium mittit in eos, qui prae-
dabundi aut adſumendis auxiliis vaga-
bantur. ipſe robur peditum ad exſol-
vendum obſidium ducit. ſimulque cunc-
ta proſpere acta, caeſis populatoribus; et
diſſenſione orta apud obſidentes, regiſ-
que opportuna eruptione, et adventu
legionis; neque aciem aut proelium di-
ci decuerit, in quo ſemermes ac palantes
40 trucidati ſunt, ſine noſtro ſanguine. E-
odem anno Galliarum civitates ob mag-
nitudinem aeris alieni rebellionem coep-
tavere: cujus exſtimulator acerrimos in-

[redacted]

liabula et coetus ſeditioſa diſſerebant, 'de
' continuatione tributorum, gravitate
' foenoris, ſaevitia ac ſuperbia praeſi-
' dentium; et diſcordare militem, audi-
' to Germanici exitio; egregium reſu-
' mendae libertati tempus, ſi ipſi floren-
' tes, quam inops Italia, quam imbellis
' urbana plebes, nihil validum in exer-
' citibus, niſi quod externum cogita-
' rent.' Haud ferme ulla civitas intac- 41
ta ſeminibus ejus motus fuit: ſed erupe-
re primi Andecavi, ac Turonii; quorum
Andecavos Acilius Aviola legatus, ex-
cita cohorte quae Lugduni praeſidium
agitabat, coërcuit. Turonii legionario
milite, quem Viſellius Varro inferioris
Germaniae legatus miſerat, oppreſſi, eo-
dem Aviola duce, et quibuſdam Gallia-
rum primoribus; qui tulere auxilium, quo
diſſimularent defectionem, magiſque in
tempore efferrent; ſpectatus et Sacrovir
intecto capite pugnam pro Romanis ci-
ens, oſtentandae, ut ferebat, virtutis:
ſed captivi, 'ne inceſſeretur telis, adgnoſ-
' cendum ſe praebuiſſe,' arguebant. con-
ſultus ſuper eo Tiberius, aſpernatus
eſt indicium, aluitque dubitatione bel-

[redacted]

n. Interim Florus insistere destina-
, pellicere alam equitum, quae con-
ipta Treveris, militia disciplinaque
stra habebatur, ut caesis negotiatori-
s Romanis bellum inciperet: pauci-
e equitum corrupti; plures in officio
nsere. aliud vulgus obaeratorum aut
entium arma cepit: petebantque sal-
, quibus nomen Arduenna, cum le-
nes utroque ab exercitu, quas Visel-
s et C. Silius adversis itineribus obje-
ant, arcuerunt; praemissusque cum
ecta manu Julius Indus è civitate ea-

[redacted]

ma occulte fabricata juventuti diſpertit. quadraginta millia fuere, quinta ſui parte legionariis armis; ceteri cum venabulis et cultris, quaeque alia venantibus tela ſunt; adduntur è ſervitiis gladiaturae deſtinati, quibus more gentico continuum ferri tegimen(Cruppellarios vocant) inferendis ictibus inhabiles, accipiendis impenetrabiles; augebantur hae copiae vicinarum civitatum, ut nondum aperta conſenſione, ita viritim promptis ſtudiis; et certamine ducum Romanorum, quos inter ambigebatur, utroque bellum ſibi poſcente: mox Varro invalidus ſenecta, vigenti Silio conceſſit.

At Romae ‘ non Treveros modo, et Ae- 44
‘ duos, ſed quatuor et ſexaginta Gallia-
‘ rum civitates deſciviſſe; adſumptos in
‘ ſocietatem Germanos, dubias Hiſpa-
‘ nias,’ cuncta (ut mos famae) in majus credita; optimus quiſque reipublicae cura moerebat; multi odio praeſentium, et cupidine mutationis, ſuis quoque periculis laetabantur: increpabantque Tiberium, ‘ quod in tanto rerum motu, libellis accuſatorum inſumeret operam. an Julium Sacrovirum majeſtatis cri-

'mine reum in ſenatu fore? exſtitiſſe 'tandem viros, qui cruentas epiſtolas 'armis cohiberent; miſeram pacem vel 'bello bene mutari.' tanto impenſius in ſecuritatem compoſitus, neque loco, neque vultu mutato, ſed ut ſolitum, per illos dies egit: altitudine animi; an compererat modica eſſe, et vulgatis leviora.

45 Interim Silius cum legionibus duabus incedens, praemiſſa auxiliari manu, vaſtat Sequanorum pagos, qui finium extremi et Aeduis contermini, ſociique in armis erant. mox Auguſtodunum petit propero agmine, certantibus inter ſe ſigniferis, fremente etiam gregario milite; 'ne ſuetam requiem, 'ne ſpatia noctium opperiretur; vide'rent modo adverſos, et adſpicerentur; 'id ſatis ad victoriam.' duodecimum apud lapidem, Sacrovir, copiaeque patentibus locis apparuere; in fronte ſtatuerat ferratos; in cornibus cohortes; à tergo ſemermos. ipſe inter primores equo inſigni adire, memorare 'veteres 'Gallorum glorias, quaeque Romanis 'adverſa intuliſſent: quam decora vic'toribus libertas: quanto intolerantior

tus apud municipium Lanuvi
impiger militiae, et acribus m
consulatum sub divo Augusto,
pugnatis per Ciliciam Homon:
castellis insignia triumphi adep
tusque rector C. Caesari Arme.
tinenti, Tiberium quoque Rh
tem coluerat; quod tunc patefe
natu: laudatis in se officiis, et
'M. Lollio, quem auctorem C
'pravitatis et discordiarum' a
sed ceteris haud laeta memoria
erat, ob intenta, ut memoravi
pericula, sordidamque et prae
senectam. Fine anni C. Luto
cum equitem Romanum, post ce

coram, multiſque inluſtribus feminis, p vaniloquentiam legerat. ut delator ex ſtitit, ceteris ad dicendum teſtimoniu exterritis, ſola Vitellia ‘ nihil ſe audi ‘ viſſe’ adſeveravit; ſed arguentibus ad perniciem plus fidei fuit; ſententiaque Haterii Agrippae conſulis deſignati in-

50 dictum reo ultimum ſupplicium. Contra Manius Lepidus in hunc modum exorſus eſt. ‘ ſi, patres conſcripti, u-
‘ num id ſpectamus, quam

' publicae, neque interfectus in exem-
' plum ibit; ſtudia illi ut plena vecor-
' diae, ita inania et fluxa ſunt: nec quid-
' quam grave ac ſerium ex eo metuas,
' qui ſuorum ipſe flagitiorum proditor,
' non virorum animis, ſed mulierculа-
' rum adrepit; cedat tamen urbe, et bo-
' nis amiſſis aqua et igni arceatur. quod
' perinde cenſeo, ac ſi lege majeſtatis te-
' neretur.' Solus Lepido Rubellius
Blandus è conſularibus adſenſit: ceteri
ſententiam Agrippae ſecuti: ductuſque
in carcerem Priſcus, ac ſtatim exanima-
tus. id Tiberius ſolitis ſibi ambagibus
apud ſenatum incuſavit, cum extolleret
' pietatem quamvis modicas principis
' injurias acriter ulciſcentium;' depre-
caretur ' tam praecipitis verborum poe-
' nas:' laudaret Lepidum, neque Agrip-
pam argueret. igitur factum ſenatus
conſultum, ' ne decreta patrum ante di-
' em decimum ad aerarium deferrentur;
' idque vitae ſpatium damnatis proro-
' garetur;' ſed non ſenatui libertas ad
poenitendum erat; neque Tiberius in-
terjectu temporis mitigabatur. C.
Sulpicius, D. Haterius conſules ſequun-

[redacted]

:. inturbidus externis rebus annus,
mi ſuſpecta ſeveritate adverſum lu-
m ; qui immenſum proruperat ad
acta, quîs pecunia prodigitur. ſed alia
nptuum quamvis graviora, diſſimula-
plerumque pretiis occultabantur ;
ntris et ganeae paratus adſiduis ſer-
›nibus vulgati, fecerant curam, ne
inceps antiquae parcimoniae durius
verteret. nam incipiente C. Bibulo,
teri quoque aediles diſſeruerant,' ſper-
ıi ſumptuariam legem, vetitaque uten-
ilium pretia augeri in dies : nec me-

[redacted]

‘ rem. quod ſi mecum ante v
‘ aediles conſilium habuiſſent;
‘ ſuaſurus fuerim omittere po
‘ valida et adulta vitia, quam
‘ qui, ut palam fieret quibus fl
‘ pares eſſemus; ſed illi quid
‘ functi ſunt, ut ceteros quoq
‘ tratus ſua munia implere ve
‘ autem neque honeſtum ſile
‘ proloqui expeditum, quia nc
‘ aut praetoris, aut conſulis p
‘ tineo: majus aliquid et e
‘ principe poſtulatur; et cum
‘ torum ſibi quiſque gratiam ti
‘ nius invidia ab omnibus pecc
‘ enim primum prohibere, et p

..., et modum posci: sed si c
gem sanciat, poenas indicat; iic
i civitatem verti, splendidissimo c
ie exitium parari, neminem crimi
:pertem clamitabunt; atqui ne co
oris quidem morbos veteres et di
ictos, nisi per dura et aspera coërce
; corruptus simul et corruptor, ae-
·et flagrans animus, haud levioribus
nediis restinguendus est, quam libi-
bus ardescit; tot à majoribus re-
ae leges, tot quas divus Augustus
, illae oblivione, hae (quod flagi-
s est) contemptu abolitae, securi-
luxum fecere; nam si velis quod
m vetitum est; timeas, ne vet-
si prohibit...

're didicimus. quantulum istud est (
'quo aediles admonent! quam, si cet
'ra respicias, in levi habendum! at He
'cule nemo refert, quod Italia extern
'opis indiget, quod vita populi Rom
'ni per incerta maris et tempestatr
'quotidie volvitur; ac nisi prov...
'rum copiae et dominis, et ser
'agris subvenerint; nostr
'nemora, nostraeque villae .
'hanc, patres conscripti, curan . .ian
'princeps; haec omissa, funditus ren
'publicam trahet; reliquis intra an
'mum medendum est: nos, pudor; pau
'peres, necessitas; divites, satias i
'melius mutet. aut si quis ex magistr
'tibus, tantam industriam ac severit
'tem pollicetur, ut ire obviam queat
'hunc ego et laudo, et exonerari labo
'rum meorum partem fateor; sin acc
'sare vitia volunt, dein cum gloriam
'jus rei adepti sunt, simultates faciun
'ac mihi relinquunt; credite, patres con
'scripti, me quoque non esse offensio
'num avidum; quas cum graves, e
'plerumque iniquas pro republica susc
'piam, inanes et inritas, neque mihi au

, – ...
... ad ea arma quis Servius Gal
ı adeptus est, per annos centu
ıssis sumptibus exerciti, paulatim e:
re. caussas ejus mutationis quaı
ibet. dites olim familiaè nobiliun
laritudine insignes, studio magni
:iae prolabebantur; nam etiam tum
n, socios, regna colere, et coli li-
: ut quisque opibus, domo, para-
:iosus, per nomen et clientelas in-
r habebatur; postquam caedibus
m, et magnitudo famae exitio e-
teri ad sapientiora convertere;
ovi homines è municipiis et co-
:tque etiam provinciis, in sena-
ıro adsumpti, domesticam ...
...

forte rebus cunctis inest quidam v
orbis, ut quemadmodum temporum
ces, ita morum vertantur: nec om
apud priores meliora, sed nostra q
que aetas multa laudis et artium imi
da posteris tulit. verum haec nob
majores certamina ex honesto ma
ant. Tiberius fama moderationis
ta, quod ingruentis accusatores repre
rat, mittit litteras ad senatum, quis
testatem tribuniciam Druso petebat
summi fastigii vocabulum Augustus
perit, ne regis aut dictatoris nomen
sumeret, ac tamen appellatione ali
cetera imperia praemineret. M. dei
Agrippam socium ejus potestatis,
defuncto, Tiberium Neronem dele
ne successor in incerto foret; sic co
beri pravas aliorum spes rebatur: si
modestiae Neronis, et suae magnitud
fidebat. quo tunc exemplo, Tibe
Drusum summae rei admovet: cum
columi Germanico integrum inter d
judicium tenuisset. sed principio lit
rarum veneratus deos, 'ut consilia
'reipublicae prosperarent,' modica
moribus adolescentis, neque in falsi

aucta rettulit: ‘ esse illi conjugem et tres
‘ liberos, eamque aetatem qua ipse quon-
‘ dam à divo Augusto ad capessendum
‘ hoc munus vocatus sit. neque nunc
‘ propere, sed per octo annos capto ex-
‘ perimento, compressis seditionibus,
‘ compositis bellis, triumphalem et bis
‘ consulem, noti laboris participem su-
57 ‘ mi.’ Praeceperant animis orationem
patres: quo quaesitior adulatio fuit;
nec tamen repertum, nisi ‘ ut effigies
‘ principum, aras Deûm, templa et ar-
‘ cus,’ aliaque solita censerent; nisi quod

[redacted]

‘ tra vulgatum dictitans, non licere Di-
‘ alibus egredi Italia; neque aliud jus
‘ ſuum, quam Martialium, Quirinalium-
‘ que Flaminum: porro ſi hi duxiſſent
‘ provincias, cur Dialibus id vetitum?
‘ nulla de eo populi ſcita, non in li-
‘ bris caerimoniarum repperiri. ſaepe
‘ pontifices dialia ſacra feciſſe, ſi flamen
‘ valetudine aut munere publico impe-
‘ diretur: duobus et ſeptuaginta annis
‘ poſt Cornelii Merulae caedem, nemi-
‘ nem ſuffectum; neque tamen ceſſaviſ-
‘ ſe religiones. quod ſi per tot annos
‘ poſſit non creari, nullo ſacrorum dam-
‘ no; quanto facilius abfuturum, ad u-
‘ nius anni proconſulare imperium? pri-
‘ vatis olim ſimultatibus effectum, ut à
‘ pontificibus maximis ire in provinci-
‘ as prohiberentur: nunc Deum mune-
‘ re, ſummum Pontificum etiam ſum-
‘ mum hominum eſſe, non aemulationi,
‘ non odio, aut privatis adfectionibus
‘ obnoxium.’ Adverſus quae cum augur 59
Lentulus aliique varie differerent, eo de-
curſum eſt, ‘ut Pontificis Maximi’ ſenten-
‘ tiam opperirentur.’ Tiberius dilata no-
tione de jure Flaminis decretas ob tri-

[redacted]

bunitiam Drusi potestatem caerimonias temperavit; nominatim arguens ‘insolentiam sententiae, aureasque litteras contra patrium morem.’ recitatae et Drusi epistolae, quamquam ad modestiam flexae, pro superbissimis accipiuntur: ‘huc decidisse cuncta, ut ne juvenis quidem tanto honore accepto, adiret urbis deos, ingrederetur senatum, auspicia saltem gentile apud solum inciperet? bellum scilicet, aut diverso terrarum distineri, litora et lacus Cam-

[redacted]

pectique capitalium criminum receptabantur. nec ullum satis validum imperium erat coërcendis seditionibus populi, flagitia hominum ut caerimonias Deûm protegentis. igitur placitum ut mitterent civitates jura, atque legatos. et quaedam quod falso usurpaverant sponte omisere: multae vetustis superstitionibus, aut meritis in populum Romanum fidebant. magnaque ejus diei species fuit, quo senatus majorum beneficia, sociorum pacta, regum etiam qui ante vim Romanam valuerant decreta, ipsorumque numinum religiones introspexit, libero, ut quondam, quid firmaret mutaretve. Primi omnium Ephesii ad- 61
iere, memorantes; 'non, ut vulgus crederet, Dianam atque Apollinem Delo genitos: esse apud se Cenchrium amnem, lucum Ortygiam, ubi Latonam partu gravidam, et oleae, quae tum etiam maneat, adnisam, edidisse ea numina: deorumque monitu sacratum nemus. atque ipsum illic Apollinem, post interfectos Cyclopas, Jovis iram vitavisse. mox Liberum patrem bello victorem, supplicibus Amazonum quae

'aram insederant, ignovisse. auctam 'hinc concessu Herculis, cum Lydia po'tiretur, caerimoniam templo: neque 'Persarum ditione, deminutum jus. post
62 'Macedonas, dein nos servavisse.' Proximo Magnetes L. Scipionis, et L. Sullae constitutis nitebantur: quorum ille Antiocho, hic Mithridate pulsis, fidem atque virtutem Magnetum decoravere, 'uti Dianae Leucophrynae perfugium 'inviolabile foret.' Aphrodisienses posthac et Stratonicenses dictatoris Cae-

[redacted]

mum Paphiae Veneri auctor Aerias, post filius ejus Amathus Veneri Amathusiae, et Jovi Salaminio Teucer, Telamonis patris irâ profugus posuissent. Audi- 63
tae aliarum quoque civitatum legationes. quorum copia fessi patres, et quia studiis certabatur, consulibus permisere, 'ut perspecto jure, et si qua iniquitas 'involveretur, rem integram rursum ad 'senatum referrent.' consules super eas civitates quas memoravi, 'apud Pergamum Aesculapii compertum asylum' retulerunt: 'ceteros obscuris ob vetustatem initiis niti; nam Smyrnaeos oraculum Apollinis, cujus imperio Stratonicidi Veneri templum dicaverint; 'Tenios ejusdem carmen referre, quo' sacrare Neptuni effigiem aedemque 'jussi sint; propiora Sardianos; Alexandri victoris id donum, neque minus 'Milesios Dario rege niti; sed cultus numinum utrisque, Dianam aut Apollinem venerandi. petere et Cretenses 'simulacro divi Augusti.' factaque Senatusconsulta, quîs multo cum honore, modus tamen praescribebatur, jussique 'ipsis in templis figere aera, sacrandam

[redacted]

'ad memoriam, neu ſpecie religionis in
64 'ambitionem delaberentur.' Sub idem tempus Juliae Auguſtae valetudo atrox neceſſitudinem Principi fecit feſtinati in urbem reditus: ſincera adhuc inter matrem filiumque concordia; ſive occultis odiis. neque enim multo ante, cum haud procul theatro Marcelli, effigiem divo Auguſto Julia dicaret, Tiberii nomen ſuo poſtſcripſerat; idque ille credebatur, ut inferius majeſtate Principis, gravi et diſſimulata offenſione abdidiſſe. ſed tum

[redacted]

virtutes ſileantur, utque pravis dictis factiſque ex poſteritate et infamia metus ſit. ceterum tempora illa adeo infecta et adulatione ſordida fuere, ut non modo primores civitatis, quibus claritudo ſua obſequiis protegenda erat; ſed omnes conſulares, magna pars eorum qui praetura functi, multique etiam pedarii ſenatores certatim exſurgerent, foedaque et nimia cenſerent. memoriae proditur, Tiberium, quotiens curia egrederetur, Graecis verbis in hunc modum eloqui ſolitum, 'ô homines ad ſer-'vitutem paratos!' ſcilicet etiam illum, qui libertatem publicam nollet, tam projectae ſervientium patientiae taedebat.

Paulatim dehinc, ab indecoris ad infeſta 66
tranſgrediebantur. C. Silanum proconſule Aſiae repetundarum à ſociis poſtulatum, Mamercus Scaurus è Conſularibus, Junius Otho praetor, Brutidius Niger aedilis, ſimul corripiunt; objectantque 'violatum Auguſti numen, ſpre-'tam Tiberii majeſtatem.' Mamercus antiqua exempla jaciens, 'L. Cottam 'a Scipione Africano, Ser. Galbam à 'Catone cenſorio, P. Rutilium à M. Scau-

'ro accusatos;' videlicet Scipio et Cato talia ulciscebantur, aut ille Scaurus, quem proavum suum, opprobrium majorum Mamercus, infami opera dehonestabat. Junio Othoni litterarium ludum exercere vetus ars fuit: mox Sejani potentia senator, obscura initia impudentibus ausis propellebat. Brutidium artibus honestis copiosum, et si rectum iter pergeret, ad clarissima quaeque iturum, festinatio exstimulabat, dum aequalis, dein superiores, postremo suasmet ipse

[redacted]

Tiberio, quin premeret voce, vultu, eo
quod ipſe creberrime interrogabat: ne-
que refellere, aut eludere dabatur; ac
ſaepe etiam confitendum erat, ne fruſtra
quaeſiviſſet. ſervos quoque Silani, ut
tormentis interrogarentur, actor publi-
cus mancipio acceperat; et ne quis ne-
ceſſariorum juvaret periclitantem, ma-
jeſtatis crimina ſubdebantur, vinclum et
neceſſitas ſilendi. igitur petito pauco-
rum dierum interjectu, defenſionem ſui
deſeruit, auſis ad Caeſarem codicillis,
quibus invidiam et preces miſcuerat.
Tiberius qui in Silanum parabat, quo 68
excuſatius ſub exemplo acciperentur, li-
bellos divi Auguſti de Voleſo Meſſalla e-
juſdem Aſiae proconſule, factumque in
eum ſenatuſconſultum recitari jubet.
tum L. Piſonem ſententiam rogat; ille
multum de ‘clementia principis’ praefa-
tus, ‘aqua atque igni Silano interdicen-
‘dum’ cenſuit, ‘ipſumque in inſulam Gy-
‘arum relegandum.’ eadem ceteri, niſi
quod Cn. Lentulus ‘ſeparanda Silani
‘materna bona (quippe alia parente ge-
‘niti) reddendaque filio’ dixit, adnuente
Tiberio. at Cornelius Dolabella, dum a-

... ...rtiretur : idque princep...
'dicaret ; nam a legibus delicta p...
'quanto fore mitius in ipſos, me...
'ſocios, provideri ne peccaretur?...
verſum quae diſſeruit Caeſar : 'no...
dem ſibi ignara quae de Silano v...
bantur, ſed non ex rumore ſtat...
dum ; multos in provinciis co...
quam ſpes aut metus de illis fueri...
iſſe; excitari quoſdam ad meliora n...
itudine rerum ; hebeſcere alios ; ...
ue poſſe principem ſua ſcientia cu...
complecti : neque expedire, ut a...
tione aliena trahatur ; ideo leges ...
ſta conſtitui, quia futura in incer...
t ; ſic à majoribus inſtitutum, ut...
tiſſent deli...

prudens moderandi, si propria ira non
impelleretur, addidit, ‘ insulam Gyarum
‘ immitem et sine cultu hominum esse:
‘ darent Juniae familiae, et viro quon-
‘ dam ordinis ejusdem, ut Cytheram po-
‘ tius concederet; id sororem quoque
‘ Silani Torquatam, priscae sanctimo-
‘ niae virginem, expetere.’ in hanc sen-
‘ tentiam facta discessio. Post auditi Cy- 70
renenses, et accusante Anchario Prisco,
Caesius Cordus repetundarum damna-
tur. L. Ennium equitem Romanum ma-
jestatis postulatum, ‘ quod effigiem prin-
‘ cipis promiscuum ad usum argenti ver-
‘ tisset,’ recipi Caesar inter reos vetuit;
palam aspernante Atejo Capitone, quasi
per libertatem. ‘ non enim debere eri-
‘ pi patribus vim statuendi: neque tan-
‘ tum maleficium impune habendum; sa-
‘ ne lentus in suo dolore esset; reipubli-
‘ cae injurias ne largiretur.’ intellexit
haec Tiberius ut erant magis, quam ut
dicebantur: perstititque intercedere. Ca-
pito insignitior infamia fuit, quod hu-
mani divinique juris sciens, egregium
publicum, et bonas domi artes dehones-
tavisset. Incessit dein religio, quonam 71

in templo locandum foret donum, quod pro valetudine Augustae equites Romani voverant Equestri Fortunae; nam etsi delubra ejus deae multa in urbe, nullum tamen tali cognomento erat; repertum est aedem esse apud Antium quae sic nuncuparetur, ‘ cunctasque caerimonias Italicis in oppidis, templaque, et ‘ numinum effigies, juris atque imperii ‘ Romani esse;’ ita donum apud Antium statuitur. et quando de religionibus tractabatur, dilatum nuper responsum

[redacted]

ca munificentia: nec Augustu
Taurum, Philippum, Balbum
exuvias, aut exundantis opes
ad urbis, et posterûm gloriam
quo tum exemplo Lepidus, q
pecuniae modicus, avitum de
luit. at ' Pompeji theatrum
tuito haustum, Caesar exstruct
licitus est ' eo quod nemo è f
' staurando sufficeret; manen
' nomine Pompeji;' simul lau
janum extulit, ' tamquam lal
' lantiaque ejus tanta vis un
' damnum stetisset.' et censu
' effigiem Sejano, quae apud
' Pompeji locaretur;' neque m

...um inexplicabile' minitar
alias magis sua populique Ro...
'tumelia indoluisse Caesare...
quam 'quod desertor et prae...
'um more ageret; ne Spartaco
'post tot consularium exercit...
'des inultam Italiam urenti, qu...
'Sertorii atque Mithridatis ing...
'bellis labaret respublica, dat...
'pacto in fidem acciperetur: nedu...
cherrimo populi Romani fastigio,
Tacfarinas, pace et concessione
...um redimeretur.' dat negotium
'ceteros quidem ad spem proli...
...ma sine noxa ponendi; ipsius an...
...cis quoquo modo...

lius Scipio legatus praefuit, qua praec tio in Leptinos, et ſuffugia Garama tum; alio latere, ne Cirtenſium pagi in pune traherentur, propriam manum Bla ſus filius duxit: medio cum delectis cal tellà et munitiones idoneis locis impo nens, dux ipſe, arta et infenſa hoſtibus cuncta fecerat; quia quoquo inclinarent, pars aliqua militis Romani in ore, in latere, et ſaepe à tergo erat: multique eo modo caeſi, aut circumventi. tunc tripartitum exercitum plures in manus diſpergit, praeponitque centuriones virtutis expertae: nec, ut mos fuerat, acta aeſtate retrahit copias, aut in hibernaculis veteris provinciae componit: ſed ut in limine belli, diſpoſitis caſtellis, per expeditos et ſolitudinum gnaros, mutantem mapalia Tacfarinatem proturbat; donec fratre ejus capto, regreſſus eſt, properantius tamen quam ex utilitate ſociorum, relictis per quos reſurgeret bellum. ſed Tiberius pro confecto interpretatus, id quoque Blaeſo tribuit, ut imperator à legionibus ſalutaretur; priſco erga duces honore, qui bene geſta republica gaudio et impetu

victoris exercitus conclamabantur: erantque plures ſimul Imperatores, nec ſuper ceterorum aequalitatem; conceſſit quibuſdam et Auguſtus id vocabulum; ac tunc Tiberius Blaeſo poſtremum. Obiere eo anno viri inluſtres Aſinius Saloninus M. Agrippa et Pollione Aſinio avis, fratre Druſo inſignis, Caeſarique progener deſtinatus: et Capito Atejus, de quo memoravi, principem in civitate locum ſtudiis civilibus adſecutus; ſed avo cen-

[redacted]

pud vulgum rumore fuit; quia in magnis opibus, cum ferme cunctos proceres cum honore nominavisset, Caesarem omisit; quod civiliter acceptum: neque prohibuit quo minus laudatione pro rostris, ceterisque solennibus funus cohonestaretur. viginti clarissimarum familiarum imagines antelatae sunt, Manlii, Quinctii, aliaque ejusdem nobilitatis nomina: sed praefulgebant Cassius atque Brutus, eo ipso, quod effigies eorum non visebantur.

[redacted]

ANNALIUM

LIBRI QUARTI

BREVIARIUM.

lii Sejani praefecti praet. ingenium et mores. is ad dominationem adſpirat: et ut perveniat, Druſum Tib. Filium è medio tollit, adjuvante uxore Livia, quam

[redacted]

lata. ſacerdotes, ſolennibus votis, etiam Druſum et Neronem Diis commendaverant; aegre id Tiberius tulit, et initium in eos exitii fuit. C. Silius ex amicis Germanici damnatus. Cn. Piſo, C. Caſſius, Plautius Silvanus, accuſati aut damnati. in Africa Tacfarinatis bello finis impoſitus à P. Dolabella; ipſe Tacfarinas caeſus. ſemina ſervilis motus in Italià, ſed ſtatim oppreſſa. Q. Vibius Serenus in Senatu à filio accuſatur, et Amorgum amovetur. P. Suillius, aliique damnantur. inter eos Cremutius Cordus hiſtoriae ſcriptor, quod Brutum et Caſſium laudaviſſet, ejuſque libri combuſti. Cyzicenis libertas adempta. templi honorem ab Hiſpanis oblatum Tiberius ſpernit. Sejanus rebus ex voto adhuc fluentibus, altiora ſtruit: et Liviam ſibi uxorem à Principe petit; hic modeſte negat, additis cauſſis. ſed ille ut potentiam ſibi augeret; magiſque opportunum Tiberium haberet, perpulit eum ad ſeceſſum ab urbe; nec multò poſt perſuaſit. interea Romae legationes Graecorum auditae, de jure aſylorum. in Hiſpanià L. Piſo praetor à quodam agreſte interficitur. in Thracia, montani Thraces dilectus abnuunt, arma ſumunt; vicit eos Poppaeus Sabinus, et triumphi inſignia accepit. Claudia Pulchra Romae adulterii accuſata et

damnata. Agrippina maritum ſibi poſtulat, nec accipit. undecim Aſiae civitates certant, in qua earum templum Tiberio ſtatueretur. Smyrnaei praelati. tandem Tiberius, non ultra dilato conſilio, in Campaniam ab urbe abiit; ubi in ſpeluncâ quadam, repentino lapſu lapidum, periclitatur: ſed à Sejano ſervatur; quae res huic fidem addidit. igitur Neronem majorem è liberis Germanici aggreditur, et variis artibus calumniiſque ſubvertit. amphitheatri caſu Fidenis multa hominum millia debilitata, vel obruta. Romae ingens in-

[redacted]

ANNALIU

LIBER QUARTUS

C. ASINIO, } C. ANTISTIO.
CORNELIO CETHEGO, } VISELLIO VARRONE.
COSSO LENTULO, } ASINIO AGRIPPA.
CN. LENTULO GAETUL. } C. CALVISIO.
M. LICINIO CRASSO, } L. CALPURNIO PISONE.
AP. JUNIO SILANO, } P. SILIO NERVA.
} CC

C. Asinio C. Antistio Coss. non Tiberio annus erat composit reipublicae, florentis domus: (nam Ge manici mortem inter prospera duceba cum repente turbare fortuna coepit; sa vire ipse, aut saevientibus vires praeb

e. initium et cauſſa penes Aelium Se-
inum, cohortibus praetoriis praefec-
im, cujus de potentia ſupra memoravi:
unc originem, mores, et quo facinore
ominationem raptum ierit, expediam.
enitus Vulſiniis, patre Sejo Strabone
quite Romano, et prima juventa C.
aeſarem divi Auguſti nepotem ſecta-
is, non ſine rumore Apicio diviti et
rodigo ſtuprum veno dediſſe: mox Ti-
erium variis artibus devinxit adeo, ut

[redacted]

' auxilio pariter ſubvenir
' acturos, ſi vallum ſtatua
' bis inlecebris.' ut perfe
inrepere paulatim militar
eundo, appellando: ſimul
tribunos ipſe deligere; ne
ambitu abſtinebat, client
ribus aut provinciis orna
berio, atque ita prono, ut
rum, non modo in ſermo
pud patres et populum ce
que per theatra et fora ef
terque principia legionum
terum plena Caeſarum d
filius, nepotes adulti, mor
ferebant; et quia vi tot ſ

anti promptiſſimum viſum, ad uxo-
ejus Liviam convertere. quae ſoror
manici, formae initio aetatis inde-
ie, mox pulchritudine praecellebat.
c, ut amore incenſus, adulterio pel-
t: et poſtquam primi flagitii potitus
(neque femina amiſſa pudicitia alia
uerit;) ad conjugii ſpem, conſorti-
regni, et necem mariti impulit. at-
illa cui avunculus Auguſtus, ſocer
erius, ex Druſo liberi, ſeque ac ma-
[redacted]

conſilium refertur ; ‘ multi
‘ teranorum’ praetexebat i
‘ delectibus ſupplendos exe
‘ voluntarium militem deeſ
‘ peditet, non eadem virtut
‘ tia agere : quia plerumq
‘ vagi ſponte militiam ſuma
ſuitque curſim numerum l
quas provincias tutarentur.
quoque exſequendum reo
Romana copia in armis, qu
quanto ſit anguſtius imperi
liam utroque mari duae cl
num apud, et Ravennam ;
que Galliae litus roſtratae n
debant.quas Actiaca victori

acceperat, donum populi Romani. cetera Africae per duas legiones; parique numero Aegyptus; dehinc initio ab Suria uſque ad flumen Euphraten, quantum ingenti terrarum ſinu ambitur, quatuor legionibus coërcita: accolis Ibero, Albanoque, et aliis regibus, qui magnitudine noſtra proteguntur adverſum externa imperia; et Thraciam Rhoemetalces ac liberi Cotyis; ripamque Danubii, legionum duae in Pannonia; [redacted]

reipublicae partes, quibus mod
am diem habitae ſint: quando
mutati in deterius principatus
ille annus attulit. jam primum
negotia, et privatorum maxima
patres tractabantur: dabaturque
ribus diſſerere; et in adulatione
ſos, cohibebat ipſe; mandabatqu
nores, nobilitatem majorum, clar
nem militiae, inluſtres domi artes
tando: ut ſatis conſtaret, non alio
tiores fuiſſe; ſua conſulibus, ſua p
toribus ſpecies; minorum quoque
giſtratuum exercita poteſtas; legeſq
ſi majeſtatis quaeſtio eximeretur, bo
in uſu. at frumenta, et pecuniae vec
gales, cetera publicorum fructuum, ſoc
etatibus equitum Romanorum agitaba
tur. res ſuas Caeſar ſpectatiſſimo cuique
quibuſdam ignotis ex fama mandabat;
ſemelque adſumpti tenebantur, prorſus
ſine modo, cum plerique iiſdem nego-
tiis inſeneſcerant. plebes acri quidem
annona fatigabatur: ſed nulla in eo cul-
pa ex principe; quin infecunditati ter-
rarum, aut aſperis maris obviam iit,
quantum impendio, diligentiaque pote-

rat. et ne provinciae novis oneribus turbarentur, utque vetera ſine avaritia aut crudelitate magiſtratuum tolerarent, providebat; corporum verbera, ademp-
7 tiones bonorum aberant. Rari per Italiam Caeſaris agri; modeſta ſervitia, intra paucos libertos domus, ac ſi quando cum privatis diſceptaret, forum et jus. quae cuncta, non quidem comi via, ſed horridus ac plerumque formidatus retinebat tamen, donec morte Druſi ver-

[redacted]

creta quoque ejus, corrupta uxore, prodebantur. Igitur Sejanus maturandum ratus deligit venenum, quo paulatim inrepente, fortuitus morbus adsimularetur; id Druso datum per Lygdum spadonem, ut octo post annos cognitum est. ceterum Tiberius per omnes valetudinis ejus dies, nullo metu (an ut firmitudinem animi ostentaret) etiam defuncto, necdum sepulto, curiam ingressus est; consulesque sede vulgari per speciem moestitiae sedentes, honoris locique admonuit; et effusum in lacrimas senatum, victo gemitu, simul oratione continua erexit. ‘ non quidem sibi ignarum, posse argui, quod tam recenti ‘ dolore subierit oculos senatus : vix ‘ propinquorum adloquio tolerari, vix ‘ diem adspici à plerisque lugentium ; ‘ neque illos imbecillitatis damnandos ; ‘ se tamen fortiora solatia, e complexu ‘ Reipublicae petivisse.’ miseratusque ‘ Augustae extremam senectam, rudem ‘ adhuc nepotum, et vergentem aetatem ‘ suam, ut Germanici liberi, unica prae- ‘ sentium malorum levamenta, induce- ‘ rentur,’ petivit. egressi consules fir-

8

matos adloquio adoleſcentulos, deductoſque ante Caeſarem ſtatuunt. quibus adprehenſis, ‘ patres conſcripti, hos, in‘ quit, orbatos parente, tradidi patruo ‘ ipſorum, precatuſque ſum, quamquam ‘ eſſet illi propria ſoboles, ne ſecus quam ‘ ſuum ſanguinem foveret ac tolleret, ſi‘ bique et poſteris conformaret; erepto ‘ Druſo, preces ad vos converto, diiſque ‘ et patria coram obteſtor, Auguſti pro‘ nepotes, clariſſimis majoribus genitos

cum origo Juliae gentis Aeneas, omneſque Albanorum reges, et conditor urbis Romulus, poſt Sabina nobilitas, Attus Clauſus, ceteraeque Claudiorum effigies, longo ordine ſpectarentur. In 10
tradenda morte Druſi, quae plurimis maximeque fidis auctoribus memorata ſunt, rettuli; ſed non omiſerim eorumdem temporum rumorem validum adeo, ut nondum exoleſcat. 'corrupta ad ſce-'lus Livia, Sejanum Lygdi quoque ſpa-'donis animum ſtupro vinxiſſe: quod 'is Lygdus aetate atque forma carus 'domino, interque primores miniſtros 'erat; deinde inter conſcios, ubi locus 'veneficii tempuſque compoſita ſint, eo 'audaciae provectum, ut verteret; et 'occulto indicio Druſum veneni in pa-'trem arguens, moneret Tiberium, vi-'tandam potionem quae prima ei apud 'filium epulanti offerretur; ea fraude 'tum ſenem, poſtquam convivium ini-'erat, exceptum poculum Druſo tradi-'diſſe; atque illo ignaro et juveniliter 'hauriente, auctam ſuſpicionem, tam-'quam metu et pudore ſibimet inroga-'ret mortem quam patri ſtruxerat.'

11 Haec vulgo jactata, super id quod nullo auctore certo firmantur, prompte refutaveris. quis enim mediocri prudentia, nedum Tiberius tantis rebus exercitus, inaudito filio exitium offerret, idque sua manu, et nullo ad poenitendum regressu? quin potius ministrum veneni excruciaret; auctorem exquireret: insita denique etiam in extraneos cunctatione et mora, adversum unicum, et nullius ante flagitii compertum uteretur. sed [redacted]

accepta, veris neque in miraculum cor-
ruptis antehabeant. Ceterum laudan- 12
te filium pro Roſtris Tiberio, ſenatus
populuſque habitum ac voces dolentum,
ſimulatione magis quam libens indue-
bat, domumque Germanici revireſcere
occulti laetabantur. quod principium
favoris, et mater Agrippina ſpem male
tegens perniciem adceleravere. nam Seja-
nus ubi videt mortem Druſi inultam in-
terfectoribus, ſine moerore publico eſſe;
ferox ſcelerum, et quia prima provene-
rant, volutare ſecum, quonam modo
Germanici liberos perverteret, quorum
non dubia ſucceſſio; neque ſpargi vene-
num in tres poterat, egregia cuſtodum fi-
de, et pudicitia Agrippinae impenetrabili.
igitur contumaciam ejus inſectari, vetus
Auguſtae odium, recentem Liviae con-
ſcientiam exagitare, ut ‘ ſuperbiam fe-
‘ cunditate ſubnixam, popularibus ſtu-
‘ diis inhiare dominationi,’ apud Caeſa-
rem arguerent. atque haec callidis cri-
minatoribus (inter quos delegerat Juli-
um Poſtumum per adulterium Mutiliae
Priſcae inter intimos aviae, et conſiliis
ſuis peridoneum; quia Priſca in animo

Augustae valida) anum suapte natura potentiae anxiam, insociabilem nurui efficiebat. Agrippinae quoque proximi inliciebantur pravis sermonibus tumidos spiritus perstimulare. at Tiberius nihil intermissa rerum cura, negotia pro solatiis accipiens, jus civium, preces sociorum tractabat. factaque auctore eo senatusconsulta, ' ut civitati Cibyraticae ' apud Asiam, Aegirensi apud Achajam ' motu terrae labefactis, subveniretur [redacted]

tem protexissent, claritudine in
neris, et paternis adversis fore
tus. Is quoque annus legation
carum civitatum habuit; Samii
' nis, Cois Aesculapii delubro,
' asyli jus ut firmaretur,' pe
Samii decreto Amphictyonum
tur, quìs praecipuum fuit rer
um judicium, qua tempestate G
ditis per Asiam urbibus ora m
ebantur. neque dispar apud C
quitas; et accedebat meritum
nam cives Romanos templa A
induxerant, cum jussu regis M
apud cunctas Asiae insulas et u
cidarentur. variis dehinc et s
ritis praetorum questibus, postr
sar ' de immodestia histrionum
' multa ab iis in publicum sedit
' da per domos tentari: Oscu
' dam ludicrum levissimae apu
' oblectationis, eo flagitiorum
' venisse, ut auctoritate patrum
' dum sit.' Pulsi tum histrion
idem annus alio quoque luctu
adficit, alterum ex geminis Dr
exstinguendo; neque minus m

ci. is fuit Lucilius Longus, omnium illi tristium laetorumque socius, unusque è senatoribus Rhodii secessus comes. ita quamquam novo homini, censorium funus: effigiem apud forum Augusti publica pecunia patres decrevere; apud quos etiam tum cuncta tractabantur: adeo ut procurator Asiae Lucilius Capito, accusante provincia caussam dixerit, magna cum adseveratione principis, ' non ' se jus nisi in servitia et pecunias fami- [redacted]

'flamine Diali in locum Servii Malugi-'nensis defuncti legendo, simul rogan-'da nova lege' differuit Caesar. 'nam 'patricios confarreatis parentibus geni-'tos, tres simul nominari, ex quis unus 'legeretur, vetusto more; neque adesse 'ut olim, eam copiam, omissa confar-'reandi adsuetudine, aut inter paucos 'retenta; pluresque ejus rei caussas ad-'ferebat; potissimam, penes incuriam 'virorum feminarumque. accedere ip-'sius caerimoniae difficultates, quae con-'sulto vitarentur; et quando exiret è 'jure patrio, qui id flaminium apisce-'retur, quaeque in manum flaminis con-'veniret. ita medendum senatus decre-'to, aut lege; sicut Augustus quaedam 'ex horrida illa antiquitate, ad prae-'sentem usum flexisset.' igitur tractatis religionibus, placitum 'instituto flami-'num nihil demutari.' sed lata lex, qua 'flaminica Dialis sacrorum caussa in po-'testate viri, cetera promiscuo femina-'rum jure ageret;' et filius Maluginen-sis patri suffectus. utque glisceret dignatio sacerdotum, atque ipsis promptior animus foret ad capessendas caerimoni-

as, decretum Corneliae virgini, quae in locum Scantiae capiebatur, ' LLS. XX. ' et quotiens Augusta theatrum introis-' set, ut sedes inter Vestalium conside-
17 ' ret.' Cornelio Cethego Visellio Varrone consulibus Pontifices, eorumque exemplo ceteri sacerdotes, cum ' pro ' incolumitate principis' vota susciperent, Neronem quoque et Drusum iisdem diis commendavere; non tam caritate juvenum, quam adulatione: quae moribus corruptis, perinde anceps si

· ılıc prompti lubverterentur.
causa C. Silium et Titium Sab
greditur; amicitia Germanici
sa utrique; Silio, et quod inge
citus septem per annos moder
tisque apud Germaniam triun
Sacroviriani belli victor, quan
re mole procideret, plus form
alios dispergebatur; credebant
auctam offensionem ipsius inte
tia, immodice jactantis, suum
' in obsequio duravisse, cum ali
' tiones prolaberentur: neque
' rum Tiberio imperium, si iis
' legionibus cupido novandi fui
strui per haec fortunam suam

missusque Varro consul, qui paternas inimicitias obtendens, odiis Sejani per dedecus suum gratificabatur; precante reo 'brevem moram, dum accusator consulatu abiret,' adversatus est Caesar; 'solitum quippe magistratibus, diem privatis dicere: nec infringendum consulis jus, cujus vigiliis niteretur, ne quod respublica detrimentum caperet.' proprium id Tiberio fuit, scelera nuper reperta priscis verbis obtegere. igitur multa adseveratione, quasi aut legibus cum Silio ageretur, aut Varro consul, aut illud respublica esset, coguntur patres; silente reo, vel si defensionem coeptaret, non occultante cujus ira premeretur. 'conscientia belli Sacrovir diu dissimulatus, victoria per avaritiam foedata, et uxor Sosia' arguebantur; nec dubie repetundarum criminibus haerebant: sed cuncta quaestione majestatis exercita, et Silius imminentem damnationem voluntario fine
20 praevertit. Saevitum tamen in bona, non ut stipendiariis pecuniae redderentur, quorum nemo repetebat: sed liberalitas Augusti avulsa, computatis singillatim

quae fiſco petebantur; ea prima Tiberio erga pecuniam alienam diligentia fuit. Soſia in exſilium pellitur Aſinii Galli ſententia, qui ‘ partem bonorum publi‑
‘ candam, pars ut liberis relinqueretur,’ cenſuerat; contra Manius Lepidus ‘quar‑
‘ tam accuſatoribus ſecundum neceſſi‑
‘ tudinem legis, cetera liberis’ conceſſit. hunc ego Lepidum, temporibus illis, gravem et ſapientem virum fuiſſe comperio. nam pleraque ab ſaevis adulationibus aliorum, in melius flexit: neque tamen temperamenti egebat, cum aequabili auctoritate et gratia apud Tiberium viguerit. unde dubitare cogor, fato et ſorte naſcendi, ut cetera, ita principum inclinatio in hos, offenſio in illos: an ſit aliquid in noſtris conſiliis, liceatque inter abruptam contumaciam, et deforme obſequium, pergere iter ambitione ac periculis vacuum. at Meſſallinus Cotta haud minus claris majoribus, ſed animo diverſus, cenſuit ‘ cavendum ſenatuſ‑
‘ conſulto, ut quamquam inſontes ma‑
‘ giſtratus et culpae alienae neſcii, pro‑
‘ vincialibus uxorum criminibus, perin‑
‘ de quam ſuis plecterentur.’ Actum 21

[redacted]

dehinc de Calpurnio Piſone, nobili ac feroci viro. is namque, ut rettuli, ‘ceſ-
‘ ſurum ſe urbe ob factiones accuſato-
‘ rum’ in ſenatu clamitaverat; et ſpreta potentia Auguſtae trahere in jus Urgulaniam, domoque principis excire auſus erat. quae in praeſens Tiberius civiliter habuit: ſed in animo revolvente iras, etiam ſi impetus offenſionis languerat, memoria valebat. Piſonem Q. Granius ſecreti ſermonis incuſavit adverſum majeſtatem habiti: adjecitque ‘ in domo

[redacted]

in praeceps jecit; tract
rem ab L. Apronio socer
te respondit, tamquam '
'vis, atque eo ignarus, e
'mortem sumpsisset.' nc
Tiberius pergit in domum
culum; in quo reluctantis
vestigia cernebantur. refert
datisque judicibus Urgulania
via pugionem nepoti misit.
inde creditum quasi principis
ob amicitiam Augustae cum U
reus frustra tentato ferro, ven
buit exsolvendas. mox Numantin
uxor ejus accusata 'injecisse carm
'et veneficiis vecordiam marito,'
judicatur. Is demum annus popu
Romanum longo adversum Numi
Tacfarinatem bello absolvit. nam
ores duces, ubi impetrando triumpha
um insigni sufficere res suas crediderant
hostem omittebant, jamque tres laurea
tae in urbe statuae, et adhuc raptabat
Africam Tacfarinas, auctus Maurorum
auxiliis, qui Ptolemaeo Jubae filio juven-
ta incurioso, libertos regios, et servilia
imperia bello mutaverant. erat illi prae-

darum receptor ac ſocius populandi, rex Garamantum; non ut cum exercitu incederet, ſed miſſis levibus copiis, quae ex longinquo in majus audiebantur: ipſaque e provincia ut quis fortunae inops, moribus turbidus, promptius ruebant, quia Caeſar poſt res à Blaeſo geſtas, quaſi nullis jam in Africa hoſtibus, reportari Nonam legionem juſſerat: nec proconſule ejus anni P. Dolabella retinere auſus erat, juſſa principis magis quam incerta belli metuens. Igitur

tem expeditionibus cognitum, no
vi nec uno incursu consectandum
tem vagum; excito cum popularibu
ge Ptolemaeo, quattuor agmina pa
quae legatis ac tribunis data: et prae
torias manus delecti Maurorum duce
ipse consultor aderat omnibus. N
multo post adfertur, 'Numidas apud ca
'tellum semirutum, ab ipsis quond
'incensum, cui nomen Auzea, posi
'mapalibus consedisse; fisos loco, qui
'vastis circum saltibus claudebatur.'
tum expeditae cohortes alaeque, quam in
partem ducerentur ignarae, cito agmi
ne rapiuntur. simulque coeptus dies, et
concentu tubarum, ac truci clamore ad
erant semisomnos in barbaros: praepe
ditis Numidarum equis, aut diversos
pastus pererrantibus. ab Romanis con
fertus pedes, dispositae turmae, cunc
ta proelio provisa: hostibus contra om
nium nesciis, non arma, non ordo, non
consilium: sed pecorum modo, trahi, oc
cidi, capi. infensus miles memoria la
borum, et adversum eludentes optatae
toties pugnae, se quisque ultione et san
guine explebant. differtur per manipu-

los, Tacfarinatem omnes notum tot ' proeliis consectentur: non nisi duce ' interfecto, requiem belli fore.' at ille deletis circum stipatoribus, vinctoque jam filio, et effusis undique Romanis, ruendo in tela, captivitatem haud inul-
5 ta morte effugit. Isque finis armis impositus. Dolabellae petenti abnuit triumphalia Tiberius, Sejano tribuens, ne Blaesi avunculi ejus laus obsolesceret. sed neque Blaesus ideo inlustrior, et huic negatus honor gloriam intendit. quip-

[redacted]

riae cohortis miles, primo coet
destinis, apud Brundisium et ci
ta oppida; mox positis propal
lis, ad libertatem vocabat agr
longinquos saltus et ferocia f
cum velut munere Deûm, tres l
adpulere ad usus commeantium i
ri. et erat iisdem regionibus C
Lupus quaestor, cui provincia vet
more calles evenerat. is disposita
ariorum copia, coeptantem tum ma
conjurationem disjecit. missusque
Caesare propere Stajus tribunus cum
lida manu, ducem ipsum et proxim
audaciae in urbem traxit, jam trepidam
ob multitudinem familiarum, quae gli
cebat immensum, minore in dies plebe
ingenua. Iisdem consulibus miseri
rum ac saevitiae exemplum atrox, reu
pater, accusator filius, nomen utrique
Vibius Serenus, in senatum inducti sunt.
ab exilio retractus, illuvieque ac squa
lore obsitus, et tum catena vinctus per
orante filio. praeparatur adolescens mul
tis munditiis, alacri vultu, 'structas prin
'cipi insidias, missos in Galliam concito
'res belli,' index idem et testis dicebat;

adnectebatque ' Caecilium Cornutum ' praetoriam ministravisse pecuniam;' qui taedio curarum, et quia periculum pro exitio habebatur, mortem in se festinavit. at contra reus nihil infracto animo, obversus in filium, quatere vincula, vocare ' ultores deos, ut sibi quidem red-' derent exsilium, ubi procul tali more ' ageret; filium autem quandoque sup-' plicia sequerentur.' adseverabatque ' innocentem Cornutum, et falsa exter-' ritum; idque facile intellectu, si pro-[redacted]

qui accusationem adigitur; non occultante Tiberio vetus odium, adversus exsulem Serenum; nam post damnatum Libonem, missis ad Caesarem litteris exprobraverat, 'suum tantum studium sine fructu fuisse;' addideratque quaedam contumacius, quam tutum apud aures superbas et offensioni proniores; ea Caesar octo post annos rettulit, medium tempus varie arguens; etiam si tormenta, pervicacia servorum, contra evenissent. Dictis dein sententiis, 'ut 30
'Serenus more majorum puniretur,' quo molliret invidiam, intercessit. Gallus Asinius 'Gyaro aut Donusa claudendum' censeret; id quoque aspernatus est, 'egenam aquae utramque insulam' referens, 'dandosque vitae usus cui vita concederetur;' ita Serenus Amorgum reportatur. et quia Cornutus sua manu ceciderat, actum 'de praemiis accusatorum abolendis, si quis majestatis postulatus ante perfectum judicium se ipse vita privavisset;' ibaturque in eam sententiam, ni durius contraque morem suum palam pro accusatoribus Caesar, 'inritas leges, rempublicam in praecipiti'

conquestus esset; ‘ subverterent potius ‘ jura, quam custodes eorum amoverent.’ sic delatores, genus hominum publico exitio repertum, et poenis quidem nunquam satis coërcitum, per praemia eli-
31 ciebantur. His tam adsiduis tamque moestis modica laetitia interjicitur, quod C. Cominium equitem Romanum probrosi in se carminis convictum, Caesar precibus fratris qui senator erat, concessit. quo magis mirum habebatur, gna- [redacted]

dit sequens aetas praepotentem, venalem, et Claudii principis amicitia diu prospere, nunquam bene usum. eadem poena in Catum Firmium senatorem statuitur, 'tamquam falsis majestatis criminibus sororem petivisset.' Catus, ut rettuli, Libonem inlexerat insidiis, deinde judicio perculerat; ejus operae memor Tiberius, sed alia praetendens, exsilium deprecatus est: quo minus senatu pelleretur, non obstitit. Pleraque 32 eorum quae rettuli, quaeque referam, parva forsitan et levia memoratu videri non nescius sum: sed nemo Annales nostros cum scriptura eorum contenderit, qui veteres populi Romani res composuere. ingentia illi bella, expugnationes urbium, fusos captosque reges; aut, si quando ad interna praeverterent, discordias consulum adversum tribunos, agrarias frumentariasque leges, plebis et optimatium certamina, libero egressu memorabant. nobis in arto, et inglorius labor. immota quippe aut modice lacessita pax, moestae urbis res, et princeps proferendi imperii incuriosus erat. non tamen sine usu fuerit, introspicere illa

primo aspectu levia, ex quîs magnarum
33 saepe rerum motus oriuntur. Nam cunctas nationes et urbes populus, aut primores, aut singuli regunt: delecta ex his et constituta reipublicae forma, laudari facilius quam evenire, vel si evenit, haud diuturna esse potest. igitur ut olim plebe valida, vel cum patres pollerent, noscenda vulgi natura, et quibus modis temperanter haberetur; senatusque et optimatium ingenia qui maxime [redacted]

ribus rarus obtrectator, neque refert cujusquam, Punicas Romanasve acies laetius extuleris: at multorum qui Tiberio regente poenam vel infamias subiere, posteri manent; utque familiae ipsae jam exstinctae sint; reperies qui ob similitudinem morum, aliena malefacta sibi objectari putent; etiam gloria ac virtus infensos habet, ut nimis ex propinquo diversa arguens. sed ad incoepta redeo.

Cornelio Cosso, Asinio Agrippa consu- 34
libus Cremutius Cordus postulatur, novo ac tunc primum audito crimine, 'quod
' editis annalibus, laudatoque M. Bruto,
' C. Cassium' Romanorum ultimum 'di-
' xisset.' accusabant Satrius Secundus, et Pinarius Natta, Sejani clientes: id perniciabile reo, et Caesar truci vultu defensionem accipiens; quam Cremutius, relinquendae vitae certus, in hunc modum exorsus est: 'verba mea patres
' conscripti, arguuntur: adeo factorum
' innocens sum. sed neque haec in prin-
' cipem, aut principis parentem, quos
' lex majestatis amplectitur: Brutum et
' Cassium laudavisse dicor; quorum res
' gestas cum plurimi composuerint, ne-

'mo sine honore memoravit. Titus Li-
'vius eloquentiae ac fidei praeclarus in
'primis, Cn. Pompejum tantis laudibus
'tulit, ut Pompejanum eum Augustus
'appellaret; neque id amicitiae eorum
'offecit. Scipionem, Afranium, hunc
'ipsum Cassium, hunc Brutum, nusquam
'latrones et parricidas, quae nunc vo-
'cabula imponuntur, saepe ut insignis
'viros nominat. Asinii Pollionis scrip-
'ta, egregiam eorundem memoriam tra-

[redacted]

‘ care, adgnita videntur. Non attin- 35
‘ go Graecos, quorum non modo liber-
‘ tas, etiam libido impunita: aut si quis
‘ advertit, dictis dicta ultus est. sed ma-
‘ xime solutum, et sine obtrectatore fuit,
‘ prodere de iis quos mors odio aut gratiae
‘ exemisset; num cum armatis Cassio et
‘ Bruto, ac Philippenses campos obtinenti-
‘ bus, belli civilis caussa populum per con-
‘ ciones incendo? an illi quidem septuage-
‘ simum ante annum perempti, quo modo
‘ imaginibus suis noscuntur, quas nec
‘ victor quidem abolevit, sic partem me-
‘ moriae apud scriptores retinent? suum
‘ cuique decus posteritas rependit; nec
‘ deerunt, si damnatio ingruit, qui non
‘ modo Cassii et Bruti, sed etiam mei me-
‘ minerint.’ egressus dein senatu, vitam
abstinentia finivit; libros per aediles cre-
mandos censuere patres; sed manserunt
occultati, et editi. quo magis socordi-
am eorum inridere libet, qui praesenti
potentia credunt exstingui posse etiam
sequentis aevi memoriam. nam contra,
punitis ingeniis gliscit auctoritas; ne-
que aliud externi reges, aut qui eadem
saevitia usi sunt, nisi dedecus sibi, atque

6 illis gloriam peperere. Ceterum postulandis reis tam continuus annus fuit, ut feriarum Latinarum diebus Praefectum urbis Drusum auspicandi gratia tribunal ingressum, adierit Calpurnius Salvianus in Sex. Marium; quod a Caesare palam increpitum caussa exsilii Salviano fuit. objecta publice Cyzicenis ‘ incuria caerimoniarum divi Augusti,’ additis ‘ violentiae criminibus adversum ‘ cives Romanos ; ’ et amisere liberta- [redacted]

‘ in ambitionem flexiſſe,’ hujuſcemodi
orationem coepit. ‘ ſcio patres conſcrip-
‘ ti, conſtantiam meam a pleriſque deſi-
‘ deratam, quod Aſiae civitatibus nuper
‘ idem iſtud petentibus, non ſim adver-
‘ ſatus; ergo et prioris ſilentii defenſi-
‘ onem; et quid in futurum ſtatuerim,
‘ ſimul aperiam. cum divus Auguſtus ſi-
‘ bi atque urbi Romae templum apud
‘ Pergamum ſiſti non prohibuiſſet; qui
‘ omnia facta dictaque ejus vice legis
‘ obſervem, placitum jam exemplum
‘ promptius ſecutus ſum, quia cultui meo
‘ veneratio ſenatus adjungebatur. ce-
‘ terum ut ſemel recepiſſe veniam habu-
‘ erit; ita per omnes provincias effigie
‘ numinum ſacrari, ambitioſum, ſuper-
‘ bum: et vaneſcet Auguſti honor, ſi pro-
‘ miſcuis adulationibus vulgatur. Ego 38
‘ me patres conſcripti, mortalem eſſe, et
‘ hominum officia fungi, ſatiſque habe-
‘ re, ſi locum principem impleam, et vos
‘ teſtor, et meminiſſe poſteros volo; qui
‘ ſatis ſuperque memoriae meae tribu-
‘ ent, ut majoribus meis dignum; rerum
‘ veſtrarum providum; conſtantem in
‘ periculis; offenſionum pro utilitate
‘ publica non pavidum credant. haec

‘ mihi in animis veſtris templa, hae pul-
‘ cherrimae effigies, et manſurae; nam
‘ quae ſaxo ſtruuntur, ſi judicium poſ-
‘ terorum in odium vertit, pro ſepul-
‘ chris ſpernuntur. proinde ſocios, ci-
‘ ves, et deos et deos ipſos precor: hos,
‘ ut mihi ad finem uſque vitae, quietam
‘ et intelligentem humani divinique ju-
‘ ris mentem duint; illos ut quando-
‘ cumque conceſſero, cum laude et bonis
‘ recordationibus, facta atque famam no-

'et primores qui te invito perrumpunt, 'omnibusque de rebus consulunt, ex'cessisse jam pridem equestre fastigium, 'longeque antisse patris mei amicitias 'non occulti ferunt, perque invidiam 'tui me quoque incusant. at enim August'tus filiam suam equiti Romano tradere 'meditatus est. mirum hercule, si cum 'in omnis curas distraheretur, immen'sumque attolli provideret, quem con'junctione tali super alios extulisset, C. 'Proculejum et quosdam in sermonibus 'habuit, insigni tranquillitate vitae, nul'lis reipublicae negotiis permixtos. sed 'si dubitatione Augusti movemur; quan'to validius est, quod M. Agrippae, 'mox mihi conlocavit? atque ego haec 'pro amicitia, non occultavi: ceterum 'neque tuis, neque Liviae destinatis ad'versabor. ipse quid intra animum vo'lutaverim, quibus adhuc necessitudini'bus immiscere te mihi parem, omit'tam ad praesens referre: id tantum a'periam, nihil esse tam excelsum, quod 'non virtutes istae, tuusque in me ani'mus mereantur; datoque tempore, vel 'in senatu, vel in concione non retice-

.. ..nnuorem, n.
..., invidiam' deprecatur. ac n
ſiduos in domum coetus arcendo, in
geret potentiam; aut receptando, fa
tatem criminantibus praeberet; huc
xit, ut Tiberium ad vitam procul R
ma, amoenis locis degendam impellere
multa quippe providebat: ſua in man
aditus; litterarumque magna ex part
ſe arbitrum fore, cum per milites commearent: mox Caeſarem vergente jam ſenecta ſecretoque loci mollitum, munia
mperii facilius tramiſſurum: et minui
bi invidiam, adempta ſalutantum tur-
; ſublatiſque inanibus, vera potentia
gere. igitur paulatim negotia urbis,
puli adcurſus, multitudine...
... increpat

que verae et graves coram ingereba
nam postulato Votieno 'ob contu
'as in Caesarem dictas,' testis Aem
e militaribus viris, dum studio prob
cuncta refert, et, quamquam inter
strepentes, magna adseveratione niti
audivit Tiberius probra, quîs per oc
tum lacerabatur; adeoque perculsus
ut 'se vel statim vel in cognitione p
'gaturum' clamitaret; precibusque pr
ximorum, adulatione omnium, aeg
componeret animum. et Votienus qu
dem majestatis poenis adfectus est. Cae
sar objectam sibi adversus reos incle
mentiam eo pervicacius amplexus, Aqui
liam adulterii delatam cum Vario Li-
gure, quamquam Lentulus Gaetulicus
consul designatus lege Julia damnasset,
exsilio punivit: Apidiumque Merulam,
'quod in acta divi Augusti non jurave-
'rat,' albo senatorio erasit. Auditae 43
dehinc Lacedaemoniorum et Messenio-
rum legationes, de jure templi Dianae
Limenatidis, quod 'suis à majoribus,
'suaque in terra dicatum.' Lacedaemo-
nii firmabant annalium memoria, vatum-
que carminibus: 'sed Macedonis Phi-

‘ lippi,cum quo bellaſſent,armis ademp-
‘ tum, ac poſt C. Caeſaris et M. Anto-
‘ nii ſententia redditum.’ contra Meſſe-
nii, ‘ veterem inter Herculis poſteros
‘ diviſionem Peloponneſi protulere,ſuo-
‘ que regi Dentheliatem agrum, in quo
‘ id delubrum, ceſſiſſe: monimentaque
‘ ejus rei ſculpta ſaxis, et aere priſco ma-
‘ nere; quod ſi vatum, annalium ad teſ-
‘ timonia vocentur, plures ſibi ac locu-
‘ pletiores eſſe; neque Philippum poten-

[redacted]

reipublicae eorum, ut patriae reliquerat.
Obiere eo anno viri nobiles Cn. Lentu- 44
lus, et L. Domitius. Lentulo ſuper
conſulatum et triumphalia de Gaetulis,
gloriae fuerat bene tolerata paupertas,
dein magnae opes innocenter paratae,
et modeſte habitae. Domitium decora-
vit pater civili bello maris potens, do-
nec Antonii partibus, mox Caeſaris miſ-
ceretur. avus Pharſalica acie, pro op-
timatibus ceciderat; ipſe delectus cui
minor Antonii Octavia genita in matri-
monium daretur. poſt, exercitu flumen
Albim tranſcendit, longius penetrata
Germania, quam quiſquam priorum; eaſ-
que ob res inſignia triumphi adeptus eſt.
obiit et L. Antonius multa claritudine
generis, ſed improſpera; nam patre ejus
Julio Antonio ob adulterium Juliae mor-
te punito, hunc admodum adoleſcentu-
lum ſororis nepotem ſepoſuit Auguſtus
in civitatem Maſſilienſem, ubi ſpecie ſtu-
diorum nomen exſilii tegeretur; habitus
tamen ſupremis honor; oſſaque tumulo
Octaviorum inlata, per decretum ſena-
tus. Iiſdem conſulibus facinus atrox
in citeriore Hiſpania admiſſum a quo-

[redacted]

dam agreſte, nationis Termeſtinae; is praetorem provinciae L. Piſonem pace incurioſum ex improviſo in itinere adortus, uno vulnere in mortem adfecit: ac pernicitate equi profugus, poſtquam ſaltuoſos locos attigerat, dimiſſo equo, per derupta et avia ſequentis fruſtratus eſt; neque diu fefellit; nam prehenſo ductoque per proximos pagos equo, cujus foret cognitum; et repertus, cum tormentis edere conſcios adigeretur; voce magna, ſermone patrio, ' fruſtra ſe in-

[redacted]

pularum, aut ſomno et vino procum-
bere. igitur hoſtes incuria eorum com-
perta, duo agmina parant; quorum alte-
ro populatores invaderentur, alii caſtra
Romana adpugnarent, non ſpe capien-
di, ſed ut clamore, telis, ſuo quiſque pe-
riculo intentus, ſonorem alterius proe-
lii non acciperet; tenebrae inſuper de-
lectae, augendam ad formidinem. ſed
qui vallum legionum tentabant, facile
pelluntur. Thracum auxilia repentino
incurſu territa, cum pars munitionibus
adjacerent, plures extra palarentur, tan-
to infenſius caeſi, quanto ‘ perfugae et
‘ proditores ferre arma ad ſuum patriae-
‘ que ſervitium’ incuſabantur. Poſte- 4
ra die Sabinus exercitum aequo loco oſ-
tendit, ſi barbari ſucceſſu noctis alacres,
proelium auderent; et poſtquam caſtel-
lo, aut conjunctis tumulis non degre-
diebantur, obſidium coepit per praeſidia,
quae opportune jam muniebat: dein foſ-
ſam loricamque contexens, quattuor
millia paſſuum ambitu amplexus eſt: tum
paulatim, ut aquam pabulumque eripe-
ret, contrahere clauſtra, artaque circum
dare: et ſtruebatur agger, unde ſax

haſtae, ignes propinquum jam in ho-
tem jacerentur. ſed nihil aeque quan
ſitis fatigabat, cum ingens multitudo bel-
latorum, imbellium, uno reliquo fonte
uterentur. ſimul equi, armenta (ut mos
barbaris) juxta clauſa, egeſtate pabuli
exanimari: adjacere corpora hominum,
quos vulnera, quos ſitis peremerat: pol-
lui cuncta ſanie, odore, contactu. re-
buſque turbatis, malum extremum diſ-
cordia acceſſit; his deditionem, aliis m
tem, et mutuos inter ſe ic
et erant qui

neſci
tiones
nox n
bido,
certos
circum
' nitus,
' inſidia
' que m
' non in
ri catervi
manualia
bora jacer
et corpori
ſas: quida
cati inferre
ſare, detrah
cominus ni
telis, pellere
congeſtas la
his partae vi
inſignitius fla
ſalus, et adſiſt
conjuges, ear

nimos; nox aliis in audaciam, aliis ad formidinem opportuna; incerti ictus, vulnera improviſa, ſuorum atque hoſtium ignoratio; et montis anfractu repercuſſae velut a tergo voces, adeo cuncta miſcuerant, ut quaedam munimenta Romani quaſi perrupta omiſerint; neque tamen pervaſere hoſtes niſi admodum pauci: ceteros, deleto promptiſſimo quoque aut ſaucio, adpetente jam luce truſere ad ſumma caſtelli; ubi tandem coacta deditio, et proxima ſponte incolarum recepta; reliquis, quo [redacted] obſidio [redacted]

invidiae, ‘ non ejusdem, ait, mactare ‘ divo Augusto victimas, et posteros e‘jus insectari; non in effigies mutas di‘vinum spiritum transfusum; sed ima‘ginem veram coelesti sanguine ortam ‘ intelligere discrimen, suscipere sordes; ‘ frustra Pulchram praescribi, cui sola e‘xitii caussa sit, quod Agrippinam stulte ‘ prorsus ad cultum delegerit, oblita So‘siae ob eadem adflictae.’ audita haec raram occulti pectoris vocem elicuere, correptamque Graeco versu admonuit: ‘ ideo laedi, quia non regnaret.’ Pulchra, et Furnius damnantur. Afer primoribus oratorum additus, divulgato ingenio, et secuta adseveratione Caesaris, qua ‘ suo jure disertum ’ eum appellavit; mox capessendis accusationibus, aut reos tutando, prosperiore eloquentiae quam morum fama fuit: nisi quod aetas extrema multum etiam eloquentiae dempsit, dum fessa mente retinet silentii impatientiam. At Agrippina pervicax 53
irae, et morbo corporis implicata, cum viseret eam Caesar, profusis diu ac per silentium lacrymis, mox invidiam et preces orditur: ‘ subveniret solitudini, da-

‘ ret maritum : habilem adhuc juventam
‘ ſibi, neque aliud probis quam ex ma-
‘ trimonio ſolatium : eſſe in civitate
‘ . . . Germanici conjugem, ac liberos
‘ ejus recipere dignarentur.’ ſed Cae-
ſar non ignarus quantum ex republica
peteretur ; ne tamen offenſionis aut me-
tus manifeſtus foret, ſine reſponſo, quam-
quam inſtantem, reliquit. id ego a ſcrip-
toribus annalium non traditum, repperi
in commentariis Agrippinae filiae: quae
Neronis principis mater, vitam ſuam et
54 caſus ſuorum poſteris memoravit. Ce-
terum Sejanus moerentem et improvi-
dam altius perculit, immiſſis qui per ſpe-
ciem amicitiae monerent ‘ paratum ei
‘ venenum, vitandas ſoceri epulas.’ at-
que illa ſimulationum neſcia, cum prop-
ter diſcumberet, non vultu aut ſermone
flecti, nullos attingere cibos ; donec ad-
vertit Tiberius forte, an quia audive-
rat ; idque quo acrius experiretur, po-
ma ut erant adpoſita laudans, nurui ſua
manu tradidit ; aucta ex eo ſuſpicio A-
grippinae, et intacta ore, ſervis trami-
ſit ; nec tamen Tiberii vox coram ſecu-
ta, ſed obverſus ad matrem, ‘ non mi-

'rum, ait, si quid severius in eum stat-
'isset, a qua veneficii insimularetur.' in-
de rumor, 'parari exitium; neque i
'imperatorem palam audere, secretum
'ad perpetrandum quaeri.' Sed Caesar quo famam averteret, adesse frequens senatui, legatosque Asiae ambigentes 'quanam in civitate templum statueretur,' pluris per dies audivit. undecim urbes certabant pari ambitione, viribus diversae; neque multum inter se distantia memorabant, 'de vetustate generis, studio in populum Romanum per bella Persi et Aristonici aliorumque regum.' verum Hypaepeni Trallianique Laodicenis et Magnetibus simul tramissi, ut parum validi. ne Ilienses quidem, cum 'parentem urbis Romae Trojam' referrent, nisi antiquitatis gloria pollebant; paulum addubitatum, quod Halicarnassii 'mille et ducentos per annos nullo motu terrae nutavisse sedes suas, vivoque in saxo fundamenta templi adseveraverant.' Pergamenos (eo ipso nitebantur) aede Augusto ibi sita, satis adeptos creditum. Ephesii, Milesiique, hi Apollinis, illi Dianae caerimo-

nia occupavisse civitates visi. ita Sardianos inter, Smyrnaeosque deliberatum. Sardiani decretum Etruriae recitavere, ut consanguinei; nam ‘Tyrrhenum Lydumque Atye rege genitos, ob multitudinem divisisse gentem: Lydum patriis in terris resedisse; Tyrrheno datum novas ut conderet sedes; et ducum e nominibus indita vocabula, illis per Asiam, his in Italia: auctamque adhuc Lydorum opulentiam, missis in

[redacted]

‘ dum tamen ad ſummum elatis, ſtante
‘ adhuc Punica urbe, et validis per A-
‘ ſiam regibus; ſimul L. Sullam teſtem
‘ adſerebant, graviſſimo in diſcrimine e-
‘ xercitus, ob aſperitatem hiemis, et pe-
‘ nuriam veſtis, cum id Smyrnam in
‘ concionem nunciatum foret, omnes
‘ qui adſtabant detraxiſſe corpori teg-
‘ mina, noſtriſque legionibus miſiſſe.’
ita rogati ſententiam patres, Smyrnaeos
praetulerunt. cenſuitque Vibius Mar-
ſus, ‘ ut M. Lepido, cui ea provincia ob-
‘ venerat, ſuper numerum legaretur qui
‘ templi curam ſuſciperet;’ et quia Le-
pidus ipſe deligere per modeſtiam abnu-
ebat, Valerius Naſo e praetoriis ſorte
miſſus eſt. Inter quae diu meditato, 57
prolatoque ſaepius conſilio, tandem Cae-
ſar in Campaniam, ſpecie dedicandi tem-
plum apud Capuam Jovi, apud Nolam
Auguſto; ſed certus procul urbe dege-
re. cauſſam abſceſſus, quamquam ſe-
cutus plurimos auctorum ad Sejani ar-
tes rettuli; quia tamen caede ejus patra-
ta, ſex poſtea annos pari ſecreto con-
junxit, plerumque permoveor, num ad
ipſum referri verius ſit, ſaevitiam ac li-

bidinem cum factis promeret, locis occultantem. erant qui crederent in ſenectute quoque corporis habitum pudori fuiſſe; quippe illi praegracilis et incurva proceritas, nudus capillo vertex, ulceroſa facies, ac plerumque medicaminibus interſtincta; et Rhodi ſecreto, vitare coetus, recondere voluptates inſuerat. traditur etiam matris impotentia extruſum, quam dominationis ſociam aſpernabatur, neque depellere pote- [redacted]

de exitii cauſſa multis fuit, properum fi-
nem vitae conjectantibus, vulgantibuſ-
que; neque enim tam incredibilem ca-
ſum providebant, ut undecim per annos
libens patria careret. mox patuit breve
confinium artis, et falſi; veraque quam
obſcuris tegerentur; nam 'in urbem non
'regreſſurum,' haud forte dictum: cete-
rorum neſcii egere, cum propinquo ru-
re, aut litore, et ſaepe moenia urbis ad-
ſidens, extremam ſenectam compleve-
rit. Ac forte illis diebus oblatum Cae- 59
ſari anceps periculum, auxit vana ru-
moris; praebuitque ipſi materiem, cur
amicitiae conſtantiaeque Sejani magis fi-
deret. veſcebantur in villa cui vocabu-
lum Speluncae, mare Amuclanum inter
Fundanoſque montes, nativo in ſpecu;
ejus os lapſis repente ſaxis, obruit quoſ-
dam miniſtros: hinc metus in omnes,
et fuga eorum qui convivium celebra-
bant. Sejanus genu, vultuque et mani-
bus ſuper Caeſarem ſuſpenſus, oppoſuit
ſeſe incidentibus: atque habitu tali re-
pertus eſt a militibus qui ſubſidio vene-
rant. major ex eo; et quamquam exi-
tioſa ſuaderet, ut non ſui anxius, cum

ſide audiebatur. adſimulabatque judicis partes adverſus Germanici ſtirpem, ſubditis qui accuſatorum nomina ſuſtinerent, maximeque inſectarentur Neronem proximum ſucceſſioni, et quamquam modeſta juventa, plerumque tamen quid in praeſentiarum conduceret oblitum; dum a libertis et clientibus apiſcendae potentiae properis exſtimulatur, ' ut erectum et fidentem animi oſ- ' tenderet: velle id populum Romanum:

[redacted]

u loqueretur, seu taceret juvenis, cri-
ıen ex silentio, ex voce; ne nox qui-
lem secura, cum uxor vigilias, som-
nos, suspiria matri Liviae, atque illa Se-
jano patefaceret; qui fratrem quoque
Neronis Drusum traxit in partes, spe
objecta principis loci, si priorem aeta-
te et jam labefactum demovisset. atrox
Drusi ingenium, super cupidinem po-
tentiae, et solita fratribus odia, accende-
batur invidia, quod mater Agrippina
promptior Neroni erat; neque tamen Se-
janus ita Drusum fovebat, ut non in e-
um quoque semina futuri exitii medita-
retur; gnarus praeferocem, et insidiis
magis opportunum. Fine anni excessi-
sere insignes viri, Asinius Agrippa, cla-
ris majoribus quam vetustis, vitaque non
degener; et Q. Haterius familia senato-
ria, eloquentiae quoad vixit celebratae:
monimenta ingenii ejus haud perinde
retinentur. scilicet impetu magis, quam
cura vigebat; utque aliorum meditatio
et labor in posterum valescit; sic Hate-
rii canorum illud et profluens, cum ipso
simul exstinctum est. M. Licinio L. Cal-
purnio consulibus ingentium bellorum

adem aequavit malum improvisum; ejus
iitium simul et finis extitit. nam coep-
› apud Fidenum amphitheatro, Atili-
s quidam libertini generis, quo specta-
ılum gladiatorum celebraret; neque
ındamenta per solidum subdidit, neque
rmis nexibus ligneam compagem su-
erstruxit: ut qui non abundantia pe-
ıniae, nec municipali ambitione, sed in
ordida mercede id negotium quaesivis-
:t. adfluxere avidi talium, imperitante

incerto metus. Ut coe
obruta; concursus ad ex
plectentium, osculantium
tamen, si confusior facies
aut aetas, errorem adgno
rat. quinquaginta homi
casu debilitata vel obtrita
que in posterum senatusc
' quis gladiatorium mun
' minor quadringentorun
' neve amphitheatrum im
' solo firmitatis spectatae
exsilium actus est. ceter
tem cladem patuere proc
fomenta, et medici passim
que urbs per illos dies, qua

'conſilium abſentiae,' qui mos vulgo, fortuita ad culpam trahentes; ni Caeſar obviam iſſet, tribuendo pecunias ex modo detrimenti. actaeque ei grates apud ſenatum, ab inluſtribus; ſamaque apud populum, quia ſine ambitione, aut proximorum precibus, ignotos etiam et ultro accitos munificentia juverat. adduntur ſententiae, ut mons Caelius in poſterum Auguſtus appellaretur: quando cunctis circumflagrantibus, ſola Tiberii [redacted]

quis alius regum dedit; nam ſcriptores in eo diſſentiunt; cetera non ambigua ſunt, magnas eas copias per plana etiam ac foro propinqua habitaſſe, unde Thuſcum vicum e vocabulo advenarum dictum. Sed ut ſtudia procerum, et lar- 66
gitio principis adverſum caſum ſolatium tulerant; ita accuſatorum major in dies et infeſtior vis ſine levamento graſſabatur: corripueratque Varum Quinctilium divitem et Caeſari propinquum, Domitius Afer, Claudiae Pulchrae matris ejus condemnator; nullo mirante, quod diu egens, et parto nuper praemio male uſus, plura ad flagitia accingeretur. Publium Dolabellam ſocium delationis exſtitiſſe, miraculo erat, quia claris majoribus, et Varo connexus, ſuam ipſe nobilitatem, ſuum ſanguinem perditum ibat. reſtitit tamen ſenatus, et 'opperiendum imperatorem' cenſuit: quod unum, urgentium malorum ſuffugium in tempus erat. At Caeſar dedi- 67
catis per Campaniam templis, quamquam edicto monuiſſet, 'ne quis quietem ejus inrumperet,' concurſuſque oppidanorum diſpoſito milite prohibe-

rentur; peroſus tamen municipia, et colonias, omniaque in continenti ſita, Capreas ſe in inſulam abdidit, trium millium freto ab extremis Surrentini promontorii dijunctam. ſolitudinem ejus placuiſſe maxime crediderim, quoniam importuoſum circa mare, et vix modicis navigiis pauca ſubſidia; neque adpulerit quiſquam, niſi gnaro cuſtode; coeli temperies hieme mitis, objectu montis quo ſaeva ventorum arcentur: aeſtas in [redacted]

ab illis, velut pararent, c
Junio Silano et Silio Ner
foedum anni principium i
in carcerem inluſtri equite
tio Sabino, ob amicitiam
neque enim omiſerat conj
que ejus percolere, ſectat
mes in publico, poſt tot c
eoque apud bonos laudat
iniquis. hunc Latinius La
us Cato, Petilius Rufus, M
tura functi adgrediuntur,
ſulatus; ad quem non niſi
aditus: neque Sejani volu
lere quaerebatur. compoſ
ſos, ut Latiaris, qui mod

' ſet:' ſimul honora de Germanico, Agrippinam miſerans, diſſerebat. et poſtquam Sabinus, ut ſunt molles in calamitate mortalium animi, effudit lacrymas, junxit queſtus; audentius jam onerat Sejanum, ſaevitiam, ſuperbiam, ſpes ejus; ne in Tiberium quidem convicio abſtinet. iique ſermones, tamquam vetita miſcuiſſent, ſpeciem arctae amicitiae facere. ac jam ultro Sabinus quaerere Latiarem, ventitare domum, dolores ſu-
9 os quaſi ad fidiſſimum deferre. Conſultant quos memoravi, quonam modo ea plurium auditu acciperentur; nam loco, in quem coibatur, ſervanda ſolitudinis facies; et ſi pone fores adſiſterent, metus viſus, ſonitus, aut forte ortae ſuſpicionis erat. tectum inter et laquearia, tres ſenatores, haud minus turpi latebra quam deteſtanda fraude, ſeſe abſtrudunt, foraminibus et rimis aurem admovent. interea Latiaris repertum in publico Sabinum, velut recens cognita narraturus, domum et in cubiculum trahit; praeteritaque et inſtantia, quorum adfatim copia, ac novos terrores cumulat. eadem ille, et diutius, quanto moeſta, ubi ſe-

mel prorupere, difficilius reticentur.
perata inde accusatio, missisque ad
sarem litteris, ordinem fraudis, su
que ipsi dedecus narravere. non s
magis anxia et pavens civitas, egens
versum proximos, congressus, colloqu
notae ignotaeque aures vitari: eti
muta atque inanima, tectum et pariet
circumspectabantur. Sed Caesar solem
nia incipientis anni Kalendis Januarii
epistola precatus; vertit in Sabinum,
'corruptos quosdam libertorum, et pe-
'titum se' arguens, ultionemque haud
obscure poscebat; nec mora, quin de-
cerneretur: et trahebatur damnatus;
quantum obducta veste et adstrictis fau-
cibus niti poterat, clamitans, 'sic incho-
'ari annum, has Sejano victimas cadere;'
quo intendisset oculos, quo verba acci-
derent, fuga, vastitas: deseri itinera, fo-
ra: et quidam regrediebantur, ostenta-
bantque se rursum, id ipsum paventes,
quod timuissent. 'quem enim diem va-
'cuum poena, ubi inter sacra et vota,
'quo tempore verbis etiam profanis ab-
'stineri mos esset, vincla et laqueus in-
'ducantur? non prudentem Tiberium

‘ tantam invidiam adiisse? quaesitum ‘ meditatumque, ne quid impedire cre‘ datur, quo minus novi magistratus, ‘ quo modo delubra et altaria, sic carce‘ rem recludant.’ secutae insuper litterae, grates agentis, ‘ quod hominem in‘ fensum reipublicae punivissent:’ adjecto, ‘ trepidam sibi vitam, suspectas in‘ imicorum insidias,’ nullo nominatim compellato: neque tamen dubitabatur in Neronem et Agrippinam intendi. Ni

[redacted]

que Tiberius, ut rebatur,
ſuis quam diſſimulationem
aegrius accepit recludi qu
ſed mitigavit Sejanus, non
verum ut cunctationes pri
rentur; gnarus lentum in
ubi prorupiſſet, triſtibus di
facta conjungere. per idem
lia mortem obiit, quam nept
tus convictam adulterii dan
projeceratque in inſulam T
haud procul Apulis litoribus;
ginti annis exſilium toleravit, A
ope ſuſtentata: quae florentes
nos cum per occultum ſubvertiſ
ſericordiam erga adflictos palam
tabat. Eodem anno Friſii Tra
nanus populus pacem exuere, noſtr
gis avaritia, quam obſequii impatie
tributum iis Druſus juſſerat modic
pro anguſtia rerum, 'ut in uſus mil
'res, coria boum penderent:' non
tenta cujuſquam cura, quae firmitud
quae menſura; donec Olennius e pri
mipilaribus, regendis Friſiis impoſitu
terga urorum delegit, quorum ad for
mam acciperentur. id aliis quoque

[redacted]

tionibus arduum, apud Germanos difficilius tolerabatur, quis ingentium belluarum feraces ſaltus, modica domi armenta ſunt. ac primo boves ipſos, mox agros, poſtremo corpora conjugum aut liberorum, ſervitio tradebant. hinc ira et queſtus; et poſtquam non ſubveniebat, remedium ex bello; rapti qui tributo aderant milites, et patibulo adfixi. Olennius infenſos fuga praevenit, receptus caſtello cui nomen Flevum: et

[redacted]

mel prorupere, difficilius reticentur. properata inde accuſatio, miſſiſque ad Caeſarem litteris, ordinem fraudis, ſuumque ipſi dedecus narravere. non alias magis anxia et pavens civitas, egens adverſum proximos, congreſſus, colloquia, notae ignotaeque aures vitari: etiam muta atque inanima, tectum et parietes circumſpectabantur. Sed Caeſar ſolem- 70
nia incipientis anni Kalendis Januariis epiſtola precatus; vertit in Sabinum, ‘corruptos quoſdam libertorum, et petitum ſe’ arguens, ultionemque haud obſcure poſcebat; nec mora, quin decerneretur: et trahebatur damnatus; quantum obducta veſte et adſtrictis faucibus niti poterat, clamitans, ‘ſic inchoari annum, has Sejano victimas cadere;’ quo intendiſſet oculos, quo verba acciderent, fuga, vaſtitas: deſeri itinera, fora: et quidam regrediebantur, oſtentabantque ſe rurſum, id ipſum paventes, quod timuiſſent. ‘quem enim diem vacuum poena, ubi inter ſacra et vota, quo tempore verbis etiam profanis abſtineri mos eſſet, vincla et laqueus inducantur? non prudentem Tiberium

'tantam invidiam adiisse? quaesitum 'meditatumque, ne quid impedire credatur, quo minus novi magistratus, 'quo modo delubra et altaria, sic carcerem recludant.' secutae insuper litterae, grates agentis, 'quod hominem infensum reipublicae punivissent:' adjecto, 'trepidam sibi vitam, suspectas inimicorum insidias,' nullo nominatim compellato: neque tamen dubitabatur in Neronem et Agrippinam intendi. Ni mihi destinatum foret, suum quaeque in annum referre, avebat animus anteire, statimque memorare exitus, quos Latinius atque Opsius ceterique flagitii ejus repertores habuere, non modo postquam C. Caesar rerum potitus est, sed incolumi Tiberio: qui scelerum ministros, ut perverti ab aliis nolebat; ita plerumque satiatus, et oblatis in eandem operam recentibus, veteres et praegraves adflixit: verum has atque alias sontium poenas, in tempore trademus. tum censuit Asinius Gallus, cujus liberorum Agrippina matertera erat, 'petendum a 'principe, ut metus suos senatui fateretur, amoverique sineret.' nullam ae-

sociales, equitesque legionum subsidio
missos. tum tres leves cohortes; ac rur-
sum duae; dein tempore interjecto, ala-
rius eques immissus; satis validi si simul
incubuissent; per intervallum adventan-
tes, neque constantiam addiderant tur-
batis, et pavore fugientium aufereban-
tur. Cethego Labeoni legato quintae
legionis, quod reliquum auxiliorum tra-
dit; atque ille dubia suorum re, in an-
ceps tractus, missis nuntiis vim legio-
num implorabat; prorumpunt quintani
ante alios, et acri pugna hoste pulso, re-
cipiunt cohortis alasque fessas vulneri-
bus. neque dux Romanus ultum iit, aut
corpora humavit; quamquam multi tri-
bunorum praefectorumque et insignes
centuriones cecidissent. mox compers-
tum a transfugis, nongentos Romano-
rum apud lucum, quem Baduhennae vo-
cant, pugna in posterum extracta, con-
fectos: et aliam quadringentorum ma-
num, occupata Cruptoricis quondam sti-
pendiarii villa, postquam proditio me-
tuebatur, mutuis ictibus procubuisse.
Clarum inde inter Germanos Frisium 7.
nomen: dissimulante Tiberio damna, ne

[redacted]

ANNALIUM

LIBRI QUINTI

BREVIARIUM.

Livia Augusta moritur: eoque Sejani potentia crescit. Agrippina et Nero Principis litteris accusantur. nec multò post Sejanus ipse, detectâ cupidine imperii, perverti-

[redacted]

ANNALIU

LIBER QUINTUS.

C. RUBELLIO GEMINO. }
C. FUFIO GEMINO. }
M. VINUCIO QUARTINO. }
C. CASSIO LONGINO. } CO
TIBERIO CAESARE V. }
L. AELIO SEIANO. }

Rubellio et Fufio consulibus, q
rum utrique Geminus cognom
tum erat, Julia Augusta mortem ob
aetate extrema, nobilitatis per Clau
am familiam, et adoptione Liviorum
liorumque clarissimae; primum ei n
trimonium et liberi fuere cum Tibe
Nerone, qui bello Perusino profug
pace inter Sex. Pompejum ac trium
ros pacta in urbem rediit. exin Cae
cupidine formae aufert marito, incert
an invitam, adeo properus, ut ne spat

quidem ad enitendum dato, penatibus ſuis gravidam induxerit. nullam poſthac ſubolem edidit: ſed ſanguini Auguſti per conjunctionem Agrippinae et Germanici adnexa, communes pronepotes habuit. ſanctitate domus priſcum ad morem, comis ultra quam antiquis feminis probatum, mater impotens, uxor facilis, et cum artibus mariti, ſimulatione filii bene compoſita. funus ejus modicum, teſtamentum diu inritum fuit; laudata eſt pro roſtris a C. Caeſare pro-

[redacted]

quarum apud praepotentes in longum memoria eſt. Ceterum ex eo praerupta 3
jam et urgens dominatio; nam incolumi Auguſta, erat adhuc perfugium, quia Tiberio inveteratum erga matrem obſequium; neque Sejanus audebat auctoritati parentis anteire; tunc velut frenis exſoluti proruperunt: miſſaeque in Agrippinam ac Neronem litterae, quas pridem adlatas et cohibitas ab Auguſta credidit vulgus; haud enim multum poſt mortem ejus recitatae ſunt; verba inerant quaeſita aſperitate: ſed non arma, non rerum novarum ſtudium; ‘ amores ‘ juvenum, et impudicitiam’ nepoti objectabat; in nurum ne id quidem confingere auſus, ‘ adrogantiam oris et con‘ tumacem animum’ incuſavit, magno ſenatus pavore ac ſilentio: donec pauci, quîs nulla ex honeſto ſpes, (et publica mala ſingulis in occaſionem gratiae trahuntur) ‘ ut referretur’ poſtulavere, promptiſſimo Cotta Meſſallino cum atroci ſententia: ſed aliis a primoribus, maximeque a magiſtratibus trepidabatur: quippe Tiberius, etſi inſenſe invectus, cetera ambigua reliquerat. Fuit 4

in senatu Junius Rusticus, componendis patrum actis delectus a Caesare, eoque meditationes ejus introspicere creditus: is fatali quodam motu (neque enim ante specimen constantiae dederat) seu prava solertia, dum imminentium oblitus incerta pavet, inserere se dubitantibus ac monere consules ' ne relationem inciperent: ' disserebatque, ' brevibus momentis summa ' verti posse, quandoque germanicis ti-

‘ rum imagines pro vexillis secuti fo-
‘ rent, duces imperatoresque deligerent!’
Igitur Caesar repetitis adversum nepo- 5
tem et nurum probris, increpitaque per
edictum plebe, questus apud patres, ‘quod
‘ fraude unius senatoris imperatoria ma-
‘ jestas elusa publice foret; integra ta-
‘ men sibi cuncta’ postulavit: nec ultra
deliberatum, quo minus non quidem ex-
trema decernerent, id enim vetitum, sed
‘ paratos ad ultionem vi principis im-
‘ pediri’ testarentur. Quattuor et qua- 6
draginta orationes super ea re habitae,
ex quîs ob metum paucae; plures ad-
suetudine, * ‘ mihi pudorem aut Sejano
‘ invidiam allaturum censui. ver-
‘ sa est fortuna, et ille quidem qui col-
‘ legam et generum adsciverat, sibi ig-
‘ noscit; ceteri quem per dedecora fo-
‘ vere, cum scelere insectantur; * mise-
‘ rius sit ob amicitiam accusari, an ami-
‘ cum accusare haud discreverim; * non
‘ crudelitatem, non clementiam cujus-
‘ quam experiar, sed liber et mihi ipsi
‘ probatus antibo periculum. vos ob-
‘ testor, ne memoriam nostri per moe-
‘ rorem quam laeti retineatis, adjicien-

'do me quoque iis,qui ſine egregio pub-
7 'lica mala effugerunt.' Tunc ſingulos ut cuique adſiſtere,adloqui animus erat, retinens aut dimittens partem diei abſumpſit, multoque adhuc coetu, et cunctis intrepidum vultum ejus ſpectantibus, cum ſupereſſe tempus noviſſimis crederent, gladio quem ſinu abdiderat incubuit. neque Caeſar ullis criminibus aut probris defunctum inſectatus eſt,cum in Blaeſum multa foedaque incuſaviſſet.
8 Relatum inde de P. Vitellio et Pomponio Secundo; illum indices arguebant, 'clauſtra aerarii cui praefectus erat, et 'militarem pecuniam rebus novis obtuliſſe:' huic a Conſidio praetura functo objectabatur 'Aelii Galli amicitia, 'qui punito Sejano, in hortos Pomponii quaſi fidiſſimum ad ſubſidium perfugiſſet;' neque aliud periclitantibus auxilii, quam in fratrum conſtantia fuit, qui vades exſtitere; mox crebris prolationibus ſpem ac metum juxta gravatus Vitellius, petito per ſpeciem ſtudiorum ſcalpro, levem ictum venis intulit, vitamque aegritudine animi finivit. at Pomponius multa morum elegantia, et

ingenio inluſtri, dum adver
nam aequus tolerat, Tiberio
fuit. Placitum poſthac ‘ ut in
‘ Sejani liberos adverteretur ;
cente quamquam plebis ira, ac
per priora ſupplicia lenitis. igi
tantur in carcerem, filius immin
intelligens ; puella adeo neſcia,
bro interrogaret, ‘ quod ob delict
‘ quo traheretur? neque facturam
‘ et poſſe ſe puerili verbere moneri
dunt temporis ejus auctores, ‘ qui
‘ umvirali ſupplicio affici virginem
‘ auditum habebatur, a carnifice la
‘ um juxta compreſſam: exin obliſis
‘ cibus, id aetatis corpora in Gemon
‘ abjecta’. Per idem tempus Aſia atque
chaja exterritae ſunt, acri magis qua
diuturno rumore, ‘ Druſum Germani
‘ filium apud Cycladas inſulas, mox i
‘ continenti viſum;’ et erat juvenis haud
diſpari aetate, quibuſdam Caeſaris liber-
tis, velut agnitus, per dolumque comi-
tantibus. alliciebantur ignari, fama no-
minis, et promptis Graecorum animis
ad nova et mira : ‘ quippe lapſum cuſto-
dia pergere ad paternos exercitus, Ae-

'gyptum aut Syriam invaſurum,' fingebant ſimul, credebantque; jam juventutis concurſu, jam publicis ſtudiis frequentabatur, laetus praeſentibus, et inanium ſpe; cum auditum id Poppaeo Sabino. is Macedoniae tum intentus, Achajam quoque curabat. igitur quo vera ſeu falſa anteiret, Toronaeum Thermaeumque ſinum praefeſtinans, mox Euboeam Aegaei maris inſulam, et Piraeeum Atticae orae, dein Corinthienſe

[redacted]

'conjurationis' ad disquisitio
hebat. multisque patrum oram
nerent odia in perniciem itum
re infensi ac minitantes, done
tratu abirent.

ANNALIUM

LIBRI SEXTI

BREVIARIUM.

Tiberii arcanae et foedae libidines. multorum accusationes: interque eos M. Terentii equitis R.. cujus libera et egregia de- [redacted]

thorum legati in urbem
regem petendum ; et T
inde alterum misit. L.
praefectus : ejusque inge
ter Armenios et Partho
no exutus, et in Scythi
Teridates sufficitur Vite
mis. at Romae illustriu
mortes. Clitae Cappad
belles et repressi. Teri
procerum pellitur, et A
num iterum accitur. I
atrox: quod Caesar liber
vit. Tiberii deliberatio
jusque morbus et mors.
circiter sex.

ANNALIUM

LIBER SEXTUS.

CN. DOMITIO, }
M. FURIO CAMILLO }
SER. SULPICIO GALBA, }
[redacted]

turi simulans: et saepe in propinqua digressus, aditis juxta Tiberim hortis, saxa rursum et solitudinem maris repetiit, pudore scelerum et libidinum: quibus adeo indomitis exarserat, ut more regio pubem ingenuam stupris pollueret; nec formam tantum et decora corpora; sed in his modestam pueritiam, in aliis imagines majorum, incitamentum cupidinis habebat; tuncque primum ignota ante vocabula reperta sunt, sellariorum et spintriarum, ex foeditate loci ac multiplici patientia; praepositique servi qui quaererent, pertraherent, dona in promptos, minas adversum abnuentes; et si retinerent propinquus aut parens, vim, raptus, suaque ipsi libita velut in captos exercebant. At Romae 2 principio anni, quasi recens cognitis Liviae flagitiis, ac non pridem etiam punitis, atroces sententiae dicebantur in effigies quoque ac memoriam ejus: et 'bona Sejani ablata aerario, ut in fiscum 'cogerentur,' tamquam referret. Scipiones haec, et Silani, et Cassii, iisdem ferme aut paulum immutatis verbis adseveratione multa censebant; cum repen-

te Togonius Gallus, dum ignobilitatem suam magnis nominibus inserit, per deridiculum auditur. nam principem orabat ' deligere senatores, ex quis viginti ' sorte ducti et ferro accincti, quotiens cu- ' riam inisset, salutem ejus defenderent;' crediderat nimirum epistolae, ' subsidio si- ' bi alterum ex consulibus poscentis, ut ' tutus a Capreis urbem peteret.' Tiberius tamen ludibria seriis permiscere solitus egit gratis benevolentiae patrum: ' sed

[redacted]

'set; reppperisse prorsus quod divus Au-
'gustus non providerit; an potius dis-
'cordiam et seditionem a satellite Seja-
'ni quaesitam? qua rudes animos nomi-
'ne honoris, ad corrumpendum mili-
'tiae morem propelleret;' hoc pretium Gallio meditatae adulationis tulit, statim curia, deinde Italia exactus: et quia incusabatur facile toleraturus exsilium, delecta Lesbo, insula nobili et amoena, retrahitur in urbem, custoditurque domibus magistratuum. iisdem litteris Caesar Sextium Paconianum praetorium perculit, magno patrum gaudio, audacem, maleficum, omnium secreta rimantem, delectumque a Sejano, cujus ope dolus C. Caesari pararetur; quod postquam patefactum, prorupere concepta pridem odia, et summum supplicium decernebatur, ni professus indicium foret.
Ut vero Latinium Latiarem ingressus 4
est, accusator ac reus juxta invisi, gratissimum spectaculum praebebatur. Latiaris, ut rettuli, praecipuus olim circumveniendi Titii Sabini, et tunc luendae poenae primus fuit. inter quae Haterius Agrippa consules anni prioris in-

vaſit, ‘ cur mutua accuſatione intenta, ‘ nunc ſilerent? metum prorſus et noxi‘ am conſcientiae pro foedere haberi; at ‘ non patribus reticenda quae audiviſ‘ ſent.’ Regulus ‘ manere tempus ulti‘ onis, ſeque coram principe exſecutu‘ rum:’ Trio ‘ aemulationem inter col‘ legas, et ſi qua diſcordes jeciſſent, me‘ lius oblitterari,’ reſpondit. urgente Agrippa, Sanquinius Maximus e conſularibus oravit ſenatum, ‘ ne curas im‘ peratoris, conquiſitis inſuper acerbita‘ tibus augerent: ſufficere ipſum ſtatu‘ endis remediis;’ ſic Regulo ſalus, et Trioni dilatio exitii quaeſita. Haterius inviſior fuit, quia ſomno aut libidinoſis vigiliis marcidus, et ob ſegnitiam, quamvis crudelem principem non metuens, inluſtribus viris perniciem inter ganeam

5 ac ſtupra meditabatur. Exin Cotta Meſſallinus ſaeviſſimae cujuſque ſententiae auctor, eoque inveterata invidia, ubi primum facultas data, arguitur pleraque; C. Caeſarem quaſi inceſtae virilitatis, et cum die natali Auguſtae inter ſacerdotes epularetur, * novendialem eam caenam dixiſſe: querenſque de potentia Ma-

nii Lepidi, ac L. Arruntii, cum quibus ob rem pecuniariam disceptabat, addidisse, 'illos quidem senatus, me autem 'tuebitur Tiberiolus meus'; neque cuncta a primoribus civitatis revincebatur: iisque instantibus ad imperatorem provocavit; nec multo post litterae adferuntur, quibus in modum defensionis, repetito 'inter se atque Cottam amicitiae principio, crebrisque ejus officiis' commemoratis, 'ne verba prave detorta, neu convivalium fabularum simplicitas in crimen duceretur,' postulavit.
Insigne visum est earum Caesaris litterarum initium; nam his verbis exorsus est: 'quid scribam vobis, patres conscripti, aut quomodo scribam, aut quid omnino non scribam hoc tempore, dii me deaeque pejus perdant quam perire me quotidie sentio, si scio.' adeo facinora atque flagitia sua ipsi quoque in supplicium verterant. neque frustra praestantissimus sapientiae firmare solitus est, si recludantur tyrannorum mentes, posse aspici laniatus et ictus; quando ut corpora verberibus, ita saevitia, libidine, malis consultis, animus dilace- 6

retur; quippe Tiberium non fortuna, non ſolitudines protegebant, quin tormenta pectoris ſuaſque ipſe poenas fateretur. Tum facta patribus poteſtate ſtatuendi de ‘ Caeciliano ſenatore, qui ‘ plurima adverſum Cottam prompſe‘ rat, placitum eandem poenam inroga‘ ri, quam in Aruſejum et Sanquinium ‘ accuſatores L. Arruntii;’ quo non aliud honorificentius Cottae evenit, qui nobilis quidem, ſed egens ob luxum, per [redacted]

notis, quid repens aut vetustate obscurum: perinde in foro, in convivio, quaqua de re locuti incusabantur, ut quis praevenire et reum destinare properat; pars ad subsidium sui, plures infecti quasi valetudine et contactu. sed Minucius et Servaeus damnati, indicibus accessere. tractique sunt in casum eundem Julius Africanus e Santonis Gallica civitate; Sejus Quadratus: originem non repperi. neque sum ignarus, a plerisque scriptoribus omissa multorum pericula et poenas, dum copia fatiscunt; aut quae ipsis nimia et moesta fuerant, ne pari taedio lecturos adficerent, verentur. nobis pleraque digna cognitu obvenere, quamquam ab aliis incelebrata. Nam ea tempestate qua Sejani amicitiam ceteri falso exuerant, ausus est eques Romanus M. Terentius ob id reus, amplecti, ad hunc modum apud senatum ordiendo: ' fortunae quidem meae fortasse ' minus expediat adgnoscere crimen, ' quam abnuere; sed utcunque casura ' res est; fatebor et fuisse me Sejano a' micum, et ut essem expetisse; et post' quam adeptus eram, laetatum. vide-

‘ ram collegam patris regendis praeto-
‘ riis cohortibus; mox urbis et militiae
‘ munia ſimul obeuntem; illius propin-
‘ qui et adfines honoribus augebantur;
‘ ut quiſque Sejano intimus, ita ad Cae-
‘ ſaris amicitiam validus: contra quibus
‘ infenſus eſſet, metu ac ſordibus con-
‘ flictabantur; nec quemquam exemplo
‘ adſumo: cunctos qui noviſſimi conſilii
‘ expertes fuimus, meo unius diſcrimi-
‘ ne defendam. non enim Sejanum Vul-

[redacted]

'Sejani diem, sed sedecim annos cogitaveritis; etiam Satrium atque Pomponium venerabamur: libertis quoque ac janitoribus ejus notescere, pro magnifico accipiebatur. quid ergo? indistincta haec defensio et promiscua dabitur? imo justis terminis dividatur; insidiae in rempublicam, consilia caedis adversum imperatorem, puniantur: de amicitia et officiis idem finis et te Caesar et nos absolverit.' Constantia orationis, et quia repertus erat qui efferret quae omnes animo agitabant, eo usque potuere, ut accusatores ejus, additis quae ante deliquerant, exsilio aut morte multarentur. secutae dehinc Tiberii litterae in Sex. Vestilium praetorium, quem Druso fratri percarum in cohortem suam transtulerat; caussa offensionis Vestilio fuit, seu composuerat quaedam in C. Caesarem ut impudicum, sive ficto habita fides; atque ob id convictu principis prohibitus, cum senili manu ferrum tentavisset, obligavit venas: precatusque per codicillos, immiti rescripto, venas resolvit. acervatim ex eo Annius Pollio, Appius Silanus, Scauro Mamer-

eo ſimul ac Sabino Calviſio, majeſtatis poſtulantur, et Vinicianus Pollioni patri adjiciebatur, clari genus, et quidam ſummis honoribus; contremuerantque patres; nam quotus quiſque adfinitatis, aut amicitiae tot inluſtrium virorum, expers erat? ni Celſus urbanae cohortis tribunus, tum inter indices, Appium et Calviſium diſcrimini exemiſſet. Caeſar Pollionis, ac Viniciani Scaurique cauſſam ut ipſe cum ſenatu noſceret, diſtu-

[redacted]

tanta claritudine, fato obiit; nullius ſervilis ſententiae ſponte auctor, et quotiens neceſſitas ingrueret, ſapienter moderans. patrem ei Cenſorium fuiſſe memoravi: aetas ad octogeſimum annum proceſſit: decus triumphale in Thracia meruerat; ſed praecipua ex eo gloria, quod praefectus urbi recens, continuam poteſtatem et inſolentia parendi graviorem, mire temperavit. Namque antea 11
profectis domo regibus, ac mox magiſtratibus, ne urbs ſine imperio foret, in tempus deligebatur qui jus redderet, ac ſubitis mederetur; feruntque ab Romulo Dentrem Romulium, poſt ab Tullo Hoſtilio Numam Marcium, et ab Tarquinio Superbo Spurium Lucretium impoſitos; dein conſules mandabant; duratque ſimulacrum, quotiens ob ferias Latinas praeficitur qui conſulare munus uſurpet. ceterum Auguſtus bellis civilibus Cilnium Maecenatem equeſtris ordinis, cunctis apud Romam atque Italiam praepoſuit. mox rerum potitus, ob magnitudinem populi, ac tarda legum auxilia, ſumpſit e conſularibus qui coërceret ſervitia, et quod civium auda-

cia, turbidum nisi vim metuat; primusque Messalla Corvinus eam potestatem, et paucos intra dies finem accepit, quasi nescius exercendi. tum Taurus Statilius, quamquam provecta aetate, egregie toleravit. dein Piso viginti per annos pariter probatus, publico funere ex decre-
12 to senatus celebratus est. Relatum inde ad patres a Quintiliano tribuno plebei ' de libro Sibullae, quem' Caninius Gallus quindecimvirum ' recipi inter ce-

rat, post exustum sociali bello Capitoli-
um, quaesitis Samo, Ilio, Erythris, per
Africam etiam ac Siciliam et Italicas co-
lonias carminibus Sibullae, una seu plu-
res fuere, datoque sacerdotibus negotio,
quantum humana ope potuissent, vera
discernere. igitur tunc quoque notioni
quindecimvirûm is liber subjicitur. Iis- 13
dem consulibus, gravitate annonae jux-
ta seditionem ventum; multaque et plu-
res per dies, in theatro licentius efflagi-
tata, quam solitum adversum imperato-
rem; quîs commotus, incusavit magistra-
tus patresque, 'quod non publica aucto-
'ritate populum coërcuissent:' addidit-
que 'quibus e provinciis, et quanto ma-
'jorem quam Augustus rei frumentariae
'copiam advectaret.' ita castigandae
plebi compositum senatusconsultum,
prisca severitate: neque segnius consu-
les edixere: silentium ipsius non civile,
ut crediderat, sed in superbiam accipie-
batur. Fine anni Geminius, Celsus, 14
Pompejus equites Romani cecidere con-
jurationis crimine. ex quîs Geminius
prodigentia opum, ac mollitia vitae a-
[illegible] Sejano, nihil ad serium. et Juli-

us Celsus Tribunus, in vinclis laxatam catenam, et circumdatam in diversum tendens, suam ipse cervicem perfregit. at Rubrio Fabato, tamquam desperatis rebus Romanis, Parthorum ad misericordiam fugeret, custodes additi; sane is repertus apud fretum Siciliae, retractusque per centurionem, nullas probabiles caussas longinquae peregrinationis adferebat; mansit tamen incolumis, oblivione magis quam clementia. Servio

viora, et offenſiones ob rempublicam coeptas: ‘ utque Macro praefectus, tri‘ bunorumque et centurionum pauci, ſe‘ cum introirent, quotiens curiam in‘ grederetur,’ petivit, factoque large, et ſine praeſcriptione generis, aut numeri, ſenatuſconſulto, ne tecta quidem urbis, adeo publicum conſilium numquam adiit, deviis plerumque itineribus ambigens patriam et declinans. Interea mag- 16
na vis accuſatorum in eos inrupit, qui pecunias foenore auctitabant, adverſum legem dictatoris Caeſaris, qua ‘ de mo‘ do credendi, poſſidendique intra Ita‘ liam’ cavetur; omiſſam olim, quia privato uſui bonum publicum poſtponitur. ſane vetus urbi foenebre malum, et ſeditionum diſcordiarumque creberrima cauſſa: eoque cohibebatur antiquis quoque et minus corruptis moribus. nam primo duodecim tabulis ſanctum, ‘ ne ‘ quis unciario foenore amplius exerce‘ ret,’ cum antea ex libidine locupletium agitaretur: dein rogatione tribunicia, ad ſemuncias redacta: poſtremo vetita verſura; multiſque plebis ſcitis obviam itum fraudibus; quae totiens re-

preſſae, miras per artes rurſum oriebantur. ſed tum Gracchus Praetor, cui ea quaeſtio evenerat, multitudine periclitantium ſubactus, rettulit ad ſenatum; trepidique patres (neque enim quiſquam tali culpa vacuus) veniam a principe petivere: et concedente, annus in poſterum, ſexque menſes dati, quis ſecundum juſſa legis, rationes familiares quiſque componerent.

17 Hinc inopia rei nummariae, commoto ſimul omnium aere a-

liaris dignitatem ac famam praeceps dabat; donec tulit opem Caesar, disposito per mensas millies sestertio, factaque mutuandi copia sine usuris per triennium, si debitor populo in duplum praediis cavisset. sic refecta fides, et paulatim privati quoque creditores reperti; neque emptio agrorum exercita ad formam senatusconsulti, acribus, ut ferme talia, initiis, incurioso fine. Dein rede- 18
unt priores metus, postulato majestatis Considio Proculo: qui nullo pavore diem natalem celebrans, raptus in curiam pariterque damnatus interfectusque. et sorori ejus Sanciae aqua atque igni interdictum, accusante Q. Pomponio; is moribus inquies, 'haec et hujuscemodi a se 'factitari' praetendebat, 'ut parta apud 'principem gratia, periculis Pomponii 'Secundi fratris mederetur.' etiam in Pompejam Macrinam exsilium statuitur, cujus maritum Argolicum, socerum Laconem e primoribus Achaeorum Caesar adflixerat. pater quoque inlustris eques Romanus, ac frater praetorius, cum damnatio instaret, se ipsi interfecere; datum erat crimini, 'quod Theophanen

'Mitylenaeum proavum eorum, Cn. 'Magnus inter intimos habuisset: quod-'que defuncto Theophani, coelestes ho-
19 'nores Graeca adulatio tribuerat.' Post quos Sex. Marius Hispaniarum ditissimus, defertur incestasse filiam, et saxo Tarpejo dejicitur; ac ne dubium haberetur, magnitudinem pecuniae malo vertisse, aurariasque ejus, quamquam publicarentur, sibimet Tiberius sepofuit; inritatusque suppliciis, cunctos qui car- [redacted]

liam conjugio accepit; immanem a
mum ſubdola modeſtia tegens, non da
natione matris, non exſilio fratrum rε
ta voce, qualem diem Tiberius indu.
ſet, pari habitu, haud multum diſtant
bus verbis. unde mox ſcitum Paſſieni c
ratoris dictum percrebuit; ' neque me
' liorem unquam ſervum, neque deteri
' orem dominum fuiſſe.' non omiſerin
praeſagium Tiberii, de Ser. Galba tum
conſule; quem accitum, et diverſis ſer-
monibus pertentatum, poſtremo Grae-
cis verbis in hanc ſententiam adlocutus;
' et tu Galba quandoque deguſtabis im-
' perium,' feram ac brevem potentiam
ſignificans, ſcientia Chaldaeorum artis,
cujus apiſcendae, otium apud Rhodum,
magiſtrum Thraſullum habuit, peritiam
ejus hoc modo expertus: Quotiens ſu- 21
per negotio conſultaret, edita domus
parte, ac liberti unius conſcientia ute-
batur; is litterarum ignarus, corpore
valido, per avia ac derupta (nam ſaxis
domus imminet) praeibat eum cujus ar-
tem experiri Tiberius ſtatuiſſet; et re-
gredientem, ſi vanitatis aut fraudum ſuſ-
picio inceſſerat, in ſubjectum mare prae-

cipitabat, ne index arcani exiſteret. igitur Thraſullus iiſdem rupibus inductus, poſtquam percunctantem commoverat, imperium ipſi, et futura ſollerter patefaciens; interrogatur, 'an ſuam quoque genitalem horam comperiſſet; quem tum annum, qualem diem haberet?' ille poſitus ſiderum, ac ſpatia dimenſus, haerere primo, dein paveſcere; et quantum introſpiceret, magis ac magis trepidus admirationis et metus; poſ-

'dem congruere rebus putant, sed non
'e vagis stellis, verum apud principia,
'et nexus naturalium caussarum: ac ta-
'men electionem vitae nobis relinquunt;
'quam ubi elegeris, certum imminenti-
'um ordinem; neque mala vel bona,
'quae vulgus putet: multos qui conflic-
'tari adversis videantur, beatos; ac ple-
'rosque, quamquam magnas per opes,
'miserrimos: si illi gravem fortunam
'constanter tolerent; hi prospera incon-
'sulte utantur.' ceterum plurimis mor-
talium non eximitur, quin 'primo cu-
'jusque ortu ventura destinentur: sed
'quaedam secus quam dicta sint cadere,
'fallaciis ignara dicentium; ita corrum-
'pi fidem artis, cujus clara documenta,
'et antiqua aetas et nostra tulerit.' quip-
pe a filio ejusdem Thrasulli praedictum
Neronis imperium in tempore memo-
rabitur, ne nunc incepto longius abie-
rim. Iisdem consulibus Asinii Galli mors 23
vulgatur, quem egestate cibi peremptum
haud dubium; sponte, vel necessitate, in-
certum habebatur. consultusque Caesar
'an sepeliri sineret,' non erubuit permit-
tere, ultroque incusare 'casus, qui reum

'abſtuliſſent antequam coram convince'retur;' ſcilicet medio triennio defuerat tempus ſubeundi judicium conſulari ſeni tot conſularium parenti. Druſus deinde exſtinguitur, cum ſe miſerandis alimentis, mandendo e cubili tomento, nonum ad diem detinuiſſet. tradidere quidam, deſcriptum fuiſſe Macroni, ſi arma ab Sejano tentarentur, extractum cuſtodia juvenem, (nam in palatio attinebatur) ducem populo imponere; mox

etiam ſua verba centurio ſaeviti
tamquam egregium, voceſque
is adjecerat, quis primo alien
mentis ſimulans, quaſi per dem
funeſta Tiberio; mox ubi exſpe
fuit, meditatas, compoſitaſque dir
precabatur: ' ut quemadmodum
' rum, filiumque fratris, et nepote
' mumque omnem caedibus compl
' ſet; ita poenas nomini generique
' jorum, et poſteris exſolveret.' ob
babant quidem patres, ſpecie deteſ
di: ſed penetrabat pavor, et admira
callidum olim et tegendis ſceleribus
ſcurum, huc confidentiae veniſſe,
tamquam dimotis parietibus oſtend
nepotem ſub verbere centurionis, i
ſervorum ictus, extrema vitae alim
fruſtra orantem. Nondum is dolor
oleverat, cum de Agrippina audit
quam interfecto Sejano ſpe ſuſtenta
provixiſſe reor; et poſtquam nihil
ſaevitia remittebatur, voluntate exſti
tam; niſi ſi negatis alimentis, adſim
tus eſt finis, qui videretur ſponte ſu
tus. enimvero Tiberius foediſſimis
minationibus exarſit, ' impudicitiam

' guens, et Aſinium Gallum adulterum, ' ejuſque morte ad taedium vitae com- ' pulſam.' ſed Agrippina aequi impatiens, dominandi avida, virilibus curis, feminarum vitia exuerat. 'eodem die defunctam 'quo biennio ante Sejanus poenas luiſſet, 'memoriaeque id prodendum' addidit Caeſar: jactavitque ' quod non laqueo ' ſtrangulata, neque in Gemonias projec- ' ta foret.' actae ob id grates, decretumque ' ut quintumdecimum Cal. [redacted] ' bris, utri[redacted]

terum Agrippinae pernicies, quod vix
credibile, Plancinam traxit. nupta o-
lim Cn. Piſoni; et palam laeta morte
Germanici, cum Piſo caderet, precibus
Auguſtae, nec minus inimicitiis Agrip-
pinae defenſa erat; ut odium, et gratia
deſiere; jus valuit; petitaque crimini-
bus haud ignotis, ſua manu, ſera magis
quam immerita ſupplicia perſolvit. Tot 27
luctibus funeſta civitate, pars moeroris
fuit, quod Julia Druſi filia, quondam Ne-
ronis uxor, denupſit in domum Rubellii
Blandi, cujus avum Tiburtem equitem
Romanum plerique meminerant. ex-
tremo anni mors Aelii Lamiae funere
cenſorio celebrata, qui adminiſtrandae
Suriae imagine tandem exſolutus, urbi
praefuerat; genus illi decorum; vivida
ſenectus; et non permiſſa provincia dig-
nationem addiderat. exin Flacco Pom-
ponio Syriae propraetore defuncto, re-
citantur Caeſaris litterae, quîs incuſa-
bat ‘ egregium quemque, et regendis
‘ exercitibus idoneum, abnuere id mu-
‘ nus: ſeque ea neceſſitudine ad preces
‘ cogi, per quas conſularium aliqui ca-
‘ peſſere provincias adigerentur:’ oblitus

Arruntium, ne in Hiſpaniam pergeret, decimum jam annum attineri. obiit eodem anno et Manius Lepidus, de cujus moderatione, atque ſapientia in prioribus libris ſatis conlocavi; neque nobilitas diutius demonſtranda eſt: quippe Aemilium genus ſecundum bonorum civium, et qui eadem familia corruptis moribus, inluſtri tamen fortuna egere.
28 Paullo Fabio L. Vitellio conſulibus poſt longum ſaeculorum ambitum, avis Phoe-

men, advolavisse, multo ceterarum volucrum comitatu, novam faciem mirantium. sed antiquitas quidem obscura: inter Ptolemaeum ac Tiberium minus ducenti quinquaginta anni fuerunt; unde nonnulli falsum hunc phoenicem, neque Arabum e terris credidere, nihilque usurpavisse ex his quae vetus memoria firmavit; confecto quippe annorum numero, ubi mors propinquet, suis in terris struere nidum, eique vim genitalem adfundere, ex qua foetum oriri; et primam adulto curam sepeliendi patris, neque id temere, sed sublato murrhae pondere, tentatoque per longum iter, ubi par oneri, par meatui sit, subire patrium corpus inque Solis aram perferre, atque adolere. haec incerta et fabulosis aucta. ceterum aspici aliquando in Aegypto eam volucrem, non ambigitur. At 29
Romae caede continua Pomponius Labeo, quem praefuisse Moesiae rettuli, per abruptas venas sanguinem effudit; aemulataque est conjunx Paxea; nam promptas ejusmodi mortes, metus carnificis faciebat: et quia damnati, publicatis bonis, sepultura prohibebantur: e-

orum qui de ſe ſtatuebant, humabantur corpora, manebant teſtamenta, pretium feſtinandi. ſed Caeſar miſſis ad ſenatum litteris, diſſeruit, ‘ morem fuiſſe majo‘ ribus, quotiens dirimerent amicitias, ‘ interdicere domo, eumque finem gra‘ tiae ponere: id ſe repetiviſſe in Labeo‘ ne; atque illum, quia male adminiſtra‘ tae provinciae, aliorumque criminum ‘ urgebatur, culpam invidia velaviſſe; ‘ fruſtra conterrita uxore, quam etſi no‘ centem, periculi tamen expertem fuiſ‘ ſe. ’ Mamercus dein Scaurus rurſum poſtulatur, inſignis nobilitate et orandis cauſſis, vita probroſus; nihil hunc amicitia Sejani, ſed labefecit haud minus validum ad exitia Macronis odium, qui eaſdem artes occultius exercebat: detuleratque argumentum tragoediae a Scauro ſcriptae, additis verſibus qui in Tiberium flecterentur. verum ab Servilio et Cornelio accuſatoribus, ‘ adul‘ terium Liviae, magorum ſacra’ objectabantur. Scaurus, ut dignum veteribus Aemiliis, damnationem anteit; hortante Sexitia uxore, quae incitamentum mortis, et particeps fuit. Ac tamen

accusatores, si facultas incideret, poenis adficiebantur: ut Servilius Corneliusque perdito Scauro famosi, quia pecuniam a Vario Ligure omittendae delationis ceperant, in insulas, interdicto igni atque aqua demoti sunt; et Abudius Ruso functus aedilitate, dum Lentulo Gaetulico, sub quo legioni praefuerat, periculum facessit, 'quod is Sejani filium generum 'destinasset,' ultro damnatur, atque urbe exigitur. Gaetulicus ea tempestate superioris Germaniae legiones curabat, mirumque amorem adsecutus erat, effusae clementiae, modicus severitate, et proximo quoque exercitui per L. Apronium socerum non ingratus; unde fama constans, ausum mittere ad Caesarem litteras, 'adfinitatem sibi cum Seja-'no haud sponte, sed consilio Tiberii 'coeptam: perinde se quam Tiberium 'falli potuisse; neque errorem eundem 'illi sine fraude, aliis exitio habendum, 'sibi fidem integram, et, si nullis insi-'diis peteretur, mansuram: successo-'rem non aliter quam indicium mortis 'accepturum; firmarent velut foedus, 'quo princeps ceterarum rerum potire-

'tur, ipſe provinciam retineret.' haec
mira quamquam, fidem ex eo trahebant,
quod unus omnium Sejani adfinium in-
columis, multaque gratia manſit: repu-
tante Tiberio publicum ſibi odium, ex-
tremam aetatem, magiſque fama quam
31 vi, ſtare res ſuas. C. Ceſtio M. Servilio
conſulibus nobiles Parthi in urbem ve-
nere, ignaro rege Artabano. is metu
Germanici fidus Romanis, aequabilis in
ſuos, mox ſuperbiam in nos, ſaevitiam
in populares ſumpſit; fretus bellis, quae
ſecunda adverſum circumjectas natio-
nes exercuerat, et ſenectutem Tiberii ut
inermem deſpiciens; aviduſque Arme-
niae, cui defuncto rege Artaxia, Arſa-
cem liberorum ſuorum veterrimum im-
poſuit, addita contumelia, et miſſis qui
'gazam a Vonone relictam in Syria Cili-
'ciaque' repoſcerent, ſimul 'veteres Per-
'ſarum ac Macedonum terminos, ſeque
'invaſurum poſſeſſa Cyro, et poſt Ale-
'xandro,' per vaniloquentiam ac minas
jaciebat. ſed Parthis mittendi ſecretos
nuntios validiſſimus auctor fuit Sinna-
ces, inſigni familia ac perinde opibus, et
proximus huic Abdus, ademptae virili-

tatis; non deſpectum id apud barbaros, ultroque potentiam habet. ii adſcitis et aliis primoribus, quia neminem gentis Arſacidarum ſummae rei imponere poterant, interfectis ab Artabano pleriſque, aut nondum adultis, Phrahaten regis Phrahatis filium Roma poſcebant: 'nomine tantum et auctore opus, ut ſponte Caeſaris, ut genus Arſacis, ripam apud Euphratis cerneretur.' Cupitum 32
id Tiberio; ornat Phrahaten, accingitque paternum ad faſtigium: deſtinata retinens, conſiliis et aſtu res externas moliri, arma procul habere. interea cognitis inſidiis, Artabanus tardari metu, modo cupidine vindictae inardeſcere; et barbaris cunctatio, ſervilis; ſtatim exſequi, regium videtur. valuit tamen utilitas, ut Abdum ſpecie amicitiae vocatum ad epulas lento veneno inligaret; Sinnacen diſſimulatione ac donis, ſimul per negotia, moraretur. et Phrahates apud Syriam, dum omiſſo cultu Romano, cui per tot annos inſueverat, inſtituta Parthorum inſumit, patriis moribus impar, morbo abſumptus eſt. ſed non Tiberius omiſit incepta. Tiridatem ſanguinis

ejusdem, aemulum Artabano, reciperan-
daeque Armeniae Iberum Mithridatem
deligit, conciliatque fratri Pharasmani,
qui gentile imperium obtinebat: et cunc-
tis, quae apud Orientem parabantur,
L. Vitellium praefecit; eo de homine
haud sum ignarus, sinistram in urbe fa-
mam, pleraque foeda memorari: cete-
rum regendis provinciis prisca virtute
egit. unde regressus, et formidine C. Cae-
saris, familiaritate Claudii, turpe in ser-
vitium mutatus, exemplar apud poste-
ros adulatorii dedecoris habetur: cesse-
runtque prima postremis, et bona juven-
33 tae senectus flagitiosa oblitteravit. At
ex regulis, prior Mithridates Pharasma-
nem perpulit, dolo et vi conatus suos
juvare: repertique corruptores, minis-
tros Arsacis multo auro ad scelus co-
gunt: simul Iberi magnis copiis Arme-
niam irrumpunt, et urbe Artaxata poti-
untur. quae postquam Artabano cogni-
ta, filium Orodem ultorem parat, dat-
que Parthorum copias, mittit qui auxi-
lia mercede facerent. contra, Pharas-
manes adjungere Albanos, accipere Sar-
matas; quorum Sceptuchi utrimque do-

nam hostibus facere. quos super, eques, et a propioribus vulneribus pedites adflictabant. inter quae Pharasmanes Orodesque dum strenuis adsunt, aut dubitantibus subveniunt, conspicui, eoque gnari, clamore, telis, equis concurrunt: instantius Pharasmanes; nam vulnus per galeam adegit, nec iterare valuit, praelatus equo, et fortissimis satellitum protegentibus saucium. fama tamen occisi falso credita, exterruit Parthos, victoriamque concessere. Mox Artabanus tota mole regni ultum iit; peritia locorum, ab Iberis melius pugnatum; nec ideo abscedebat, ni contractis legionibus Vitellius, et subdito rumore tamquam Mesopotamiam invasurus, metum Romani belli fecisset. tum omissa Armenia, versaeque Artabani res; *inliciente* Vitellio, ‘ desererent regem saevum ‘ in pace, et adversis proeliorum exitiosum.’ igitur Sinnaces, quem antea infensum memoravi, patrem Abdagesen, aliosque occultos consulit, et tunc continuis cladibus promptiores ad defectionem trahit: adfluentibus paulatim, qui metu magis quam benevolentia subjecti,

repertis auctoribus sustulerant animum. nec jam aliud Artabano reliquum, quam si qui externorum, corpori custodes aderant, suis quisque sedibus extorres, quîs neque boni intellectus, neque mali cura, sed mercede aluntur, ministri scele-
37 ribus. His adsumptis, in longinqua et contermina Scythiae fugam maturavit, spe auxilii, quia Hyrcanis Carmaniisque per adfinitatem innexus erat: atque interim posse Parthos absentium aequos,

[redacted]

'derentur, certior fides; fluminum in-
'stabilis natura, simul ostenderet omina,
'raperetque.' sed ponte navibus effecto, tramissoque exercitu, primus Ornospades multis equitum millibus in castra venit: exsul quondam, et Tiberio, cum Dalmaticum bellum conficeret, haud inglorius auxiliator, eoque civitate Romana donatus; mox repetita amicitia regis, multo apud eum honore, praefectus campis, qui Euphrate et Tigre inclutis amnibus circumflui, Mesopotamiae nomen acceperunt. neque multo post, Sinnaces auget copias: et columen partium Abdageses, gazam et paratus regios adicit. Vitellius ostentasse Romana arma satis ratus, monet Tiridaten primoresque; hunc, 'Phrahatis avi et altoris
'Caesaris, quae utrobique pulchra, meminerit:' illos, 'obsequium in regem,
'reverentiam in nos, decus quisque suum et fidem retinerent;' exin cum legionibus in Syriam remeavit. Quae du- 38
abus aestatibus gesta conjunxi, quo requiesceret animus a domesticis malis. non enim Tiberium, quamquam triennio post caedem Sejani, quae ceteros

mollire solent, tempus, preces, satias, mitigabant, quin incerta vel abolita pro gravissimis et recentibus puniret. eo metu Fulcinius Trio ingruentis accusatores haud perpessus, supremis tabulis multa et atrocia in Macronem ac praecipuos libertorum Caesaris composuit; ipsi 'fluxam senio mentem, et continuo 'abscessu, velut exsilium' objectando. quae ab heredibus occultata, recitari Tiberius jussit: patientiam libertatis alie-

cipiebat, ſed urbem juxta; eodem ut die
vel noctis interjectu, litteris conſulum
reſcriberet; quaſi aſpiciens undantem
per domos ſanguinem, aut manus car-
nificum. fine anni Poppaeus Sabinus
conceſſit vita, modicus originis, princi-
pum amicitia conſulatum ac triumphale
decus adeptus: maximiſque provinciis
per quatuor et viginti annos impoſitus;
nullam ob eximiam artem, ſed quod par
negotiis, neque ſupra erat. Q. Plauti-
us Sex. Papinius conſules ſequuntur.
Eo anno, * neque quod L. Aruſejus 40
morte adfecti forent, adſuetudine malo-
rum ut atrox advertebatur, ſed exter-
ruit, quod Vibulenus Agrippa eques Ro-
manus, cum peroraſſent accuſatores, in
ipſa curia depromptum ſinu venenum
hauſit; prolapſuſque ac moribundus, feſ-
tinatis lictorum manibus in carcerem
raptus eſt, fauceſque jam exanimis la-
queo vexatae. ne Tigranes quidem Ar-
menia quondam potitus, ac tunc reus,
nomine regio ſupplicia civium effugit.
at C. Galba conſularis, et duo Blaeſi vo-
luntario exitu cecidere: Galba, triſtibus
Caeſaris litteris provinciam ſortiri pro-

hibitus; Blaesis sacerdotia integra eorum domo destinata, convulsa, distulerat: tunc ut vacua contulit in alios; quod signum mortis intellexere, et exsecuti sunt. et Aemilia Lepida, quam juveni Druso nuptam rettuli, crebris criminibus maritum insecuta, quamquam intestabilis, tamen impunita agebat, dum superfuit pater Lepidus; post a delatoribus corripitur, ob servum adulterum: nec dubitabatur de flagitio; ergo omissa defensione, finem vitae sibi posuit.

41 Per idem tempus Clitarum natio Cappadoci Archelao subjecta, quia nostrum in modum deferre census, pati tributa adigebatur, in juga Tauri montis abscessit; locorumque ingenio sese contra imbelles regis copias tutabatur: donec M. Trebellius legatus a Vitellio praeside Syriae cum quatuor millibus legionariorum, et delectis auxiliis missus, duos collis, quos barbari insederant (minori Cadra, alteri Davara nomen est) operibus circumdedit: et erumpere ausos, ferro; ceteros, siti ad deditionem coëgit. at Tiridates volentibus Parthis Nicephorium et Anthemusiada, ceterasque ur-

gaudio, qui Artaba
ductum ob saevitia
ridatis ingenium R
rabant. Plurimu
censes induere, civi
ris, neque in barl
conditoris Seleuci
pibus, aut sapienti
sua populo vis: et
gunt, spernitur Pa
dum sibi quisque c
dium vocant, accit
sum omnes valescit
Artabano regnant
ribus tradidit ex f
imperium juxta lib
dominatio regiae
tum adventantem

'solennia regni capesseret?' litteras Phrahatis et Hieronis, qui validissimas praefecturas obtinebant, accepit, 'brevem 'moram' precantium. placitumque 'op-'periri viros praepollentis:' atque interim Ctesiphon sedes imperii petita; sed ubi diem ex die prolatabant, multis coram et adprobantibus, Surena patrio mo-

‘ que penes Arſaciden imperium, ſed i-
‘ nane nomen apud imbellem externa
‘ mollitia, vim in Abdageſis domo.’ Sen- 44
ſit vetus regnandi, falſos in amore, odia
non fingere; nec ultra moratus quam
dum Scytharum auxilia conciret, pergit
properus, et praeveniens inimicorum aſ-
tus, amicorum poenitentiam: neque e-
xuerat paedorem, ut vulgum miſeratio-
ne adverteret; non fraus, non preces,
nihil omiſſum, quo ambiguos inliceret,
prompti firmarentur. jamque multa ma-
nu, propinqua Seleuciae adventabat;
cum Tiridates ſimul fama atque ipſo Ar-
tabano perculſus, diſtrahi conſiliis, iret
contra, an bellum cunctatione tractaret;
quibus proelium et feſtinati caſus pla-
cebant, ‘ disjectos et longinquitate i-
‘ tineris feſſos, ne animo quidem ſa-
‘ tis ad obſequium coaluiſſe’ diſſe-
‘ runt, proditores nuper hoſteſque ejus,
‘ quem rurſum foveant.’ verum Abda-
geſes ‘ regrediendum in Meſopotami-
‘ am’ cenſebat, ‘ ut amne objecto, Ar-
‘ meniis interim Elymaeiſque et ceteris
‘ a tergo excitis; aucti copiis ſocialibus,
‘ et quas dux Romanus miſiſſet, fortu-

'nam tentarent.' ea ſententia valuit, quia plurima auctoritas penes Abdageſen, et Tiridates ignavus ad pericula erat; ſed fugae ſpecie diſceſſum; ac principio a gente Arabum facto, ceteri domos abeunt, vel in caſtra Artabani: donec Tiridates cum paucis in Syriam revectus, pudore proditionis omnes exſol-

miſerit receperitve, in incerto fuit, ob
propinquum vitae finem. neque enim
multo poſt ſupremi Tiberio conſules,
Cn. Acerronius C. Pontius, magiſtra-
tum occepere, nimia jam potentia Ma-
cronis, qui gratiam C. Caeſaris num-
quam ſibi neglectam, acrius in dies fo-
vebat, impuleratque poſt mortem Clau-
diae, quam nuptam ei rettuli, uxorem
ſuam Enniam immittendo, amore juve-
nem inlicere, pactoque matrimonii vin-
cire, nihil abnuentem dum dominationis
apiſceretur. nam etſi commotus ingenio,
ſimulationem tamen falſa in ſinu avi
perdidicerat. Gnarum hoc principi, 46
eoque dubitavit de tradenda republica,
primum inter nepotes, quorum Druſo
genitus, ſanguine et caritate propior,
ſed nondum pubertatem ingreſſus: Ger-
manici filio robur juventae, vulgi ſtudia,
eaque apud avum odii cauſſa. etiam de
Claudio agitanti, quod is compoſita ae-
tate bonarum artium cupiens erat, im-
minuta mens ejus obſtitit. ſin extra do-
mum ſucceſſor quaereretur, ne memoria
Auguſti, ne nomen Caeſarum in ludi-
bria et contumelias verterent, metue-

; quippe illi non perinde curae gra-
praesentium, quam in posteros am-
o. mox incertus animi, fesso corpo-
consilium cui impar erat, fato per-
t; jactis tamen vocibus, per quas in-
geretur providus futurorum. nam-
Macroni non abdita ambage, 'Oc-
dentem ab eo deseri, Orientem spec-
ri' exprobravit. et C. Caesari forte
o sermone L. Sullam inridenti; 'om-
[redacted]

nius Otho tribunus plebei interceſſit; unde illis odia, mox Othoni exſilium. dein multorum amoribus famoſa Albucilla, cui matrimonium cum Satrio Secundo conjurationis indice fuerat, defertur impietatis in principem; connectebantur ut conſcii et adulteri ejus, Cn. Domitius, Vibius Marſus, L. Arruntius; de claritudine Domitii ſupra memoravi. Marſus quoque vetuſtis honoribus, et inluſtris ſtudiis erat. ſed ' teſti-' um interrogationi, tormentis ſervorum ' Macronem praeſediſſe,' commentarii ad ſenatum miſſi ferebant; nullaeque in eos imperatoris litterae ſuſpicionem dabant, invalido ac fortaſſe ignaro, ficta pleraque ob inimicitias Macronis notas
in Arruntium. Igitur Domitius defen- 48
ſionem meditans; Marſus tamquam inediam deſtinaviſſet, produxere vitam: Arruntius cunctationem et moras ſuadentibus amicis, ' non eadem omnibus ' decora reſpondit; ſibi ſatis aetatis; ne-' que aliud poenitendum, quam quod ' inter ludibria et pericula anxiam ſe-' nectam toleraviſſet, diu Sejano, nunc ' Macroni, ſemper alicui potentium in-

'visus; non culpa, sed ut flagitiorum 'impatiens. sane paucos et supremos 'principis dies posse vitari; quemad-'modum evasurum imminentis juven-'tam? an cum Tiberius post tantam re-'rum experientiam, vi dominationis 'convulsus et mutatus sit; C. Caesarem 'vix finita pueritia, ignarum omnium, 'aut pessimis innutritum, meliora capes-

Papinius consulari familia, repentin[um]
et informem exitum delegit, jacto [se]
praeceps corpore; caussa ad matrem re[fe]-
ferebatur, quae pridem repudiata, ad[s]-
sentationibus atque luxu perpulisset ju-
venem ad ea, quorum effugium non nisi
morte inveniret. igitur accusata in se-
natu, quamquam genua patrum advol-
veretur, 'luctumque communem, et ma-
'gis imbecillum tali super casu femina-
'rum animum,' aliaque in eundem do-
lorem moesta et miseranda diu ferret, ur-
be tamen in decem annos prohibita est,
donec minor filius lubricum juventae
exiret. Jam Tiberium corpus, jam vires, s[ed]
nondum dissimulatio deserebat; idem a-
nimi rigor, sermone ac vultu intentus,
quaesita interdum comitate, quamvis
manifestam defectionem tegebat; muta-
tisque saepius locis, tandem apud pro-
montorium Miseni consedit, in villa, cui
L. Lucullus quondam dominus; illic e-
um adpropinquare supremis, tali modo
compertum; erat medicus arte insignis,
nomine Charicles, non quidem regere
valetudines principis solitus, consilii ta-
men copiam praebere. is velut propria

ad negotia digrediens, et per speciem officii manum complexus, pulsum venarum attigit; neque fefellit; nam Tiberius incertum an offensus, tantoque magis iram premens, ' instaurari epulas ' jubet, discumbitque ultra solitum; quasi honori abeuntis amici tribueret. Charicles tamen ' labi spiritum, nec ultra ' biduum duraturum' Macroni firmavit; inde cuncta conloquiis inter praesentes, nuntiis apud legatos et exercitus festi-

que origo gentis Claudiae, quamqua mater in Liviam, et mox Juliam familian adoptionibus transierit. casus prima ab infantia ancipites; nam proscriptum patrem exsul secutus, ubi domum Augusti privignus introiit, multis aemulis conflictatus est, dum Marcellus et Agrippa, mox Cajus Luciusque Caesares, viguere. etiam frater ejus Drusus prosperiore civium amore erat. sed maxime in lubrico egit, accepta in matrimonium Julia, impudicitiam uxoris tolerans aut declinans. dein Rhodo regressus, vacuos principis penates duodecim annis, mox rei Romanae arbitrium tribus ferme et viginti obtinuit. morum quoque tempora illi diversa: egregium vita famaque quoad privatus, vel in imperiis sub Augusto fuit: occultum ac subdolum fingendis virtutibus, donec Germanicus ac Drusus superfuere; idem inter bona malaque mixtus, incolumi matre: intestabilis saevitia, sed obtectis libidinibus, dum Sejanum dilexit, timuitve: postremo in scelera simul ac dedecora prorupit, postquam remoto pudore et metu, suo tantum ingenio utebatur.

TOMI PRIMI FINIS.

BOOKS printed and ſold by ROBERT and ANDREW FOULIS.

In pure Greek, on fine writing-paper, in 4to.

[redacted]

Xenophontis Hiero
Theophrasti characteres
Epictetus
Antoninus
Thebetis tabula
Longinus
Theocritus

In Folio.

C. Julii Caesaris et A. Hirtii de rebus a Caesare gestis commentarii cum fragmentis. accesserunt indices locorum, rerumque et verborum. omnia, ex recensione Samuelis Clarke, fideliter expressa.

In quarto,

C. Julii et A. Hirtii commentarii.

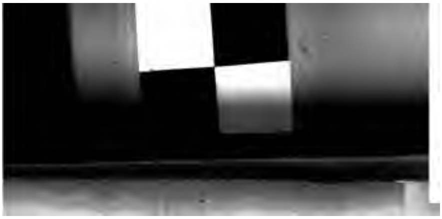
C. Plinii Caecilii Secundi quae supersunt.

M. Minucii Felicis Octavius.

Boetius de Consolatione Philosophiae.

In pocket volumes the following Latin Authors.

Lucretius
Terentius

ıs, editio altera
us
lis et Perſius
nis opera omnia, 20 vol.
i Caeſaris et A. Hirtii commen-
. 3 tom.
ıotis vitae excellentium impera-
m